

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Afdoening toezeggingen domeinvergadering
Sociaal 16 mei
BEHANDELD DOOR
Elina Cuypers

DATUM
25 mei 2022
Verz. 25 mei 2022
TELEFOONNUMMER
06 25 77 19 63

BIJLAGEN
2
ONZE REFERENTIE
2022.12045

E-MAILADRES
Elina.cuypers@maastricht.nl

FAXNUMMER
--

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

In de domeinvergadering Sociaal van 16 mei jongstleden zijn twee toezeggingen gedaan naar aanleiding van vragen van uw raad. In deze raadsinformatiebrief treft u de gevraagde informatie aangaande de toezeggingen aan.

Toezegging 1:

Wethouder Bastiaans zegt toe om aan te geven welke zaken vanuit het landelijke actieprogramma dak- en thuisloze jongeren – meer nog specifiek het rapport van Movisie – zijn opgepakt en ingezet voor de aanpak van dak- en thuisloosheid in Maastricht.

Afdoening:

Bijgevoegd bij deze raadsinformatiebrief treft u twee bijlages. De eerste bijlage betreft het rapport van Movisie: De basis op orde voor dak- en thuisloze jongeren. De tweede bijlage geeft een overzicht van de lessons learned welke door Maastricht zijn opgepakt of waar gebruik van wordt gemaakt in de aanpak in onze stad tegen dak- en thuisloosheid onder jongeren.

Toezegging 2:

Tijdens de presentatie over aanpak dak- en thuisloze jongeren is gevraagd of de gemeente de jongeren in beeld hebben die uit huis zijn geplaatst in relatie tot de kinderopvangtoeslag affaire. Wethouder Bastiaans heeft toegezegd deze vraag schriftelijke te beantwoorden.

Afdoening:

Een deel van de gedupeerden van de kinderopvangtoeslag affaire heeft zichzelf gemeld bij de gemeente met een ondersteuningsvraag. Met deze gedupeerden is contact geweest en waar nodig een plan van aanpak opgesteld naar aanleiding van de ondersteuningsvraag. De gemeente Maastricht heeft de jongeren die uit huis zijn geplaatst niet in beeld. Vanwege AVG ontvangen wij geen gegevens hierover. Wel weten we, uit navraag bij het CBS, dat het aantal jongeren die dit in de gemeente Maastricht betreft lager ligt dan tien (het werkelijke aantal kan ook nul zijn; het CBS rondt aantallen af op vijftallen en levert geen gegevens aan onder de 10).

DATUM
25 mei 2022

Bij de groep gedupeerden die zichzelf bij de gemeente gemeld heeft was er geen sprake van een uithuisplaatsing in relatie tot de kinderopvangtoeslag affaire.

Hoogachtend,

Anita Bastiaans,
Wethouder Zorg, Welzijn, Gezondheid en Diversiteit

kennis en aanpak van
sociale vraagstukken

De basis op orde voor dak- en thuisloze jongeren

Inspirerende initiatieven uit de 14 pilotgemeenten
van het Actieprogramma Dak- en Thuisloze
Jongeren (2019 - 2021)

Movisie: kennis en aanpak van sociale vraagstukken

Movisie is hét landelijk kennisinstituut voor een samenhangende aanpak van sociale vraagstukken. Samen met de praktijk ontwikkelen we kennis over wat echt goed werkt en passen we die kennis toe. De unieke rol van Movisie is het versnellen van leerprocessen. We zijn alleen tevreden als we een duurzame positieve verandering voor mensen in een kwetsbare positie realiseren.

We ondersteunen en adviseren maatschappelijke organisaties, overheden, maatschappelijk betrokken bedrijven en burgerinitiatieven. Lokaal of landelijk, toegesneden op het vraagstuk en de organisatie. Zo kunnen deze organisaties en hun professionals hun werk voor de samenleving zo goed mogelijk doen.

Movisie staat voor een maatschappij waar iedereen op een gelijkwaardige manier kan deelnemen. Waarin ook mensen in kwetsbare posities, gezien en ondersteund worden.

Kijk voor meer informatie op www.movisie.nl.

Den Haag

Colofon

Auteur(s): Mark Franken, Caroline Harnacke, Mirjam Andries

De beschrijvingen van de initiatieven zijn gemaakt of ingediend door de projectleiders van de 14 pilotgemeenten. Redactie: Patrick van den Hurk, E: M+MA.

Datum: december 2021

© Movisie

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Dit rapport is mede tot stand gekomen met subsidie van het ministerie van VWS.

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Inleiding	5
2. De analyse	7
2.1 Wat valt op?	7
2.2 Waarom werkt het goed? Wat zijn werkzame elementen?	8
2.3 Wat vinden jongeren er zelf van? De feedback van het jongerenpanel.	14
3. De initiatieven in de 14 pilotgemeenten	16
4. Geraadpleegde literatuur	109

Voorwoord

Met het landelijk Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren is vanaf 2019 hard gewerkt aan het voorkomen en terugdringen van het aantal dakloze jongeren in Nederland. De gemeenten Almere, Amsterdam, Alkmaar, Arnhem, Den Haag, Dordrecht, Enschede, Groningen, Haarlem, Leiden, Maastricht, Purmerend, Rotterdam en Utrecht sloten zich vol enthousiasme aan bij het programma. De ambitie is het aantal dak- en thuisloze jongeren met 100% terug te dringen en ervoor te zorgen dat geen enkele jongere langer dan 3 maanden in de opvang verblijft.

Nu het eind 2021 is, kijken we terug op twee jaren waarin we intensief hebben samengewerkt. Met z'n allen hebben we veel in gang gezet. Ik ben trots op de jongerenregisseurs die zijn aangesteld in veel gemeenten. Zij zijn de spin in het web bij de integrale ondersteuning van (mogelijk) dakloze jongeren.

Op basis van de opgedane kennis en ervaring in de 14 pilotgemeenten weten we wat nu beter werkt in de aanpak van dak- en thuisloosheid onder jongeren. Samenwerking tussen de domeinen is onmisbaar en we moeten ervoor zorgen dat jongeren snel de basis op orde krijgen. Zoals een dak boven je hoofd, een inkomen, het kunnen volgen van onderwijs en een netwerk waarop je kunt terugvallen.

In deze publicatie van Movisie vindt u meer dan 40 voorbeelden van hoe in de pilotgemeenten gewerkt wordt aan het voorkomen van dakloosheid en het ondersteunen van jongeren die dak- en thuisloos zijn of dreigen te worden. Complimenten voor iedereen die hier, ondanks corona, keihard aan heeft gewerkt!

Naast Movisie heeft ook het aan het Actieprogramma verbonden Jongerenpanel naar de projecten en initiatieven gekeken. Zij hebben vanuit hun kennis en ervaring de initiatieven doorgenomen. Op een heldere manier geven ze aan wat hen in de voorbeelden aanspreekt en waar ze mogelijkheden zien voor verbetering. Het oprichten van een jongerenpanel was een gouden greep, en wat mij betreft de kers op de taart van de nieuwe aanpak.

Ik hoop dat u door het lezen van deze publicatie geïnspireerd raakt om ook aan de slag te gaan in uw gemeente of regio. Gebruik de opgedane kennis en ervaring van de pilotgemeenten. Onze inzet voor de dak- en thuisloze jongeren blijft de komende jaren onmisbaar.

De jongeren en ik rekenen op u!

Paul Blokhuis
Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

1. Inleiding

Het aantal dak- en thuisloze jongeren in Nederland is hoog – op 1 januari 2021 waren er naar schatting 5.760 dak- en thuisloze jongeren van 18-27 jaar (18% van de in totaal 32.000 dak- en thuislozen). Dit is een vermindering ten opzichte van 2018, toen er 9.400 dak- en thuisloze jongeren werden geteld (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2021).

Ondanks deze daling is er sprake van een hardnekkig probleem. Aan de ene kant is er de krapte op de woningmarkt en het gebrek aan betaalbare woningen. De vraag naar sociale huurwoningen en studenten- en jongerenhuisvesting is al jarenlang groter dan het beschikbare aanbod, met lange wachtlijsten als gevolg. Het relatieve krimpen van de sociale sector helpt daarbij niet. Waar in 1998 nog bijna 37% van de woningvoorraad in Nederland bestond uit sociale huurwoningen, is dat aandeel twintig jaar later afgenomen tot minder dan 25% (Leidemeijer, Frissen, van Iersel, 2020).

Daarnaast zijn dak- en thuisloze jongeren jonge mensen die de kans missen op een eerlijke start in hun volwassen leven. Vaak is er sprake van een combinatie van financiële, psychische en/of verslavingsproblemen, soms in combinatie met een (licht) verstandelijke beperking. Veel van deze jongeren hebben geen stevig sociaal netwerk om op terug te vallen. .

Paul Blokhuis, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, lanceerde daarom samen met minister De Jonge (ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport), minister Ollongren (ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), minister Slob (ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), minister Dekker (ministerie voor Rechtsbescherming) en staatssecretaris Van Ark (ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid) en met input van de VNG, de partijen van de Meerjarenagenda Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang, de partijen van Aanpak 16-27, Stichting Zwerfjongeren Nederland, kennisinstituten en diverse Jongerenplatforms in maart 2019 het Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren (2019 – 2021).

Deze partijen hebben samen met 14 pilotgemeenten (Almere, Amsterdam, Alkmaar, Arnhem, Den Haag, Dordrecht, Enschede, Groningen, Haarlem, Leiden, Maastricht, Purmerend, Rotterdam en Utrecht) een gezamenlijke ambitie geformuleerd: eind 2021 een forse vermindering van het aantal dak- en thuisloze jongeren en een continu verbeterende uitvoeringspraktijk. Het streefdoel is om in de 14 pilotgemeenten het aantal dak- en thuisloze jongeren met 100% terug te dringen. Dat komt erop neer dat in deze gemeenten geen enkele jongere langer dan drie maanden in de opvang verblijft (Blokhuis, 2020).

Het actieprogramma gaat uit van algemeen geldende mensenrechten. Ieder mens, dus ook elke jongere, heeft recht op zaken als huisvesting, een behoorlijke levensstandaard, toegang tot zorg en volwaardige participatie. Deze zijn vertaald in de volgende vijf uitgangspunten. Deze uitgangspunten zijn uitgewerkt in vijf actielijnen met dezelfde benaming.

1. Preventie, nazorg en regie: gemeenten gaan (in afstemming met betrokken partijen) actief op zoek naar (potentiële) dak- en thuisloze jongeren om passende ondersteuning te bieden, met respect voor de autonomie van de jongere. Het geldende principe hierbij is dat zodra een (potentiële) dak- en thuisloze wordt gesignaleerd, er niet losgelaten wordt totdat op alle levensgebieden sprake is van een voldoende duurzame situatie.

- 2. Financiële bestaanszekerheid:** elke jongere is in staat om in zijn eigen levensonderhoud te voorzien, waar mogelijk met een reguliere baan als bron van inkomen (al dan niet met extra begeleiding). Hierbij wordt (waar mogelijk) rekening gehouden met de onderhoudsplicht van ouders tot het 21e levensjaar.
- 3. Persoonlijke ontwikkeling en scholing:** elke jongere is in staat om een opleiding te volgen of zich op een andere passende manier persoonlijk te ontwikkelen.
- 4. Opvang en wonen:** geen enkele jongere meer op straat. Er is geen wachtlijst om in gespecialiseerde jongerenopvang of beschermd wonen te komen en binnen uiterlijk drie maanden is sprake van een duurzame woonplek (waar mogelijk: in de eigen thuissituatie).
- 5. Helpende regels:** geen enkele jongere wordt dak- en thuisloos als gevolg van tekortschietende (uitvoering van) regels.

In deze publicatie hebben de projectleiders van de 14 pilotgemeenten de wat hun betreft meest inspirerende initiatieven aangeleverd en beschreven. Deze bundel biedt nadrukkelijk geen compleet overzicht van alle in het actieprogramma ontwikkelde initiatieven en pilots, maar biedt een overzicht van de initiatieven waar de gemeenten trots op zijn en graag andere gemeenten mee wil inspireren.

De meeste van de in deze publicatie beschreven initiatieven vallen onder de actielijnen **Preventie, nazorg en regie** en **Opvang en wonen**. Om die reden beschrijven we deze twee actielijnen hieronder gedetailleerder. Informatie over de overige actielijnen vindt u in de [publicatie Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren 2019 – 2021](#).

Binnen de actielijn **Preventie, nazorg en regie** worden onder andere de volgende acties benoemd¹:

- delen van goede voorbeelden op het gebied van preventie, nazorg en regie;
- bieden van advies en ondersteuning ten aanzien van vroegtijdige signalering en monitoring;
- ontwikkelen passende voorlichting voor jongeren en hun naasten, gemeenten en betrokken professionals, inclusief informatie over de plekken waar zij hun probleem kunnen melden en waar zij terecht kunnen voor ondersteuning;
- toewerken naar een toekomstplan, afgestemd op de persoonlijke behoefte van de jongere;
- bieden van advies en ondersteuning ten aanzien van het werken met één jongerenregisseur voor (potentiële) dak- en thuisloze jongeren;
- overwinnen drempels voor dak- en thuisloze jongeren aanzien van het verkrijgen van een briefadres en/of inschrijving in het Basisregistratie Personen (BRP).

Binnen de actielijn **Opvang en wonen** worden de volgende acties benoemd¹:

- realiseren van voldoende passende daklozenopvang voor jongeren;
- maken van concrete afspraken met gemeenten over het voorkomen van wachttijden voor de daklozenopvang voor jongeren;
- lokaal creëren van voldoende aantal passende en betaalbare woonruimten voor dak- en thuisloze jongeren, bijvoorbeeld door opname van de doelgroep kwetsbare (dakloze) jongeren door gemeenten in de urgentieregeling van de Huisvestingsverordening, of het maken van prestatieafspraken met woningcorporaties;
- maken van afspraken met woningcorporaties en zorgaanbieders over het beschikbaar stellen van woningen in combinatie met begeleiding van dak- en thuisloze jongeren.

¹ We benoemen hier alleen de acties die één of meerdere malen terugkomen in de beschrijvingen, voor een volledig overzicht verwijzen we naar de publicatie van het Actieprogramma.

2. De analyse

De hierop volgende alinea Wat valt op? schetst een aantal positieve ontwikkelingen die uit de diverse initiatiefbeschrijvingen naar voren komen. Opgedane ervaringen die perspectief bieden en interessant zijn om voort te zetten en te delen met andere gemeenten.

Voor het al of niet (gedeeltelijk) overnemen of navolgen van een initiatief, is het belangrijk om te achterhalen welke elementen uit de hier beschreven initiatieven bewezen effectief zijn. Movisie heeft kennis uit de literatuur en praktijk over wat werkt bij de aanpak en voorkomen van dak- en thuisloosheid onder jongeren verzameld en deze vervolgens gerangschikt onder een aantal werkzame elementen. In het hoofdstuk Wat zijn werkzame elementen? analyseren we hoe deze elementen in de verschillende initiatieven worden toegepast. Daarnaast heeft het jongerenpanel, betrokken bij het Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren, feedback op een aantal initiatieven gegeven vanuit hun ervaringsdeskundigen oogpunt.

2.1 Wat valt op?

Het eerste wat opvalt is dat alle initiatieven er naar streven de ondersteuning aan jongeren te verbeteren door meer samen te werken, de bureaucratie te verminderen en sneller hulpverlening te kunnen bieden. Soms krijgt deze samenwerking de vorm van een brede coalitie tussen gemeente, woningcorporatie, zorgaanbieders en andere maatschappelijke partijen. Bij een aantal initiatieven is sprake van nauwere samenwerking tussen verschillende maatschappelijke partijen zoals jongerenorganisaties of de jeugdhulp en maatschappelijke opvang.

Het tweede wat opvalt is dat deze samenwerking vaak gericht is op het verbreken van de grenzen tussen domeinen en/of organisaties. Men experimenteert doelbewust en doet ervaring op met samenwerking over de grenzen van organisaties, de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet heen. Vanuit de constatering dat veel jongeren meervoudige problemen hebben, erkent men dat een dergelijke samenwerking noodzakelijk is om tot een goede aanpak te komen waarbij problemen niet geïsoleerd maar integraal worden aangepakt.

Veel initiatieven spannen zich actief in om dak- en thuisloze jongeren te bereiken en te raadplegen. Jongerenwerkers gaan bij enkele initiatieven letterlijk de straat op om de doelgroep op te zoeken. Enkele initiatieven gaan nog een stap verder: zij ontwerpen in co-creatie met de doelgroep producten en/of aanbod. Jongeren worden ingeschakeld bij zowel het ontwerpen, verzamelen van informatie en het up-to-date houden van het product. Desondanks blijken dak- en thuisloze jongeren onder andere als gevolg van corona vaak nog lastig bereikbaar.

Een aantal initiatieven richten zich specifiek op doelgroepen die nu nog vaak tussen wal en schip dreigen te raken en vaak niet voor hulp, nachtopvang of voor een urgentieregeling in aanmerking komen. Onder de Pannen (Amsterdam) en Perron 18 (Haarlem) vangen bijvoorbeeld zogenaamde economische dakloze jongeren, ook wel zelfredzame daklozen genoemd, op. Zij hebben geen verslaving of psychiatrische problemen en vaak wel een baan. Door dak- en thuisloosheid dreigen zij af te glijden en verder in de problemen te komen. Een ander voorbeeld zijn de Perspectiefwoningen voor studerende jonge moeders (Amsterdam). Studerende of schoolgaande jonge moeders komen vanwege hun kind niet in aanmerking voor jongeren- of studentenwoningen en hebben vanwege deze huisvestingsproblematiek vaak moeite hun diploma te halen. Het initiatief zet via

het bieden van een veilige setting preventief in op het voorkomen van schooluitval en het afglijden naar de maatschappelijke opvang.

Een aantal initiatieven zijn kleinschalig, ze ondersteunen tussen de 5 en 15 jongeren. Maar ook het realiseren van grote aantallen komt voor. Zo biedt Goede doorstroom in de keten en samenwerking tussen Wonen en Zorg (Rotterdam) 380 woonplekken met begeleiding voor jongeren aan. Door afspraken tussen gemeente, woningcorporaties en zorgaanbieders is ook de doorstroming van deze woonplekken naar reguliere woningen goed geregeld.

De leeftijdsgrenzen die de verschillende initiatieven hanteren variëren van 17,5 jaar tot 30 jaar. Sommige initiatieven stellen nadrukkelijk de ondersteuningsbehoefte van de jongere centraal, in plaats van een leeftijdsgrens. De meeste initiatieven geven geen uitsluitsel over de duur van de begeleiding. Daar waar wel een termijn wordt genoemd, gaat het om een relatieve korte periode van één à twee jaar.

2.2 Wat zijn werkzame elementen?

De in het Actieprogramma ontwikkelde initiatieven en pilots laten zien hoe de aanpak om dak- en thuisloosheid onder jongeren te voorkomen of op te lossen in de praktijk eruit kan zien. Als andere gemeenten een dergelijk initiatief (gedeeltelijk) willen overnemen of navolgen, dan is het belangrijk om te achterhalen welke elementen uit de beschreven initiatieven bewezen effectief zijn.

Movisie heeft wetenschappelijke en praktijk kennis over wat werkt bij de aanpak van dak- en thuisloosheid onder jongeren in de leeftijd van 16 tot 27 jaar verzameld in een Wat werkt bij de aanpak van dak- en thuisloosheid onder jongeren-dossier (Visser, De Groot & Emmen, 2019). Dit dossier is tot stand gekomen door middel van het uitvoeren van uitgebreid literatuuronderzoek, het houden van een inventarisatie onder experts uit de praktijk en de wetenschap en het consulteren van klankbordgroepen. Hieruit is een dossier ontstaan dat de risicofactoren waardoor jongeren dak- of thuisloos raken beschrijft en werkzame elementen in aanpakken om dak- en thuisloosheid bij jongeren te voorkomen en/of op te lossen aandraagt.

Elk van de initiatieven binnen het actieprogramma maakt volgens onze analyse van de door projectleiders beschikbaar gemaakte informatie gebruik van één of meerdere werkzame elementen. Een aantal daarvan die we het meest naar voren zijn komen lichten we hieronder toe.

Werkzame elementen

1. Tijdig, integraal en duurzaam hulp verlenen

- Op tijd ingrijpen
- Integrale aanpak
- Duurzame ondersteuning

2. De basis op orde (financiën, dagbesteding, wonen)

- Stabiele woonruimte
- Aanpak schulden
- Opleiding, werk of dagbesteding
- Sociaal netwerk

3. Maatwerk bieden

- Inzet ervaringsdeskundigen
- Aansluiten op de behoefte
- Veerkracht
- LHBTI sensitief

4. Een professionele houding

- Investeren in (wederzijds) vertrouwen
- Outreachende aanpak
- Geduld en vasthoudendheid
- Niet-veroordelende houding

2.2.1 Tijdig, integraal en duurzaam hulp verlenen

Op tijd ingrijpen

Om erger te voorkomen is op tijd ingrijpen van essentieel belang (Wolf, 2015). Hoe langer een jongere in de situatie van dak- en thuisloosheid verblijft, hoe groter de problemen vaak worden. De jongere komt steeds verder van de maatschappij af te staan, onder meer door structurele uitsluiting en stigmatisering.

De noodzaak om snel in te grijpen vinden we bijvoorbeeld terug bij De Straatapp (Amsterdam). De app is onder andere bedoeld als hulpmiddel om snel hulpverleningsinstanties te kunnen vinden. We vinden deze urgentie ook terug in drie initiatieven rondom het verkrijgen van een briefadres. Bij twee van deze initiatieven vragen de jongeren samen met hulpverleners het briefadres aan, zodat zij gelijk bij de hulpverlening bekend zijn. Bij Pilot wijziging werkwijze toekennen briefadressen (Haarlem) kunnen hulpverleners via een verkorte route een briefadres aanvragen. Binnen twee werkdagen is dit geregeld zodat de hulpverleners direct kunnen doorpakken in de hulpverlening. Bij Eén jongerenregisseur van versnippering naar één plan (Haarlem) ligt er binnen zes weken een trajectplan op tafel, dat leidend is in het hele hulpverleningsproces

Een integrale aanpak

Uit diverse onderzoeken blijkt dat het van belang is om problemen niet geïsoleerd aan te pakken, maar als één geïntegreerd geheel (Visser, De Groot & Emmen, 2019, p. 21). In de aanpak moet onder andere aandacht zijn voor een verschillende leefgebieden waarop jongeren problemen kunnen ervaren (de zogenaamde big five: huisvesting, school/werk, financiën, een volwassene om op terug te vallen en een sociaal netwerk). Een geïntegreerde aanpak doet recht aan de complexiteit

en veelheid van problemen waar dak- en thuisloze jongeren mee te maken hebben en heeft betere effecten (Slesnick, Dashora, Letcher, Erdem & Serovich, 2009).

Een goede integrale aanpak is afhankelijk van hulpverleners en organisaties die goed samenwerken. Ook de jongeren zelf geven aan behoefte te hebben aan alle hulp op één plek zodat ze niet van de ene organisatie naar de andere organisatie moeten.

Bij alle initiatieven die werken met een jongerenregisseur staat een integrale aanpak centraal. Door een aanspreekpunt of regisseur voor de jongere in te stellen, probeert men aan de behoefte aan alle hulp op een plek tegemoet te komen. Bij een aantal initiatieven wordt de integrale aanpak vormgegeven door middel van een toekomstplan of trajectplan.

Laat je inspireren: integrale aanpak

Bekijk meer initiatieven die zich gericht hebben op het integraal aanpakken van dak- en thuisloosheid onder jongeren:

- ▶ Perron 18: tussenvoorziening jeugd (Haarlem)
- ▶ Informatie voor jongeren implementatie Kwikstart (Groningen)
- ▶ Perspectiefwoningen voor studerende jonge moeders (Amsterdam)
- ▶ Pilot Springplank voor studenten (Arnhem)
- ▶ Afwegingskader 16-23 voor tegen gaan harde knip 18-/18+ (Den Haag)
- ▶ Flexibiliteit complexe zorg de overgang naar 18 (Groningen)
- ▶ Team 16+: werken vanuit het toekomstplan van de jongere (Alkmaar)
- ▶ Het Kr8team van De Combinatie (Amsterdam)
- ▶ Eén jongerenregisseur van versnippering naar één plan (Haarlem)

Duurzame ondersteuning

Uit Europees onderzoek blijkt dat dak- en thuisloze jongeren uit Nederland grote behoefte hebben aan meer stabiliteit en continuïteit in de hulp en ondersteuning die ze ontvangen (De Groot & Rensen 2009). Veel van deze jongeren hebben een aanzienlijk deel van hun jeugd te maken gehad met diverse vormen van hulpverlening die tijdelijk van aard zijn. In de praktijk betekent dit vaak wisselen van hulpverleners, vaak verhuizen en je telkens moeten aanpassen aan nieuwe situaties en nieuwe sociale contacten. Om dit te voorkomen werken een aantal initiatieven met één persoon waar een jongere altijd op terug kan vallen en die de jongere begeleidt naar een zelfstandig leven.

Naast een continuïteit in personen, is ook de duur van de ondersteuning van belang. Uit onderzoek van Slesnick e.a. (2009) blijkt dat kortdurende interventies onvoldoende effecten bereiken. Daarom zetten een aantal initiatieven in op ondersteuning over een langere periode. 15 woningen voor (dreigend) dakloze jongeren (Almere) zet in op duurzaam zelfstandig wonen voor de lange termijn door personen die uitstromen vanuit een 24-uursinstelling naar een zelfstandige sociale huurwoning met passende ondersteuning te begeleiden. Beschermd Wonen Light (Leiden) is een woonvoorziening tussen een studentenhuus en beschermd wonen met een inwonend begeleider en coach voor twee jaar.

Duurzame ondersteuning kan ook betekenen dat een jongere tegelijk op meerdere gebieden ondersteuning ontvangt. Bij Skills in de Stad (Maastricht) ontvangen kwetsbare jongeren tegelijk op één plek woonruimte, opleiding, werk en coaching. De woon- en werkplek is een leegstaand pand van het Rijksvastgoed wat de jongeren verbouwen. Ook nadat de jongere is uitgestroomd wordt de begeleiding van de jongere nog minimaal drie jaar voortgezet. Dat is belangrijk omdat onderzoek laat zien dat ondersteuning nodig blijft, ook als mensen niet langer dakloos zijn. Uit onderzoek onder volwassen dakloze mensen in Utrecht blijkt dat 80% binnen drie jaar opnieuw dakloos raakt (Boesveldt, 2019). Het merendeel had op dat moment geen professionele ondersteuning.

Laat je inspireren: duurzame ondersteuning

Bekijk meer initiatieven die zich gericht hebben op de inzet van duurzame ondersteuning:

- ▶ Woonproject Goeie buur (Utrecht)
- ▶ Het Kr8team van De Combinatie (Amsterdam)

2.2.2 De basis op orde

Stabiele woonruimte

Een stabiele woonruimte draagt bij aan het psychische welzijn van jongeren en jongvolwassenen (Johnstone, Parsell, Jetten, Dingle & Walter, 2016). Volgens Crisanti e.a. (2017) draagt het hebben van een woning ook bij aan de overall gezondheid van dak- en thuislozen. Daarnaast lijkt woonruimte bij te dragen aan de behandeltrouw.

Veel initiatieven zetten in op het stabiliseren van de woonsituatie door het aanbieden van (tijdelijke) woonplekken met een vorm van begeleiding. Een aantal hebben ook een constructie opgezet om op de lange termijn tot een duurzame zelfstandige woonsituatie te komen. Sommige jongeren hebben behoefte aan extra structuur en begeleiding bijvoorbeeld in de vorm van een kamertraining. Verschillende studies laten zien dat interventies gericht op de overgang naar zelfstandig wonen effectief kunnen zijn in het voorkomen en oplossen van dak- en thuisloosheid (Skemer & Jacobs, 2016; Jacobs, Skemer & Courtney, 2015). Dagopvanglocatie Post West (Rotterdam) biedt een veilige en fijne plek voor opvang overdag met ruimere openingstijden dan de crisisopvang en computerfaciliteiten om het werken of studeren van dak- en thuisloze jongeren te faciliteren. In het Credohuis (Maastricht) leven jongeren samen als een gezin in een rijtjeshuis met zes jongvolwassenen en twee begeleiders.

Laat je inspireren: zorgen voor een stabiele woonruimte

Bekijk meer initiatieven die zich gericht hebben op zorgen voor een stabiele woonruimte:

- ▶ Beschermd Wonen Light (Leiden)
- ▶ 15 woningen voor (dreigend) dakloze jongeren tussen de 23 t/m27 jaar (Almere)
- ▶ Goede doorstroom in de keten en samenwerking tussen Wonen en Zorg (Rotterdam)

Sterk sociaal netwerk

Een goede relatie met familieleden en een breed sociaal netwerk kunnen de weerbaarheid van jongeren vergroten. Deze contacten kunnen de jongeren helpen om te gaan met tegenslagen in het leven (Abdul Rahman, Fidel Turner & Elbedour, 2015). Omdat dak- en thuisloze jongeren vaak minder goed contact hebben met directe familie is het extra belangrijk dat zij een ander sociaal netwerk hebben waar ze op terug kunnen vallen (Visser, De Groot & Emmen, 2019, p. 25). Woonproject Goeie buur (Utrecht) zet bijvoorbeeld bewust in op het verbeteren en uitbreiden van het sociale netwerk, door jongeren die uitstromen uit jeugdzorg of maatschappelijke opvang in reguliere studentenwoningen te plaatsen. Bovendien krijgen de jongeren een student of huisgenoot als maatje om activiteiten mee te ondernemen.

2.2.3 Maatwerk bieden

Inzet ervaringsdeskundigen

Mensen met ervaringskennis en ervaringsdeskundigen kunnen een belangrijke rol spelen bij het aanpakken van dak- en thuisloosheid (Visser, De Groot & Emmen, 2019, p 25). Ervaringsdeskundige ondersteuners zijn goed op de hoogte van de problemen en zaken waar dak- en thuislozen tegenaan lopen. Zij begrijpen waar dak- en thuislozen doorheen gaan, oordelen niet als het weer mis gaat, blijven positief en aanmoedigend en geven hoop (Crisanti, e.a., 2017).

Verschillende initiatieven zetten ervaringsdeskundigen in. Een aantal initiatieven die zich richten op de informatievoorziening aan jongeren betrekken ervaringsdeskundigen om relevante informatie te verzamelen. Beschermd Wonen Light (Leiden) heeft een inwonende ervaringsdeskundige beheerder op de woonlocaties die naast het regelen van praktische zaken ook een coachende rol heeft. In het Kr8team (Amsterdam) kunnen de hulpverleners ervaringsdeskundigen raadplegen. Het Daklozen Advies Kantoor (Arnhem) werkt met een open inloop. Bij ontvangst op kantoor maakt een ervaringsdeskundige het eerste contact.

Laat je inspireren: ervaringsdeskundigen inzetten

Bekijk meer initiatieven die ervaringsdeskundigen hebben ingeschakeld:

- ▶ Praktische informatie voor dak- en thuisloze jongeren (Almere)
- ▶ Informatievoorziening dak- en thuisloze jongeren (Den Haag)
- ▶ Informatie voor jongeren implementatie Kwikstart (Groningen)
- ▶ Straatapp (Amsterdam)
- ▶ Next Chapter: 16+ Team (Leiden)
- ▶ Jongerenteam Ervaringsdeskundigheid (Alkmaar)

Aansluiten op behoeften

Het uitgangspunt voor ondersteuning van een jongere moet de leefwereld van de jongere zijn en niet de kaders van de instelling die ondersteuning verleent. Er moet dus afstemming plaats vinden met de jongere. Jeeninga (2010) spreekt over dialoog gestuurde hulp. Dit betekent niet per se dat de jongere bepaalt wat er gebeurt, maar dat hij of zij op de hoogte is en betrokken bij wat er gaat gebeuren. Leonard e.a. (2017) spreken van cliënt gestuurde hulp, waarbij de jongere leidend is in doelen en aanpak.

Team 16+ (Alkmaar) betreft jongeren bij het opstellen van hun toekomstplan. Bij Doelgericht samenwerken van Ketengroep Maastricht heeft de jongere de regie. Zoals ze het zelf formuleren: 'De jongere zit zelf aan het stuur van hun traject, wij zijn het voertuig, de jongere het stuur, gaspedaal en rem.' Bij Project 010 in Rotterdam krijgen de jongeren de vrijheid om zelf te bepalen wat hun eigen behoeften zijn. Naast een zelfstandige woning krijgen de jongeren € 8.000 om vrij te besteden en een nieuwe start te maken.

Laat je inspireren: aansluiten op behoeften

Bekijk meer initiatieven waar jongeren zelf informatie kunnen vinden:

- ▶ Informatievoorziening dak- en thuisloze jongeren (Den Haag)
- ▶ Straatapp (Amsterdam)
- ▶ Praktische informatie voor dak- en thuisloze jongeren (Almere)
- ▶ Informatie voor jongeren implementatie Kwikstart (Groningen)
- ▶ Ping Ping voor financiële regelzaken jongvolwassenen (Amsterdam)

2.2.4 Een professionele aanpak

Outreaching houding

Vasthoudendheid is noodzakelijk om veel (dreigend) dak- en thuisloze jongeren te ondersteunen. De professional moet steeds opnieuw contact opnemen met de jongere, checken hoe het gaat en vragen of ze iets kunnen betekenen (Nederland, e.a., 2016; Leonard, e.a., 2017). Door verschillende redenen stroomt de doelgroep niet altijd door naar de hulpverlening. De jongeren hebben vaak geen behoefte aan hulp, zijn van mening dat ze toch niet te helpen zijn of dat er anderen rondlopen die de hulp veel harder nodig hebben dan zij (Altena, e.a., 2010; Chew Nh, e.a., 2013).

Veel initiatieven spannen zich daarom actief in om dak- en thuisloze jongeren te bereiken en te raadplegen. Jongerenwerkers gaan bij enkele initiatieven letterlijk de straat op om de doelgroep op te zoeken. Bij Next chapter 16+ team (Leiden) begeleiden jongerenregisseurs de jongeren en laten pas los als twee of meer doelen zijn behaald. Enkele initiatieven gaan nog een stap verder: zij ontwerpen in co-creatie met de doelgroep producten en/of aanbod. Jongeren worden ingeschakeld bij zowel het ontwerpen, het verzamelen van informatie en het up-to-date houden van het product.

Laat je inspireren: een outreachende houding

Bekijk meer initiatieven waar outreachend te werk wordt gegaan:

- ▶ Outreachend werken en wijziging werkwijze toekennen briefadres (Almere)
- ▶ Informatie voor jongeren implementatie Kwikstart (Groningen)
- ▶ Informatievoorziening dak- en thuisloze jongeren (Den Haag)
- ▶ Straatapp (Amsterdam)

2.3 Wat vinden jongeren er zelf van?

Feedback van het jongerenpanel

Het jongerenpanel bestaat uit jongeren die zelf ervaring hebben met dak- en thuisloosheid. Zij kijken kritisch mee met het Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren en geven waardevolle input. Zij doen dit vanuit vijf door hen geformuleerde startpunten:

- **Voorkom dakloosheid bij jongeren.** Breng goed in kaart waarom jongeren dakloos worden en zoek voor elke oorzaak oplossingen
- **Zorg dat jongeren genoeg geld hebben om van te leven.** Neem het leven van de jongere als uitgangspunt, niet zijn of haar leeftijd
- **Een passend en duurzaam thuis.** Elke jongere verdient een plek waar hij/zij zich thuis voelt en zich veilig voelt.
- **Neem jongeren serieus.** Help de jongeren met school, het vinden van werk of het regelen van een uitkering. En zorg dat ze hulp en begeleiding krijgen waar ze echt iets aan hebben voor nu en hun toekomst.
- **Dring de bureaucratie terug.** Helpende regels in plaats van een oerwoud aan loketten.

Vanuit deze uitgangspunten geeft het jongerenpanel op hoofdlijnen de volgende feedback op de initiatieven van het Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren. De feedback hebben we onderverdeeld in vier thema's: informatievoorziening, het briefadres, integraal werken en opvang en wonen.

2.3.1 Informatievoorziening voor jongeren

Het panel vindt het belangrijk dat informatie voor jongeren openbaar toegankelijk en overzichtelijk op één plek te vinden is. De jongeren hopen dan ook dat de hier gepresenteerde initiatieven in meer gemeenten navolging krijgen. Ze waarderen het dat de ervaringswereld van de jongere als uitgangspunt wordt genomen en dat jongeren en hun organisaties betrokken worden bij het verzamelen en aanbieden van de informatie. Als aandachtspunten benoemen zij het up-to-date houden van de informatie, het testen van de apps in de praktijk en het onder de aandacht brengen bij zoveel mogelijk jongeren. Ten slotte zien zij mogelijkheden (en meerwaarde) in verdergaande samenwerking tussen de verschillende initiatieven, met name Kwikstart.

“Een app met alle relevante informatie gaat mij echt helpen.”

2.3.2 Het briefadres

Het jongerenpanel is positief over de initiatieven gericht op het makkelijker verkrijgen van een briefadres. Zonder briefadres kunnen dak- en thuisloze jongeren geen uitkering aanvragen, toeslagen ontvangen of verzekeringen afsluiten en raken zij nog sneller en dieper in de problemen. Het panel spreekt de wens uit dat meer gemeenten zullen overgaan op een van de hier gepresenteerde werkwijzen. Belangrijk vinden zij vooral het uitgaan van vertrouwen in plaats van wantrouwen. Geen uitgebreide bewijslast vooraf, maar eventueel na toekenning van een briefadres controle achteraf. Daardoor wordt de toekenningstermijn van enkele weken tot enkele dagen teruggebracht. Het jongerenpanel is ook enthousiast over het outreachend werken in Almere, waarbij ambulante jongerenwerkers actief op zoek gaan naar jongeren die in de problemen zitten.

“Dit zouden alle gemeenten moeten regelen!”

2.3.3 Integraal werken

Het jongerenpanel staat positief tegenover de intenties zoals die in de verschillende initiatieven worden uitgesproken, maar heeft zorgen over de vertaling naar de praktijk. Zo vragen zij zich af of professionals wel voldoende worden toegerust om jongeren met de complexe en meevoudige problematiek effectief te ondersteunen. Of dat de professionals voldoende ruimte krijgen om te werken aan de zo belangrijke vertrouwensband met een jongere.

“Kijk eerst naar waarom iets belangrijk is voor een jongere en regel daarna het hoe en wat.”

De jongeren juichen intenties als ‘een betere samenwerking tussen organisaties’, ‘de jongere centraal stellen’ en ‘uitgaan van de behoefte en het perspectief van de jongeren’ toe. Zij vragen zich alleen af in hoeverre deze intenties ook tot praktische en concrete resultaten voor de dak- en thuisloze jongeren zelf leiden. Het panel benadrukt ook dat het goed is om ondersteuning op alle leefdomeinen van de big five (support, wonen, school & werk, inkomen (en schulden) en welzijn) te richten, en deze niet te beperken tot een paar leefdomeinen zoals wonen en inkomen.

Ten slotte zijn de jongeren erg enthousiast over bijvoorbeeld de pilot doorbraakoverleg dak en thuisloze jongeren en jongvolwassenen, Utrecht. Volgens hen wordt in er deze pilot echt iets gedaan aan de bureaucratie en komen hier de jongeren en niet de regels op de eerste plaats. Dat deze aanpak in Utrecht na afloop van het actieprogramma voortgezet wordt vinden zij ‘echt tof’.

2.3.4 Opvang en wonen

Het aantal jongeren dat daadwerkelijk geholpen wordt, is een belangrijk criterium voor de jongeren. Het panel staat positief tegenover de initiatieven met tientallen plekken, de initiatieven met maar een handvol plekken roepen stevast de vraag op waarom dit er niet meer kunnen worden. Daar waar initiatieven zich richten op een beperkte doelgroep, wensen de jongeren een uitbreiding van deze doelgroep.

Daar waar gemeenten maatwerk toepassen op het gebied van wet- en regelgeving (huurtoeslag, 4-weken zoektermijn, kostendelersnorm) kunnen ook op bijval rekenen. Alleen vindt het panel dat deze landelijke regelingen soepeler moeten worden.

“Vraag aan de jongeren zelf waar zij behoefte aan hebben.”

3. De initiatieven in de 14 pilotgemeenten

Actielijn: preventie, nazorg en regie

Informatievoorziening voor jongeren

1. Informatievoorziening voor dak- en thuisloze jongeren, Den Haag ►
2. De Straatapp, Amsterdam ►
3. Praktische informatie voor dak- en thuisloze jongeren, Almere ►
4. Informatie voor jongeren: implementatie Kwikstart, Groningen ►
5. Ping Ping voor financiële regelzaken jongvolwassenen, Amsterdam ►
6. DAK: het Daklozen Advies Kantoor, Arnhem ►
7. Informatievoorziening kwetsbare jongeren, Leiden ►

Het briefadres

8. Pilot wijziging werkwijze toekennen briefadressen, Haarlem ►
9. Outreachend werken en wijziging werkwijze toekennen briefadres, Almere ►
10. Een (brief)adres voor alle dak- en thuisloze jongeren, Den Haag ►
11. Herijken route briefadressen, Dordrecht ►

Integraal werken: de jongerenregisseur

12. De jongerenregisseur: van versnippering naar één plan, Haarlem ►
13. Team 16+: werken vanuit het toekomstplan van de jongere, Alkmaar ►
14. Het Kr8team van De Combinatie, Amsterdam ►
15. Flexibiliteit complexe zorg bij de overgang van 18- naar 18+, Groningen ►
16. Next Chapter (16+ Team), Leiden ►
17. Afwegingskader 16-23 voor tegen gaan harde knip 18-/18+, Den Haag ►
18. Pilot doorbraakoverleg dak en thuisloze jongeren en jongvolwassenen, Utrecht ►
19. Doelgericht samenwerken in de Ketengroep, Maastricht ►
20. Aanpak jongeren in het kader van dak en thuisloosheid, Enschede ►
21. Maatwerk aanpak bij Werk & Inkomen, Arnhem ►
22. Jongerencoaching: straatgeluid, Alkmaar ►

Actielijn: opvang en wonen

- 23. Perron 18: tussenvoorziening jeugd, Haarlem ▶
- 24. Onder de Pannen Jong Volwassenen, Amsterdam ▶
- 25. Perspectiefwoningen voor studerende jonge moeders, Amsterdam ▶
- 26. 16 woningen voor (dreigend) dakloze jongeren tussen de 23 t/m 27 jaar, Almere ▶
- 27. Project 010: Huis, inkomen, netwerk, schulden en de regels, Rotterdam ▶
- 28. Dagopvanglocatie Post West, Rotterdam ▶
- 29. Goede doorstroom in de keten en samenwerking tussen Wonen en Zorg, Rotterdam ▶
- 30. Beschermd Wonen Light, Leiden ▶
- 31. Woonproject Goeie buur, Utrecht ▶
- 32. Credohuis: Jongeren krijgen weer een thuis, Maastricht ▶
- 33. Woonstap, Enschede ▶
- 34. Woonunit met lichtere woonbegeleiding voor jongeren (Leerpark), Dordrecht ▶
- 35. Zwaardere woonbegeleiding met woning voor jongeren, Dordrecht ▶
- 36. Pilot Springplank voor studenten, Arnhem ▶
- 37. Skills in de stad, Maastricht ▶
- 38. Casa24, kamers met kansen, Purmerend ▶

Eigen netwerk en ervaringsdeskundigheid

- 39. Jongerenteam Ervaringsdeskundigen, Alkmaar ▶
- 40. Netwerk betrekken en eigen regie Resourcegroepen methodiek, Amsterdam ▶
- 41. Vergoeding Eigen Risico GGZ, Amsterdam ▶

Diversen

- 42. Dashboard dak- en thuislozen, Dordrecht ▶
- 43. Webinarreeks Maatwerk in de Participatiewet, Amsterdam ▶
- 44. Activitycoach dak- en thuisloze jongeren, Purmerend ▶

1. Informatievoorziening voor dak- en thuisloze jongeren

Den Haag

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Een checklist met de belangrijkste zaken die je als jongere moet weten als je dak- of thuisloos wordt. Het gaat niet alleen om wat je dan moet doen, maar ook om waar je recht op hebt en om welke hulp je kunt krijgen.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

De checklist is gemaakt door jongeren zelf. Ze hebben hun lijst gepresenteerd aan organisaties die ondersteuning bieden, en toegelicht welke informatie juist voor jongeren van belang is. Vervolgens zijn er werkgroepjes gevormd. Die zijn aan de slag gegaan met de productie van een informatief filmpje voor dak- en thuisloze jongeren, en met het aanvullen van de checklist. Het product is een echte coproductie van de jongeren, de gemeente Den Haag en de verschillende partners.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Jongeren die zelf ervaring hebben met dak- en thuisloosheid. Het Straat Consulaat, het Jongeren Informatie Punt, het Leger des Heils, het Jeugd Interventie Team en het Daklozenloket. De gemeente Den Haag heeft de rol op zich genomen om de samenwerkingspartners te blijven betrekken. Het Jongeren Informatie Punt zorgt ervoor dat de informatie actueel blijft.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Omdat er zo veel verschillende partijen met elkaar samenwerken, moet je elkaar vinden op de juiste oplossingen. Dat was zoeken en het liep soms stroef. Uiteindelijk is het wel gelukt. Voor de consulenten was het confronterend om te horen hoe hun dienstverlening door de jongeren werd ervaren. Andersom was het voor de jongeren ook spannend om hun emoties en de eigen ervaringen bij het daklozenloket opzij te zetten om samen naar een oplossing te kunnen zoeken.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Een checklist met de belangrijkste zaken die je als jongere moet weten als je dak- of thuisloos wordt. Het gaat niet alleen om wat je dan moet doen, maar ook om waar je recht op hebt en om welke hulp je kunt krijgen. Een geactualiseerde video waarin jongeren uit de maatschappelijke opvang realistische ervaringen delen.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

De kosten bedragen ongeveer 2.500 euro

 Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Het actueel blijven houden van de informatie. De checklist wordt opgenomen in de 'op straat folder'. Deze wordt momenteel gedrukt en daarna verspreid.

 Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Ga het doen! Vraag de jongeren eerst zelf een schets te maken van wat zij van belang vinden. Ga op basis van dit document aan de slag. Het heeft veel opgeleverd dat de jongeren vanaf het begin bij de verbetering van de informatievoorziening waren betrokken.

 Wie heeft het initiatief genomen?

Jongeren die zelf ervaring hebben met dak- en thuisloosheid

 Contactgegevens voor meer informatie

[Jongeren Informatie Punt Den Haag](#)

[Video: DAK- en THUISLOOS - voor JONGEREN - JIP Haaglanden - YouTube](#)

2. De Straatapp Amsterdam

Wat houdt het project/initiatief precies in?

De Combinatie - een samenwerkingsverband van jongerenorganisaties - heeft een app ontwikkeld voor jongeren die dak- of thuisloos zijn of dat dreigen te worden. De app wijst hen de weg naar de juiste instanties en zorgt dat ze daar zo snel mogelijk terechtkomen. Daarnaast biedt de app praktische informatie voor deze jongeren, bijvoorbeeld waar ze terecht kunnen voor (gratis) koffie of een maaltijd. Of waar zij een 'luisterend oor' of medische hulp kunnen vinden. Ook adresjes met gratis wifi en oplaadpunten zijn te vinden in de Straatapp.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

De app is tot stand gekomen na signalen van jongeren die dak- of thuisloos zijn geweest. Zij gaven aan dat zij veel kostbare tijd kwijt waren geweest aan het zoeken naar instanties die hen zouden kunnen helpen.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

De Combinatie heeft het proces uitgevoerd en begeleid. De Combinatie is een samenwerkingsverband van acht jongerenorganisaties in Amsterdam. Dat zijn perMens, Combiwel, Level, Altra, Arkin, Don Bosco Straatvisie, ROC Amsterdam en HVO-Querido.

Jongeren van Don Bosco Straatvisie zijn vanaf het begin af aan betrokken geweest bij de opzet en ontwikkeling van de app. Zij hebben een deel van de informatie verzameld en blijven betrokken bij het up-to-date houden van de app. De jongeren zijn verder nauw betrokken bij het communicatieproces rondom de lancering van de app.

Een student van de Hogeschool van Amsterdam heeft de app gebouwd.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Bij dit project zijn diverse groepen betrokken, van jongeren tot medewerkers. Het vergt altijd al een inspanning om dit goed op elkaar af te stemmen. Door corona, waardoor fysieke bijeenkomsten niet mogelijk waren, heeft het project nog langer geduurd dan vooraf ingeschat. We hebben de oorspronkelijke planning los moeten laten. Uiteindelijk hebben we vooral virtuele bijeenkomsten georganiseerd om af te stemmen.

Er waren technische tegenslagen, die we door een ander dan de betrokken student hebben moeten laten oplossen.

De lancering van de app viel midden in de coronatijd. Daardoor zijn jongeren minder goed bereikt, omdat veel locaties waar jongeren normaal gesproken komen gesloten waren. In het najaar van 2021 lanceren we daarom een nieuwe campagne om jongeren te attenderen op het bestaan van de Straatapp.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Het resultaat is dat er voor Amsterdamse jongeren zonder dak boven hun hoofd een app is die die hen niet alleen de weg wijst naar de juiste instanties, maar hen ook informeert over tal van praktische zaken. Zie www.straatapp.nl.

De app is in maart in aanwezigheid van de verantwoordelijke wethouder Simone Kukenheim gelanceerd. Deze lancering heeft ons veel publiciteit opgeleverd. Diverse gemeenten hebben belangstelling om de Straatapp over te nemen. Momenteel wordt er door een andere groep mensen gewerkt aan een straatapp voor ongedocumenteerden.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

De kosten waren circa € 9.000 euro, exclusief de mensuren van jongeren, medewerkers et cetera.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

De Straatapp moet up-to-date worden gehouden. Dit gebeurt in samenwerking met jongeren van Don Bosco Straatvisie. De app heeft veel belangstelling gekregen van professionals. De app is echter bestemd voor jongeren, en die weten de app nog onvoldoende te vinden. Daarom volgt in het najaar een tweede publiciteitscampagne.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Betrek jongeren bij het project. Zowel bij het ontwerp van de app als bij het verzamelen van de informatie en het up-to-date houden. Betrek de jongeren ook bij het gehele communicatieproces; dus bij de ideefase, het ontwerp van het communicatiemateriaal en de publiciteit. Bedenk steeds dat de Straatapp primair bedoeld is voor jongeren. De app moet daarom overzichtelijk en leesbaar blijven. Voorkom dat informatie wordt toegevoegd die vooral relevant is voor professionals.

Wie heeft het initiatief genomen?

Samenwerkingsverband De Combinatie, in samenspraak met jongeren

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Via google analytics kunnen we zien hoe vaak de app wordt bezocht. Per maand is dat circa 600 keer.

Contactgegevens voor meer informatie

marc.onnen@hvoquerido.nl

06-10663322

3. Praktische informatie voor dak- en thuisloze jongeren

Almere

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Het verzamelen en op een overzichtelijke manier weergeven van praktische informatie voor dak- en thuisloze inwoners van Almere. Die hebben vragen als: waar vind ik een slaapplek? Waar kan ik kleding krijgen? Waar kan ik overdag terecht? Waar vind ik zorg en medische hulp? Hoe krijg ik een adres? Hoe vraag ik een uitkering aan?

De antwoorden op deze vragen staan op de **website** (www.almere.nl/dakloos). Ook is daar een pagina opgenomen voor familie en vrienden. De jongeren gaven aan dat bezorgde familie ook informatie zoeken. **Visitekaartjes** met het webadres worden op straat uitgedeeld door jongerenwerkers en jeugd-boa's, en liggen onder meer bij ROC's. Daarnaast is er de **folder** 'Hoe krijg ik een (brief)adres'. Die bevat informatie over het belang van ingeschreven staan bij een gemeente, inclusief het telefoonnummer van een ambulante jongerenwerker. Alle cliënten van Werk en Inkomens ontvangen verder regelmatig een **nieuwsbrief**. Ook daarin staat informatie over onder meer de kostendelersnorm en noodzaak van een (brief) adres.

De informatie wordt gebracht in eenvoudige taal, ondersteund door pictogrammen, en is overzichtelijk weergegeven. Daardoor zijn antwoorden ook in stressvolle situaties makkelijk te vinden. Zowel op de website als in de folders en de nieuwsbrief gaat het om praktische informatie, die ook aansprekend is voor mensen die geen vertrouwen meer hebben in de hulpverlening.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Het is echt een gezamenlijk project geworden, waarin iedereen zijn eigen kennis en ervaring heeft ingebracht. Jongeren en volwassenen die zelf ervaring hebben met dak- en thuisloosheid, hebben vanaf de start van het project meebepaald welke informatie van belang is, en waar en hoe die informatie het best kan worden aangeboden.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Jongeren en volwassenen die ervaring hebben met dak- en thuisloosheid. Professionals van zorg- en welzijnsorganisaties als het ambulant Jongerenwerk, Leger des Heils, Kwintes en Surant. Het project '18-plus en dan?' van de gemeente Almere. Collega's van de afdelingen Sociaal Domein, Wonen en Burgerzaken. Alle betrokkenen hebben meegekeken welke informatie van belang is, informatie aangeleverd en gecheckt of de informatie up-to-date is. Door die brede inbreng van ieder is het gelukt om informatie aan te bieden waar in eerste instantie niet aan werd gedacht. Jongeren hebben de website getest.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Het liep eigenlijk heel goed, omdat iedereen vanaf stap één bij het project werd betrokken. Vanaf het begin was de insteek 'samen kom je verder!'. Er was echt sprake van erkenning van elkaars expertise. Ook de samenwerking met en informatie van de Nationale Ombudsman en het ministerie van justitie en veiligheid hebben bijgedragen aan het resultaat. De obstakels die er waren hadden

betrekking op de ICT en ontwikkeling van de website. Ook die werden opgelost.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

We misten concrete informatie voor dak- en thuisloze inwoners van Almere en hun familie. Deze informatie is nu beschikbaar op de website, in de folder, op het visitekaartje en in de nieuwsbrief. De samenwerking tussen de partners in het veld en de gemeente Almere is versterkt. Alle betrokkenen weten nu hoe dak- en thuisloze inwoners van Almere het best kunnen worden bereikt, en er is kennis en informatie gedeeld. Er zijn Informatiebijeenkomsten voor vrijwilligersorganisaties en professionals geweest. In de nieuwsbrief voor cliënten van Werk en Inkomen is de beschikbare informatie meerdere keren gedeeld.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Het project heeft inzet van uren gekost. Deze zijn betaald uit de 'Blokhuismiddelen', die de gemeente Almere heeft ontvangen van het ministerie van VWS. Er zijn ook wat materiële kosten gemaakt voor de aanschaf van enkele icoontjes voor de website.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Herhaling, herhaling en herhaling. Mensen telkens weer wijzen op de informatie die beschikbaar is. Het up-to-date houden en blijven checken van die informatie. Elkaar als professionals blijven informeren. Wat loopt er goed? Wat kan beter?

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Werk vanuit de insteek 'samen kom je verder!'. Begin het initiatief met de mensen om wie het gaat.

Wie heeft het initiatief genomen?

De projectleider van het actieprogramma dak- en thuisloze jongeren en de communicatieadviseur van de gemeente Almere. Door hun contacten met jongeren en volwassenen werd duidelijk dat concrete informatie voor dak- en thuisloze inwoners van Almere werd gemist.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Wij weten niet hoeveel jongeren gebruik maken van de website. De Nieuwsbrief voor bijstandsgerechtigden wordt door alle bijstandsgerechtigden in Almere ontvangen.

Contactgegevens voor meer informatie

Marga Tieken mawtieken@almere.nl

4. Informatie voor jongeren: implementatie Kwikstart Groningen

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Een betere informatievoorziening aan jongeren, zodat zij sneller en effectiever de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Dat doen we met behulp van Kwikstart, een app en een website (www.kinderperspectief.nl/portfolio/kwikstart) die landelijke informatie op alle levensgebieden voor jongeren beschikbaar maken. Sinds juni 2021 is er voor gemeenten de mogelijkheid om lokale informatie aan Kwikstart toe te voegen. In Groningen bestaat de implementatie daarom uit twee onderdelen:

- Lokale informatie beschikbaar stellen en hierop blijven door ontwikkelen.
- De bekendheid van Kwikstart onder jongeren vergroten en het gebruik stimuleren.

Zie voor meer informatie groningengeeftthuis.nl/actueel/nieuws/kwikstart-app

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

We kozen heel bewust voor een actieve samenwerking met jongeren. Zowel de lokale informatievoorziening als het vergroten van de bekendheid gaat in co-creatie tussen jongeren en gemeente. Met behulp van Jimmy's Groningen staan we in direct contact met jongeren, die hebben meege gedacht over zowel de aanpak als de inrichting van de app. Uiteindelijk is een aantal Jimmy's zelfs de straat op geweest om input op te halen bij leeftijdsgenoten. Dat leverde ongeveer zeventig reacties op, waardevolle input voor de lokale pagina. Zie ook dit [artikel](#).

Nu de app live is, denken we met Jimmy's verder over het vervolg: de doorontwikkeling van de lokale informatie en het verder onder de aandacht brengen van Kwikstart in Groningen. Ook zijn we vanuit onze regionale rol met andere Groninger gemeenten in gesprek over implementatie. De aanpak in Groningen dient daarbij als blauwdruk.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Het actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren (onderdeel van Transformatieagenda Jeugdhulp regio Groningen). Project [Samensterk](#), Jimmy's Groningen, Werk In Zicht Groningen en RMC Groningen.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

De grootste uitdaging bleek het ophalen van input vanuit jongeren. We begonnen met een online enquête die werd verspreid via sociale media, maar de respons daarop was minimaal. De inspanning van Jimmy's om jongeren op straat actief te vragen de enquête in te vullen, bleek daarop het antwoord.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Er is landelijke en lokale informatie beschikbaar voor jongeren via Kwikstart.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

De enige directe kosten voor het project waren de presentjes voor deelnemers aan de enquête en de jongeren die de straat op gingen om input op te halen. De inzet van betrokken partijen en projecten is betaald uit reguliere middelen.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

De komende periode besteden we aanvullend aandacht aan het vergroten van de naamsbekendheid van Kwikstart, zie boven.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Betrek jongeren! En bevroeg ook zoveel mogelijk consultants, coaches en hulpverleners uit verschillende domeinen.

Wie heeft het initiatief genomen?

Zie boven, bij betrokken partijen.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Dat is nog niet bekend.

Contactgegevens voor meer informatie

stefan.de.vries@groningen.nl

sierdjan.jongsma@groningen.nl

5. Ping Ping voor financiële regelzaken jongvolwassenen

Amsterdam

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Ping Ping is een app die fungeert als digitale 'routeplanner' voor jongvolwassenen. Ze kunnen er op een makkelijke en leuke manier hun (financiële) regelzaken mee op orde krijgen voor life events als 18 jaar oud worden, op jezelf gaan wonen en gaan studeren.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Met Ping Ping kunnen jongeren doelen stellen, waarbij de app de weg naar die doelen opknipt in kleine, behapbare stapjes. De geboden informatie sluit aan bij de persoonlijke omstandigheden van de jongere, wordt kort en visueel aantrekkelijk gepresenteerd en biedt direct een 'doe-knop'. Hiermee zien jongeren zien hun doel letterlijk dichterbij komen op de routekaart. Bij elke stap die ze volbrengen, worden ze beloond met city pings, waarmee ze aan het eind van de route een beloning kunnen claimen. Dit helpt ze gemotiveerd te houden, hun doel te bereiken en om daar na afloop ook trots op te zijn.

Het ontwerp van de app is gestoeld op wetenschappelijke kennis, zoals de werkzame elementen van mobility mentoring, het besef 'weten is nog geen doen' en het puberbrein.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Een aantal organisaties heeft vanaf het begin meegedacht of -ontwikkeld: Levvel, Stichting Zwerfjongeren Nederland, de Belastingdienst, Zilveren Kruis, het Jongerenpunt Werk & Inkomen en jongeren/ervaringsdeskundigen zelf. In het traject daarna zijn vele andere organisaties 'supporter' van Ping Ping, geworden waaronder het jongerenwerk, jongerenschuldhulpverlening en (mbo-)scholen.

Er wordt inmiddels ook samengewerkt met andere digitale innovaties en hun makers, zoals de partijen achter Kwikstart, SEEV, Plinkr en de app die ontworpen is voor en door dak- en thuisloze jongeren, de Straat-app.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

De app is ontwikkeld door de gemeente Amsterdam zelf, zonder inhuur van andere partijen. Het is onwennig voor de gemeente om zelf eigenaar te zijn van een app. Zeker als het een domein overstijgende samenwerking is (jeugd, armoede, inkomen, werk en wonen), gebaseerd op de leefwereld van jongeren. Hoe kunnen we zoveel mogelijk jongeren (ook in andere gemeenten) Ping Ping laten gebruiken (gratis) en hoe kunnen we eigenaarschap delen? Dat is iets waar we nu over nadenken. Er zijn al een aantal andere gemeenten die hebben aangegeven mee te willen doen met de app en momenteel wordt er gewerkt om de eerste 3 gemeenten te koppelen in de app. De volgende uitdaging is een verdere uitbreiding van het aantal gemeenten en het opzetten van een financieringsmodel (zonder winstoogmerk) en een juridische vorm die past bij het doel van de app.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Een werkende app die jongeren aanspreek. Die niet redeneert vanuit een beleidskoker, maar vanuit de leefwereld van de jongeren. Er is nu één route, 'Fiks je basis'. Die is bedoeld om je zaken op orde te hebben als je de leeftijd van 18 jaar bereikt. De bedoeling is dat er meer routes worden toegevoegd, zodat de app voor een nog breder publiek van 16 tot 23 jaar interessant wordt.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Wij zetten in op een functionele doorontwikkeling met bijvoorbeeld, een chatfunctie, nieuwe routes en extra beloningen. Het komend halfjaar staat ook in het teken van het borgen van de app (eigenaarschap in alliantievorming) en zoveel mogelijk jongeren de mogelijkheid bieden de app te gebruiken (ook uit andere gemeenten). Ook willen we investeren in een community rondom de app waarin jongeren elkaar adviseren over (financiële) regelzaken en schulden.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Wij zetten in op een functionele doorontwikkeling van de app met bijvoorbeeld een chatfunctie, nieuwe routes en extra beloningen.

Daarnaast denken we na over hoe we zoveel mogelijk jongeren (ook in andere gemeenten) Ping Ping - gratis - kunnen laten gebruiken en hoe we het eigenaarschap in alliantievorm kunnen delen. Ook willen we investeren in een community rondom de app, waarin jongeren elkaar adviseren over (financiële) regelzaken en schulden.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Begin bij de behoefte van de doelgroep jongvolwassenen, en kijk of er bestaande applicaties zijn die bieden wat zij zoeken. Sluit je daarbij aan en werk waar mogelijk samen.

Wie heeft het initiatief genomen?

De gemeente Amsterdam.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Momenteel 578 jongeren.

Contactgegevens voor meer informatie

Sabrine Engländer, beleidsadviseur Jeugd Gemeente Amsterdam,
s.englander@amsterdam.nl, 0630851707
Pingping.amsterdam.nl

6. DAK, het Daklozen Advies Kantoor

Arnhem

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Het doel van het DAK is tweeledig: allereerst is het één centraal punt waar alle vragen rondom dakloosheid kunnen worden gesteld. Inwoners van Arnhem die dakloos zijn of dreigen te worden kunnen bij dit loket terecht, maar ook professionals. Ten tweede wordt vanuit dit ene centrale punt voorkomen dat daklozen moeten gaan 'shoppen' om aan informatie te komen.

Het DAK is laagdrempelig en is ingericht vanuit het cliëntperspectief. Iemand die bij het loket binnenloopt, wordt gastvrij ontvangen. Een ervaringsdeskundige maakt contact en voert een buddygesprek. Hij of zij ondersteunt de inwoners en professionals bij het helder krijgen van de ondersteuningsvraag. Het DAK biedt advies, informatie en praktische ondersteuning op één plek. Alle betrokken partijen zitten er bij elkaar. Zo hebben ze korte lijntjes, en kunnen ze mensen meteen helpen, zonder ze van het kastje naar de muur te sturen.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Met name de inzet van een ervaringsdeskundige maakt het DAK speciaal. Hij of zij kent de problematiek waarmee daklozen te maken hebben, en kan inwoners op basis van deze ervaring ondersteunen. Hij of zij voert een buddy gesprek en helpt daarmee zowel inwoners als professionals bij het helder krijgen van de ondersteuningsvraag. De ervaringsdeskundige is gericht op herstel en ondersteuning. Dit kan ook heel praktisch zijn, bijvoorbeeld in de vorm van meelopen naar een opvangvoorziening als het Stoelenproject.

Wat het DAK verder speciaal maakt is ook de open inloop: iedereen kan er zonder afspraak terecht. Leeftijd speelt geen rol: de ondersteuningsbehoefte staat centraal. Alle betrokken partijen werken samen op één plek, vormen een netwerk en hebben korte lijntjes.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

De gemeente Arnhem is initiatiefnemer van het DAK, en werkt hierin intensief samen met de GGD (VGGM). De gemeente is verantwoordelijk voor de financiële dekking en het zoeken van een geschikte locatie. Daarnaast wordt samengewerkt met partijen uit het veld: Straatzaken, Stoelenproject/volwassenenopvang, Pactum/jongerenopvang, GGZ-zorgaanbieders, Sociale Wijkteams Arnhem, Werk en Inkomen, Burgerzaken en Team Leefomgeving.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

In de uitvoeringsfase blijkt dat de open inloop en de laagdrempeligheid grote voordelen hebben. We zien daardoor veel mensen die al lange tijd uit beeld waren. Dit zijn veelal inwoners die op straat slapen, en die kampen met GGZ-problematiek en een verslaving. Dit betekent dat er ook aandacht is voor veiligheid. Er is op de achtergrond een beveiliging aanwezig. Alle situaties worden geëvalueerd, ook op het thema veiligheid. Omdat het DAK wil vasthouden aan de laagdrempeligheid, is er veel aandacht voor de-escaleren werken. In de voorbereidingsfase bleek het lastig om een locatie voor elkaar te krijgen. Zodra deze er was, is het loket meteen geopend. Dit betekende dat de werkplekken voor de diverse professionals, als ook de hele inrichting nog geregeld moesten

worden. De samenwerking in deze lastige fase zorgde voor wel voor een teamgevoel, samen ergens voor gaan. Er is niet groots op communicatie ingezet. Gebleken is dat inwoners het DAK via hun netwerk goed weten te vinden.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

De grote meerwaarde is de laagdrempelige inloop, waardoor mensen die al lang uit beeld waren toch binnenlopen. Daarnaast is het toevoegen van ervaringsdeskundigheid in de keten van belang, net als de samenwerking tussen de diverse partijen. Doordat ieder zijn eigen specialisme en eigen manier van werken inbrengt, zijn krachten gebundeld en kan betere ondersteuning worden geboden. Met elkaar hebben de betrokken organisaties erin geïnvesteerd om elkaars organisatie en aanpak te leren kennen. Er is in de keten meer begrip van elkaars perspectief.

Daarnaast heeft het loket een ervaringsplek geboden. Vanuit de Arnhemse belangenorganisatie heeft een deelnemer de training tot herstelondersteuner gevolgd, en tegelijk praktijkervaring kunnen opdoen door mee te lopen met de ervaringsdeskundige aan het loket. Volgende stap is dat de training tot ervaringsdeskundige wordt gevolgd.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

De kosten zijn geraamd op €150.000. Daarbij inbegrepen zijn onder meer exploitatiekosten, kosten voor beveiliging, kosten voor facilitaire zaken en meerkosten in verband met bemensing vanuit onder meer de GGD/VGGM. Omdat het gaat om een wijziging in werkafspraken heeft dit project geen financieel kader.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

In het najaar komt er een nieuwe handreiking voor maatwerk bij het afgeven van een briefadres. Een duidelijk raamwerk voor maatwerk kan ook de samenwerking tussen Burgerzaken en het DAK een nieuwe impuls geven. Daarnaast zal er worden gekeken naar samenstelling van het team dat samenwerkt bij het DAK, in relatie tot de hulpvraag van de mensen die binnenkomen. Zo kan een verbreding van de betrokken partijen van belang zijn, nu er veel daklozen met GGZ- en verslavingsproblematiek komen.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Betrek ervaringsdeskundigheid in je team. Wees open en laagdrempelig. Daar draagt de ervaringsdeskundige ook aan bij. Neem de tijd om elkaars perspectief goed te leren kennen. Ga op tijd op zoek naar een locatie.

Wie heeft het initiatief genomen?

De gemeente Arnhem is initiatiefnemer. De behoefte aan een DAK komt voort uit een onderzoek van een extern bureau onder de doelgroep.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Het DAK is drie dagdelen per week geopend, zowel voor volwassenen, gezinnen als jongeren. In de eerste vijf maanden waren er 156 bezoekers, onder wie elf jongeren.

Contactgegevens voor meer informatie

Nural Cilingir: nural.cilingir@arnhem.nl

Marieke Sanders: marieke@interpactum.nl

7. Informatievoorziening kwetsbare jongeren

Leiden

Wat houdt het project/initiatief precies in?

We willen dat alle kwetsbare jongeren van 16 tot 27 jaar in staat zijn om naar vermogen deel te nemen aan de samenleving. Dat zij hun capaciteiten ontplooiën en zich kunnen ontwikkelen tot zelfredzame inwoners. We vinden het daarbij van belang informatie te ontsluiten over belangrijke zaken die je moet weten of regelen als je volwassen wordt, en waar je terecht kunt met vragen of voor ondersteuning. We willen zo voorkomen dat jongeren tussen wal en schip vallen als ze 18 worden, en zien dit als een belangrijke preventieve aanpak.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

De informatie en ondersteuning worden door verschillende partijen en afdelingen in samenhang aangeboden, en op diverse manieren ontsloten. Zo krijgen jongeren als ze 18 worden een flyer met belangrijke informatie. Maar ze kunnen ook terecht op hoezitdat.info, de jongerensite van het regionale Centrum voor Jeugd en Gezin. Daar vinden jongeren contactgegevens van de jeugdteams in hun eigen woonplaats, maar ook algemene informatie over relaties, gezondheid, vrienden, financiën en wonen. Verder is er specifieke info rond de overgang van 18- naar 18+, zoals bijvoorbeeld het regelen van een verzekering. Op de site is een chat beschikbaar, die wordt bemand door een team van professionals. Er zitten ook jongeren in de redactie, zodat ze zelf kunnen meedenken over relevante content.

De informatie wordt ook gedeeld via het inlooppunt voor jongeren, het JIP en via de kwikstartapp. Jongeren kunnen daarin doorklikken naar de lokale pagina, zodat ze voor elk onderwerp weten waar ze in Leiden terecht kunnen voor informatie en hulp. Alle partijen en organisaties die werken met jongeren worden tot slot geïnformeerd over het bestaan van bovenstaande informatiekanalen, zodat zij zelf weten waar die is te vinden en jongeren eveneens kunnen informeren. Denk daarbij onder meer aan scholen, voorliggende voorzieningen, verenigingen, vrijwilligersorganisaties en hulpverleningsinstanties.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Jongeren zorgen zelf voor de totstandkoming van de informatie. Zij hebben meegedacht over de informatie in de flyer. Hiervoor is de jongerenraad van Cardea betrokken. Het centrum voor Jeugd en Gezin heeft een redactieraad, die bestaat uit professionals, verpleegkundigen, maatschappelijk werkers en jongeren. Zij kijken naar de content op de website, en zorgen voor consistentie met de flyer en app. Zij zijn een belangrijke partner in het informeren van jongeren en het bereiken van de doelgroep. Verschillende afdelingen van de gemeente Leiden hielpen bij totstandkoming van de flyer en de lokale pagina van de door Kinderperspectief ontwikkelde kwikstartapp, zoals Werk & Inkomen, Schuldhulpverlening, Onderwijs, Jeugd en wmo. De afdeling communicatie zorgde voor het opstellen en vormgeven van de flyer.

SOL netwerk, de organisatie die het Jongeren inlooppunt bemenst en organiseert, is ook betrokken. Verder worden alle partijen die met jongeren werken benaderd om de informatie te ontsluiten. Dat zijn er veel. Zij kunnen jongeren (actief) wijzen op de informatie of de informatie op hun

website plaatsen. Scholen wijzen docenten via het platform warehouse op de flyer, de kwikstartapp en de website hoezitdat.info.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Bij de laatste update van de flyer zijn we ook gaan samenwerken met de afdeling dienstverlening. Dit bracht het volgende dilemma met zich mee: de hoeveelheid informatie versus de wens van jongeren de informatie beknopt te houden. Welke informatie geef je dan wel of niet? Richt je je alleen op specifieke informatie voor jongeren in een kwetsbare positie, of geef je ook algemenere informatie over de gemeente? Uitgangspunt was dat we wilden voorkomen dat jongeren verschillende flyers zouden krijgen. Uiteindelijk hebben we veel geschaafd en geschraapt en beknopt herschreven, en die versie weer aan jongeren voorgelegd. In het kader van preventie en zorg zijn in de flyer koppelingen opgenomen naar de kwikstartapp, het JIP en hoezitdat.info. Met die informatiedriehoek hopen we een stevige basis te hebben.

Verder hebben we een QR-code toegevoegd, waarmee jongeren makkelijk hun mening kunnen geven of suggesties kunnen doen. Zo kunnen we blijven volgen of de informatie aan hun kennis bijdraagt.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Een integrale flyer en koppeling tussen verschillende partijen. We kunnen (nog)niet meten wat het oplevert, maar zijn wel aan het kijken of we dit in een monitor kunnen laten terugkomen.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

De kosten voor de flyers en het versturen ervan.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Actief informeren van partners. Dat doen we vanaf november in een halfjaarlijks evaluatiemoment.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Doen! Begin met de jongeren, en vervolgens met relevante partijen. Kijk wat er al is. Vaak wordt er door verschillende partijen informatie gegeven. Voeg dat samen. Betrek de afdeling communicatie hierbij.

Wie heeft het initiatief genomen?

De beleidsafdeling Jeugd van de gemeente Leiden, in samenwerking met jongeren.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Alle jongeren worden actief geïnformeerd. Dat zijn er maandelijks tussen de 90 en 100.

Contactgegevens voor meer informatie

m.van.moorsel@leiden.nl

06-11340901

8. Pilot wijziging werkwijze toekennen briefadressen Haarlem

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Een aanpassing in de werkwijze voor het toekennen van briefadressen, waardoor het voor dak- en thuisloze jongeren en de betrokken hulpverleners makkelijker wordt een briefadres aan te vragen.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Er zijn onderlinge afspraken gemaakt tussen de gemeente en de uitvoerende partijen in het werkveld. De pilot is gebaseerd op werkafspraken tussen de verschillende partijen. Hier zijn geen extra kosten aan verbonden.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Binnen de gemeente Haarlem het Klant Contact Centrum (KCC), de Sociale Recherche en het jongerenteam van Werk en Inkomen. Buiten de gemeente de GGD, het CJG en Streetcornerwork.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Er spelen verschillende belangen mee. Aan een briefadres kan het recht op bijstand worden ontleend. Daarom let de gemeente (Sociale Recherche) sterk op de rechtmatigheid van de aanvraag. Er is een aantal manieren om de rechtmatigheid te toetsen aan de hand van voorwaarden en regels. Die waren vaak niet haalbaar voor de jongeren, en de betrokken hulpverleners liepen daardoor vast. Dat kon betekenen dat hulpverleningstrajecten stagneerden of vastliepen. Ter voorbereiding van deze pilot zijn alle partijen bij elkaar gekomen om de verschillende belangen te bespreken. Er kwam inzicht in elkaars werkwijzen en verantwoordelijkheden, en daardoor ontstond onderling begrip en vertrouwen. Op basis daarvan is de nieuwe werkwijze uitgewerkt.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Hulpverleners kunnen nu via een verkorte route een briefadres aanvragen. Dit is over het algemeen binnen twee werkdagen geregeld, waar het voorheen zeker drie weken kon duren. Dit maakt dat de hulpverleners direct kunnen doorpakken in de hulpverlening aan dak- en thuisloze jongeren. Een snel en tastbaar succes zorgt voor vertrouwen in de hulpverlener. Dit is een cruciale voorwaarde voor een succesvol hulpverleningstraject.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Omdat het gaat om een wijziging in werkafspraken kost dit project geen extra geld.

 Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Tot voor kort was de pilot voor jongeren tot 23 jaar. Nu is dit tot 27 jaar. Mocht het project succesvol blijken, dan zou een soortgelijke aanpak ook voor mensen boven die leeftijd wenselijk zijn.

 Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Begin klein. In Haarlem zijn we van start gegaan met één CJG team en breiden we nu langzaam uit. Daarnaast is regie belangrijk. De werkgroep briefadressen komt elke drie maanden samen om de lopende aanvragen te bespreken. Transparantie en zicht in elkaars werkwijzen schept vertrouwen.

 Wie heeft het initiatief genomen?

De ketenregisseur dak- en thuisloze jongeren.

 Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Top op heden hebben vijftien jongeren gebruik gemaakt van de verkorte route.

 Contactgegevens voor meer informatie

twitteveen@haarlem.nl

9. Outreachend werken en wijziging werkwijze toekennen briefadres

Almere

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Een andere werkwijze voor het toekennen van een briefadres. Daardoor is het voor jongeren en hulpverleners makkelijker om zo'n adres aan te vragen. In Almere worden nu ook briefadressen verstrekt op de adressen van hulpverlenende instanties Kwintes en Surant. Daardoor is er meteen laagdrempelig contact met de hulpverleners mogelijk. Ook werken we outreachend om jongeren te vinden en aan een briefadres te helpen.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

De jongeren krijgen niet alleen een adres, maar zijn ook meteen bekend bij de hulpverleners. Er is laagdrempelig contact, en er kan passende hulp of begeleiding worden aangeboden. Kwintes en Surant hebben een eigen aanvraagformulier voor een briefadres. De jongere vult het formulier met de hulpverlener in, maar kan het niet zelf digitaal bij Burgerzaken indienen. Dat doet de hulpverlener, met een e-mailadres van Kwintes of Surant. Dat verkleint de kans op woonfraude sterk. De formulieren liggen ook bij het Daklozenspreekuur. Als een jongere daar met een hulpverlener van Kwintes of Surant komt, wordt de aanvraag direct geregeld.

Ook het outreachend werken is bijzonder. Ambulant jongerenwerkers zijn op zoek gegaan naar jongeren die zij vaak op straat zien of die problemen hebben. Zij hebben aanvraagformulieren voor een briefadres en folders over het belang van zo'n adres op zak, en benaderen deze jongeren daarmee. Zo kregen in een klein jaar dertig jongeren een adres en/of hulp. Ook de jeugdboa's van Almere gaan in gesprek met jongeren die zij vaak op straat zien aan en delen de folder uit.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Het is geen project, maar een vastgestelde werkwijze die ook na de pilot gewoon doorgaat. De betrokken partijen zijn Kwintes en Surant, de afdelingen Burgerzaken en Werk en Inkomen van de gemeente Almere, de jongerenconsulenten, het ambulante jongerenwerk van De Schoor en de jeugdboa's. Voor Het Leger des Heils, dat voorheen als enige briefadressen verstrekke, verandert er niets. Zij zijn en blijven briefadresverstrekker. De gemeentelijke accounthouders van Kwintes en Surant hadden een belangrijke rol. Ze leverden input en keken mee naar de stukken.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

De jeugdboa's moesten worden betrokken om outreachend te kunnen werken, maar door corona hebben zij het extra druk. Het informeren blijft daardoor een aandachtspunt. Er is nu een vast aanspreekpunt bij de boa's, die dakloze jongeren als aandachtsgebied heeft.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Er zijn nieuwe briefadressen, die zijn gekoppeld aan een hulpverlener bij Surant en Kwintes. Bij Kwintes en Surant zijn postbussen geplaatst waar de post kan worden opgehaald. De jongere kan meteen passende hulp en begeleiding krijgen. Dit begint met het openen van de post. Er zijn speciale aanvraagformulieren voor de briefadressen gemaakt, en er is een werkwijze afgesproken. Door de brede samenwerking zijn de lijnen tussen de verschillende partijen korter geworden. Ze weten elkaar beter te bereiken en delen hun kennis en ervaring makkelijker. Door het outreachend werken zijn in een jaar tijd 39 jongeren 'gevonden', die een briefadres en/of ondersteuning hebben gekregen. Dit naast de jongeren die zich melden bij de plekken waar de briefadressen te verkrijgen zijn.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Inzet van collega's en maatschappelijke partners. Het drukken van de folders. De formulieren voor een briefadres horen bij de basisdienstverlening door de gemeente.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Er is een tussenevaluatie in het najaar 2021 geweest, en daarbij is de werkwijze doorgenomen. Deze is immers nieuw voor alle partijen. Wij blijven alert op signalen en kunnen we daar snel op inspelen.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Kijk naar de verschillende belangen. Combineer het voorkomen van woonfraude met spookadressen door de gemeente met de behoefte van organisaties als Kwintes en Surant om hun cliënten te helpen. De jongeren hoeven hun post niet meer te halen op locatie A, om dan voor hulp naar locatie B te moeten. De post komt nu meteen terecht bij de hulpverlener die de jongere kan bijstaan. Betrek ook de werkvloer erbij. Zo heeft de projectleider meegekeken bij Burgerzaken, om te zien waar die afdeling tegenaan liep. Er is met de collega's gesproken en alle betrokkenen hebben meegedacht. Probeer multidisciplinair te werken. Er vindt in Almere een tweewekelijks overleg 'maatwerk briefadres' plaats met Burgerzaken, Werk en Inkomen, Leger des Heils en de GGD. Indien nodig kunnen Surant en Kwintes aansluiten. Dit overleg is breder dan jongeren alleen, maar werkt wel.

Wie heeft het initiatief genomen?

Virginia Crulingford, Burgerzaken Almere en Marga Tieken, projectleider terugdringen dak- en thuisloze jongeren.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Door zelf te zoeken met ambulante jongerenwerkers zijn er 39 jongeren gevonden voor een briefadres. Daarnaast zitten we vanaf maart dit jaar op 15 briefadressen bij Surant en Kwintes.

Contactgegevens voor meer informatie

Marga Tieken: mawtieken@almere.nl

10. Een (brief)adres voor alle dak- en thuisloze jongeren

Den Haag

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Alle dak- en thuisloze jongeren in Den Haag tussen de 18 en 27 jaar krijgen een briefadres als ze daar om vragen. Ook jongeren die wel een 'vaste' slaapplek hebben, maar zich daar niet kunnen inschrijven, omdat de hoofdbewoner dat bijvoorbeeld niet wil. De jongeren kunnen voor hun adres terecht bij het Dak- en thuislozenloket in Den Haag. Casemanagers daar hebben een kort gesprek met de jongere en bepalen of het briefadres kan worden verstrekt en of er verdere hulp nodig is. Het briefadres verstrekt de gemeente in principe voor een half jaar, en kan verlengd met nog een half jaar.

Een briefadres is essentieel. Als je als jongere geen postadres kunt doorgeven, kun je ook geen zorgverzekering, arbeidscontract regelen of studiefinanciering ontvangen. We maken het briefadres daarom breder beschikbaar, ook voor jongeren die dit eerder niet kregen omdat ze zelfredzaam zouden zijn.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Wat het project speciaal maakt, is dat alle jongeren een vaste contactpersoon krijgen. Die helpt de jongere zo nodig bij hun inschrijving bij Woonnet Haaglanden, en geven tips over hoe te zoeken naar een betaalbare woning. De consulent helpt ook bij vragen over schuldhulp, de zorgverzekering of andere zaken die de jongere moet regelen. Iedere 3 maanden is er een contactmoment met de jongere. De post moet minimaal iedere 2 weken opgehaald worden door de jongere bij de klantenpostkamer. Dit wordt gemonitord vanuit een postregistratiesysteem. De monitoring door dit systeem en de consulent zorgt ervoor dat de gemeente zicht blijft houden op het goed gebruik van het briefadres.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Het jongerenbriefadres wordt uitgevoerd door het Dak- en Thuislozenloket van de gemeente. In de voorbereiding en gedurende het project zijn afdeling Burgerzaken van de gemeente en ook jongerenbegeleiders van het JIT betrokken. Zo is een proces ontstaan dat het makkelijk maakt voor jongerenbegeleiders om aan te melden en de inschrijving in het BRP (Basisregistratie Personen) goed te organiseren. Gezamenlijk wordt de voortgang besproken.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Het Jongerenbriefadres wordt in eerste instantie voor de duur van een half jaar verstrekt, en kan worden verlengd met nog een half jaar. Voor een grote groep jongeren is er zeer beperkt perspectief op het vinden van woonruimte. Er is een reële kans dat we een grote groep jongeren houden, die langer dan 1 jaar afhankelijk zijn van een jongerenbriefadres. De openingstijden van de klantenpostkamer zijn ruim, maar wel beperkt tot werkdagen. Voor jongeren met werk maakt dat het soms lastig om de post op te halen. We hebben daarom met een paar jongeren afgesproken dat

de post naar een ander (betrouwbaar) adres wordt doorgestuurd, of er is een machtiging georganiseerd, zodat iemand anders de post kan komen ophalen.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Er is behoefte aan het jongerenbriefadres: vanaf januari tot oktober 2021 hebben 183 Haagse jongeren tot 27 jaar een jongerenbriefadres ontvangen. 30 daarvan zitten op school of studeren; 75 hebben werk; 25 werken én gaan naar school. Bij 22 jongeren is dit briefadres inmiddels afgesloten. Bij 14 van hen omdat ze een woning hebben gevonden. Jongeren geven aan erg geholpen te zijn met het briefadres: het lukt hen om hiermee hun financiële administratie te organiseren, en verder te kunnen met school en werk.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Het heeft in 2021 160.000 euro gekost, voor personeelskosten van 2 extra fte consultants en verruiming van het aantal postbussen.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Ook na het project blijven er jongeren afhankelijk van een briefadres voor het op orde krijgen en houden van hun administratie. Daarom wil de gemeente deze dienstverlening voor dakloze jongeren continueren. We zijn in voorbereiding om daarover te kunnen besluiten. De resultaten van het briefadres zijn tot nu toe positief, en naar de mening van betrokkenen relevant voor veel meer steden. De Universiteit van Amsterdam doet momenteel een effectmeting.

Vanaf 1 januari 2022 wijzigt de Wet Basisregistratie Personen (BRP). De huidige bepaling die stelt dat een gemeente ambtshalve een briefadres kán verstrekken, wordt gewijzigd naar een moet-bepaling. Het is onbekend nog of er financiële middelen komen vanuit het Rijk om hier uitvoering aan te geven. Ook is er een handreiking gemaakt door Divosa.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Ga uit van vertrouwen in de jongere. We hebben ervaren dat onze lichte screening voldoende is om misbruik of fraude te voorkomen. In Den Haag heeft het bovendien geholpen dat de wethouder dit probleem ook graag wilde oplossen.

Wie heeft het initiatief genomen?

Het maakt onderdeel uit van het actieprogramma dak- en thuisloze jongeren van de gemeente Den Haag.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Sinds januari 2021 hebben meer dan 180 jongeren een jongerenbriefadres gekregen. Van hen zijn er 14 doorgestroomd naar een woning waar ze zich konden inschrijven. Zonder briefadres hadden er 130 jongeren moeten stoppen met hun werk en/ of opleiding.

Contactgegevens voor meer informatie

Beleid dienst SZW: Ikiena.vandersluis@denhaag.nl

Consulenten dienst SZW: briefadres1827@denhaag.nl

Artikel: [Een \(brief\)adres voor alle dak- en thuisloze jongeren Den Haag: hoe je loket](#)

[Briefadres omturnt tot succesvolle interventie](#)

11. Herijken route briefadressen

Dordrecht

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Doel van dit project was de ontwikkeling van een duidelijke en transparante procedure waarmee een burger een briefadres krijgt, en daardoor ook ingeschreven wordt in de Basisregistratie Personen (BRP). We wilden er bovendien voor zorgen dat de doelgroep van dit project goed verder wordt geholpen met problemen waar zij in hun leven tegenaan lopen.

De route voor het verkrijgen van een briefadres voor daklozen (en in bijzondere gevallen ook anderen) loopt in Dordrecht via het Leger des Heils. Die route bleek echter niet meer toereikend en sloot te weinig aan bij de praktijk. Het verstrekken van een briefadres was bijvoorbeeld te veel gekoppeld aan verblijf in de opvang. Het lukte dak- en thuislozen die bij mensen uit hun netwerk konden verblijven daardoor niet altijd om een briefadres en in inschrijving in de BRP te krijgen. Daardoor konden zij geen beroep doen op voorzieningen als uitkeringen en geen identiteitsdocumenten aanvragen.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

We wilden de procedure eenvoudiger en transparanter maken. Ook wilden we naast het verstrekken van het briefadres mensen graag helpen hun leven beter op de rit te krijgen. Daarom wordt er een vorm van begeleiding gekoppeld aan het briefadres.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

De Dienst Gezondheid en Jeugd. De route voor briefadressen voor thuislozen was daar al neergelegd, en daarnaast zou deze dienst op termijn ook een brede intake voor dak- en thuislozen inrichten. De Sociale Dienst Drechtsteden leverde inbreng met betrekking tot de Participatiewet en uitkeringen. De inbreng over de BRP kwam van de gemeentelijke afdeling Burgerzaken. Het Sociaal Wijkteam bood begeleiding bij het verstrekken van een briefadres aan personen bij wie nog geen begeleiding was betrokken. Vanuit de gemeente deden functionarissen mee met korte lijnen naar het werkveld, zoals de sociaal pontonnier, de re-integratie officier en de projectleider dak- en thuisloze jongeren. Tot slot was ook het Leger des Heils betrokken bij de afstemming van de procedure.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Oude patronen moesten worden doorbroken. Een aantal professionals bleef jongeren voor een briefadres verwijzen naar het Leger des Heils, met als voorwaarde dat ze daar een aantal nachten moesten overnachten. Daar is een kentering in gekomen door communicatie, een nieuwsbrief en het houden van een bijeenkomst. Medewerkers aan de balie van het stadskantoor waren niet altijd goed op de hoogte van het herijkte proces. Anderen veronderstelden dat de nieuwe procedure mogelijk een precedentwerking zou hebben. Hierover zijn we met elkaar in gesprek gegaan.

Personen die in niet in de BRP stonden ingeschreven, moesten zich melden bij de stadswinkel met een brief om de inschrijving definitief te maken. Dat proces kon daardoor niet altijd snel worden doorlopen. Daarom is met de BRP afgestemd dat mensen die nog elders stonden ingeschreven administratief konden worden overgezet. Alleen jongeren met een RNI (Registratie Niet Ingezetene) moesten zich dan nog fysiek melden bij de stadswinkel.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

De nieuwe procedure heeft eerst als pilot gedraaid, en is daarna geïmplementeerd in de nieuw opgerichte Toegangspoort Nieuwe Start. De procedure is nu breed bekend bij de ketenpartners en is transparanter voor de thuislozen. We hebben beter in beeld welke personen er gebruik van maken. Zij staan nu ingeschreven in de BRP en worden beter weer op weg geholpen.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Er is een interne projectleider vrijgemaakt om dit project te begeleiden.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Aangezien de procedure vanuit de gemeente is overgedragen aan de Dienst Gezondheid en Jeugd, zullen we samen kijken of er in het vervolg nog verbeterpunten naar boven komen.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Steek zo'n project in met een brede projectgroep en een projectleider. Steek veel energie in het onder de aandacht brengen van de procedure bij de ketenpartners. Onderzoek de casuïstiek van gevallen waarvoor het verzoek werd afgewezen, om de procedure zo eventueel verder te kunnen verbeteren.

Wie heeft het initiatief genomen?

De re-integratie officier. Hij bracht onder de aandacht dat de procedure niet in alle gevallen goed werkte voor mensen bij wie hij betrokken was.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Deze route is beschikbaar voor alle jongeren.

Contactgegevens voor meer informatie

Jeannette Walderveen 078- 770 4815

12. De jongerenregisseur: van versnippering naar één plan

Haarlem

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Haarlem heeft vier jongerenregisseurs. Ze werken bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en richten zich volledig op dak- en thuisloze jongeren van 18 tot 23 jaar. Zij brengen samen met de jongere snel in kaart wat er moet gebeuren. Zijn er inkomsten, schulden en hoe gaat het psychisch? Binnen zes weken ligt er een trajectplan op tafel, dat leidend is in het hele hulpverleningsproces. Zo doet iedereen wat hij of zij moet doen, en werken de verschillende partijen samen.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Voorheen werd er niet gewerkt met een centraal plan, met heldere afbakeningen rond het trajecthouderschap. Met lange wachttijden, frustratie bij de hulpverlening en jongeren die afhaakten als gevolg. De jongerenregisseurs werken volgens de 'omgekeerde toets': uitgangspunt is niet onder welke wet- of regelgeving iemand valt of juist niet valt. De regisseurs kijken wat er voor de betrokken jongere nodig is en hoe ze dat kunnen organiseren.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), de gemeente Haarlem en de jongerenopvang pension Spaarnezicht. Er is nauwe samenwerking tussen de professionals die in de opvang werken en de CJG-coaches. Ook de jongerencoaches van de gemeentelijke afdeling Werk en Inkomen hebben korte lijnen met de CJG-coaches, denken mee in oplossingen en zijn goed (mobiel) bereikbaar.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Het werken met deze doelgroep is een specialisme. Je moet niet vasthouden aan een 9 tot 5 mentaliteit. Er is een balans nodig tussen enerzijds meebewegen met de jongere en anderzijds grenzen stellen als dat nodig is. Een belangrijke voorwaarde hiervoor is werken vanuit wederzijds vertrouwen. Om dit te ontwikkelen is ruimte nodig, en zijn kleine, directe en zichtbare successen in de hulpverlening van groot belang.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Sinds de komst van de jongerenregisseurs is er in Haarlem minder terugval onder dakloze jongeren. We zien dat het betrokken blijven van de CJG-coaches de hulpverlening op de lange termijn ten goede komt. Er zijn korte lijnen omdat de coaches zijn ingebed in het sociaal vangnet binnen de gemeente. Bij de gemeente en de hulpverlening is er vertrouwen in elkaars expertise. Dit komt de samenwerking ten goede, en daarmee ook de hulpverlening voor de jongere.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

De jongerenregisseur bespaart de gemeente geld. Hij of zij is een specialist op het gebied van dakloze jongeren en is bekend bij alle afdelingen binnen de gemeente. Hierdoor gaat het organiseren van hulp veel makkelijker. De zorg is niet langer versnipperd, waardoor de trajecten korter duren. Het CJG heeft een subsidierelatie met de gemeente Haarlem.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Er liggen nog kansen om de overgang van jongeren uit de jeugdzorg beter vorm te geven. Door in een nóg vroeger stadium aan te sluiten kan zwaardere problematiek worden voorkomen. Daarnaast is een link met de volwassen OGGZ-keten van meerwaarde. Die link is nog in ontwikkeling.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Stel een team van jongerenwerkers samen dat affiniteit met en kennis heeft van de doelgroep: jongeren van 16 tot 27 jaar in een kwetsbare positie.

Geef professionals de ruimte en het vertrouwen om hun werk op een goede manier te kunnen doen.

Richt de afdeling Sociale Zaken in met een compact jongerenteam. Kleine gespecialiseerde teams weten elkaar snel te vinden.

Organiseer de uren anders, zodat de jongerenregisseur kan afspreken naar behoefte en er onvoorwaardelijk kan zijn, ook 's avonds via WhatsApp.

Stel bij de gemeente een ketenregisseur aan, die de jongerenwerkers kan aansturen en als sparringpartner kan fungeren. En als iemand die binnen de gemeente partijen met elkaar kan verbinden.

Wie heeft het initiatief genomen?

De gemeente Haarlem, die hier zes jaar geleden mee is begonnen.

Contactgegevens voor meer informatie

twitteveen@haarlem.nl

Eén jongerenregisseur, één plan, één traject | Wat er al gebeurt | Iedereenonderendak

13. Team 16+: werken vanuit het toekomstplan van de jongere Alkmaar

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Team 16+ is opgericht vanuit de behoefte om de overgang van 18- naar 18+ voor jongeren zo goed mogelijk te laten verlopen. Deze overgang kan vooral voor jongeren met meervoudige problematiek lastig zijn. In Team 16+ wordt er integraal samengewerkt om jongeren en jongvolwassenen te begeleiden in hun weg naar de juiste hulp en zorg. De regisseurs in dit team werken over de grenzen van de verschillende domeinen heen. Team 16+ richt zich op jongeren met meervoudige problematiek in de leeftijd van 16 tot 27 jaar. Vanuit het toekomstplan van de jongere voert de regisseur van Team 16+ procesregie. In het toekomstplan staan vijf leefdomeinen centraal: wonen, financiën, dagbesteding, zorg en netwerk.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

De regisseurs van Team 16+ kijken niet vanuit de Jeugdwet, Wmo of de Participatiewet, maar juist vanuit het toekomstplan van de jongere. De regisseur heeft een brede blik, en is daardoor voor de jongere de toegangspoort tot alle lokketten van de gemeente.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Team 16+ is een team binnen de uitvoerende organisatie van gemeente Alkmaar. De regisseurs hebben hun eigen caseload van jongeren bij wie zij procesregie voeren. Ook voor de Jeugd- en Gezinscoaches en de Wmo-consulenten is het mogelijk om casuïstiek te bespreken met de regisseurs. Omdat het team integraal te werk gaat, is er veel contact met Halte Werk (uitvoering participatiewet Alkmaar), RMC (meldpunt voortijdig schoolverlaters), het jongerenpunt Check-In! en de verschillende zorgaanbieders. Samen met deze partners wordt besproken welke inzet het beste bijdraagt aan het toekomstperspectief van de jongere.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

De aanpak van Team 16+ is integraal. Het is van belang dat de verschillende partijen goed met elkaar samenwerken, zodat de ingezette hulp op elkaar wordt afgestemd. Ook is het van belang dat zorgaanbieders het toekomstplan tijdig samen met de jongere invullen.

Er zijn verschillende gesprekken en bijeenkomsten gehouden om bekendheid te geven aan deze nieuwe werkwijze en rol, en om zorgaanbieders te motiveren om voor de 18de verjaardag samen met de jongere aan het toekomstplan te werken. We zien nu een toename van het aantal jongeren en zorgaanbieders die met het toekomstplan aan de slag gaan, en bij knelpunten Team 16+ benaderen.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Het doel van Team 16+ is het behalen van een positief maatschappelijk rendement en een positief financieel rendement. Om dit in kaart te brengen, is er tijdens het pilotjaar een onderzoek uitgevoerd en hebben de regisseurs tijdens het pilotjaar de casuïstiek goed in beeld gebracht. Hieruit kwamen de volgende conclusies:

- 1 De inzet van de regisseur zorgt ervoor dat er op verschillende leefgebieden na een paar maanden al vooruitgang is te zien.
- 2 Door de jongere te betrekken bij het opstellen van zijn of haar toekomstplan wordt er betrokkenheid gecreëerd. Dit heeft een positief effect op het traject. Jongeren voelen zich gehoord omdat er vanuit hun perspectief een plan wordt opgesteld en omdat zij een vast aanspreekpunt hebben.
- 3 De inzet van tijdige procesregie zorgt ervoor dat er minder vaak verlengde jeugdzorg wordt ingezet. Vanuit de gemeente kan er voorafgaand aan de overgang van 18- naar 18+ worden meegedacht over de inzet van ondersteuning als de jongere 18 jaar is.
- 4 Door de integrale intake wordt voorkomen dat hulp 'dubbel' wordt ingezet. Er wordt winst behaald door het volledig (integraal) in beeld brengen van de hulpvraag. Hierdoor kan er gewerkt worden aan een duurzame oplossing op alle levensgebieden.
- 5 De regisseurs proberen zoveel mogelijk het vrij toegankelijke veld te benutten, waardoor de inzet van duurdere zorg wordt verminderd.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Omdat het team op dit moment een pilot is, is er vanuit de Wmo-consulenten en vanuit de jeugd- en gezinscoaches capaciteit beschikbaar gesteld om Team 16+ in te richten. De casuïstiek zou namelijk, afhankelijk van de leeftijd, zonder Team 16+ bij de reguliere afdelingen worden ondergebracht. Met een aanvullend budget is er een coördinator aangesteld voor €60.000 op jaarbasis. De verwachting is dat door de inzet van Team 16+ uiteindelijk geld wordt bespaard.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Momenteel werken we aan een bredere inbedding van de werkwijze in de organisatie. Ook willen we de regio betrekken in de werkwijze van Team 16+.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Team 16+ is klein begonnen, als een pilot voor een jaar. Dat biedt ruimte om met elkaar te leren, te verkennen hoe de rol van procesregisseur het best kan worden ingevuld en hoe er optimaal kan worden aangesloten bij de werkwijze van de partners. Door op deze manier te beginnen konden we snel aan de slag.

Daarnaast is het belangrijk om zowel beleid Jeugd als Wmo goed te laten aansluiten bij de pilot. Op deze manier kan de voortgang worden gemonitord. Ook heeft Team 16+ een signalerende functie voor ontwikkelingen bij de doelgroep van 16 tot 27 jaar. Dat kan waardevolle input zijn voor beleid.

Wie heeft het initiatief genomen?

Team 16+ is voortgekomen uit ervaringen in de uitvoering. Vanuit een werkgroep waar casuïstiek integraal werd besproken met collega's vanuit verschillende disciplines is de behoefte ontstaan om deze integraliteit 'binnen een persoon' te beleggen.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Het Team heeft in het pilotjaar honderd jongeren begeleid.

Contactgegevens voor meer informatie

Eveline Schipper ESchipper@alkmaar.nl

14. Het Kr8team van De Combinatie Amsterdam

Wat houdt het project/initiatief precies in?

De Combinatie is een samenwerking van acht jongerenorganisaties, die onderdeel zijn van de dak- en thuislozenketen in Amsterdam. De doelgroep van De Combinatie bestaat uit kwetsbare Amsterdamse jongeren en jongvolwassenen van 16 tot 27 jaar. De jongeren hebben problemen op meerdere levensgebieden, zijn dak- of thuisloos of dreigen dat te worden, of hebben bijvoorbeeld na hun 18de verjaardag nog ondersteuning nodig.

De Combinatie streeft ernaar dat jongeren een veilige plek hebben en uiteindelijk volwaardig mee kunnen doen in de samenleving. Belangrijk uitgangspunt is de focus op meerdere terreinen, de zogenaamde 'BIG 5': support, onderwijs en werk, wonen, financiën en zorg. De organisaties werken met iedere cliënt samen op basis van één plan. Verder gaan wij ervan uit dat jongeren zoveel mogelijk regisseur zijn van hun eigen hulpverlening, en dat zij niets merken van de grenzen tussen onze organisaties.

Om te experimenteren en ervaring op te doen met nieuwe manieren van werken, met samenwerken over de grenzen van organisaties heen en om de effecten voor jongeren, professionals en organisaties te meten, werkt De Combinatie van maart 2020 tot maart 2022 met een hybride team van begeleiders. Dat Kr8team bestaat uit hulpverleners van perMens, HVO-Querido, Level, Combiwel/Kamers met Kansen en ROC van Amsterdam/3H. Het wordt ondersteund door deskundigen van Arkin en expertise van de GGZ, en kan gebruik maken van ervaringsdeskundigen.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

In het Kr8team werken begeleiders samen vanuit de eigen organisatie. We maken gebruik van elkaars expertise en middelen om passende ondersteuning te bieden aan (dreigend) dak- en thuisloze jongeren. Jongeren ervaren geen schotten, hebben één eigen plan en als het wenselijk is een of twee vaste presente begeleiders. Ze krijgen ondersteuning op maat.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

De deelnemende organisaties met verschillende expertises zijn Per Mens, HVO-Querido, Level Jeugdhulp, Combiwel/Kamers met Kansen, ROCvA/3H, Altra, Arkin en Don Bosco Straatvisie.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

De huidige processen binnen en buiten de Combinatie bieden nog onvoldoende mogelijkheden om maatwerk te bieden of meer vraaggericht te werken. Het Kr8team toetst de nieuwe manier van werken in de praktijk en onderzoekt wat hiervoor nodig is. Door corona is het Kr8team minder vaak dan gewenst bijeengekomen. Het contact vindt vooral online plaats. Dit heeft invloed op de doelstellingen van de pilot. Het Kr8team heeft geen gezamenlijke digitale werkomgeving en registratiesysteem. Dit wordt per organisatie gedaan.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Bundeling expertise en middelen binnen De Combinatie. Van elkaar leren door onder meer casuïstiek en schaduwbegeleiding. Een bredere blik: verder kijken dan eigen organisatie. Het ontstaan van samenwerkingsrelaties binnen en buiten De Combinatie. Het Kr8team experimenteert met nieuwe manieren van werken, zoals het Plan van de Jongere en de inzet van het netwerk, en 'olievlekt' deze aanpak binnen De Combinatie. Het Kr8team mag indien nodig 'doen wat nodig is' en kan jongeren daardoor snel passende ondersteuning bieden.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Binnen De Combinatie is zoveel mogelijk met gesloten beurzen gewerkt. De coördinator, gedragswetenschapper en coach van het Kr8team (overhead) worden volgens een vooraf gestelde verdeelsleutel gezamenlijk bekostigd.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

De opbrengsten van de pilot en het zogenoemde Eigen Plan delen met de andere teams van de Combinatie. Casuïstiek organiseren voor teams van de Combinatie, zodat de samenwerking en nieuwe manier van werken verder verspreid worden. Structureel inbedden wat nodig is om deze werkwijze voort te zetten.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Vraaggericht werken in plaats van aanbodgericht, flexibel op- en afschalen van begeleiding en expertise, maatwerk bieden, samenwerken over organisatiegrenzen heen, werken met het Eigen Plan, vaste presente begeleider en inzet van meerdere begeleiders indien nodig.

Wie heeft het initiatief genomen?

De Combinatie

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Onder de Combinatie vallen alle jongeren die in zorg zijn bij de 8 deelnemende organisaties. Het Kr8team begeleidt dertig tot veertig jongeren.

Contactgegevens voor meer informatie

Fay Benzoni

06-15483414

fay.benzoni@hvoquerido.nl

15. Flexibiliteit complexe zorg bij de overgang van 18- naar 18+ Groningen

Wat houdt het project/initiatief precies in?

In dit regionale project werken we aan het beter matchen van vraag en aanbod in de zorg voor en de begeleiding en behandeling van jongeren bij de overgang van 18- naar 18+. Dat doen we op twee sporen. In verschillende pilots ervaren we in de praktijk hoe we jongeren zo passend mogelijk kunnen bedienen. Tegelijkertijd werken we in een ambtelijke werkgroep aan het structureren en verduurzamen van deze oplossingen.

Een mooi voorbeeld is de pilot flexibiliteit complexe zorg in de gemeente Groningen. Daarin richten we ons met actieonderzoek specifiek op continuïteit in de zorg voor jongeren met een hoog specialistische hulpvraag. Aan de hand van specifieke gevallen onderzoeken we met behulp van de doorbraakmethode van het IPW hoe we de betreffende jongeren zó kunnen ondersteunen dat zij passend worden geholpen bij de overgang van 18- naar 18+. Zo willen we voorkomen dat ze verder in de problemen komen.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Het meest bijzonder aan het project is dat niet de leeftijd leidend is bij het organiseren van passende oplossingen, maar het (toekomst)perspectief van de jongere én de expertise van de aanbieder. Ook de aanpak met twee sporen is onderscheidend: in praktijk leren en ontwikkelen en parallel daaraan werken aan inbedding. Daarbij is het essentieel dat we samenwerken op basis van vertrouwen en gelijkwaardigheid. Ook dat is in het complexe werkveld niet altijd vanzelfsprekend.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Dat varieert per pilot. De kern van bovengenoemde pilot in Groningen is bijvoorbeeld een interdisciplinair team. Dat bestaat uit gedragswetenschappers, teamleiders, jeugdhulpaanbieders, casemanagers jeugd, gedragswetenschappers jeugd sociale teams, indicatiestellers beschermd wonen en de coördinator 18-/18+ van de gemeente. Indien van toepassing doet ook de voogd of wmo-consulent mee.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Bij deze domeinoverstijgende aanpak is er een goede afstemming nodig met de partijen die met de pilot te maken hebben, vooral over de manier waarop dit hun reguliere werkzaamheden raakt. Dat blijft een punt van aandacht in de dynamische omgeving waarin we werken, merken we. Daarnaast vraagt een nieuwe aanpak - ook al is die nog in pilotvorm - dat betrokkenen er tijd in investeren.

Dit blijkt in praktijk soms lastig voor de toch al drukbezette collega's. Daarom kozen we voor learning on the job: al doende worden betrokkenen aan de hand van een casus meegenomen in de pilotwerkwijze. Hetzelfde geldt voor de administratieve afhandeling. Vooraf was niet eenduidig vastgelegd hoe benodigde indicaties worden verstrekt en gemonitord. Dat hebben we gaandeweg alsnog gedaan.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

De pilots lopen momenteel. Het beoogde eindresultaat van de pilot in Groningen is minimaal dertig maatwerkplannen, waarbij de jongeren passend zijn ondersteund. Er moet ook een adviesrapport komen over de structurele inbedding van deze aanpak. Beide zaken lopen op schema. Op het moment van schrijven zijn vijftien plannen van kracht.

Op basis van eerste inzichten verwachten we dat de aanpak leidt tot betere continuïteit bij de zorg voor en begeleiding of behandeling van deze jongeren, zoals we vooraf veronderstelden. Dat moet zich onder meer uiten in minder indicatiestress bij jongeren en begeleiders. Verder denken we kosten te kunnen besparen, omdat we minder uren nodig hebben voor het verkrijgen van indicaties bij aanbieders en verwijzers. Maar ook door het voorkomen van duurdere scenario's als dakloosheid, klinische opname of justitiële maatregelen.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Het projectplan en de pilotplannen, met daarin de financiële paragraaf, zijn op aanvraag beschikbaar.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Zoals eerder beschreven moet het advies over structurele borging van deze aanpak nog verder worden uitgewerkt.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Combineer ervaringen in praktijk (pilots) met het werken aan structurele inbedding. Zorg dat de kaders voor de pilots en de randvoorwaarden (zoals monitoring en communicatie) vooraf goed zijn ingevuld, én blijf die gedurende de looptijd aanscherpen. Werk met vertrouwen en gelijkwaardigheid als uitgangspunt.

Wie heeft het initiatief genomen?

De aanbieders en de transformatieagenda jeugdhulp (actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren).

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

In de Groningse pilot streven we naar minimaal 30 en maximaal 50 deelnemers.

Contactgegevens voor meer informatie

sierdjan.jongsma@groningen.nl

16. Next Chapter (16+team)

Leiden

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Het doel is om samen met betrokken partijen te komen tot een integrale werkwijze en een samenhangend aanbod, dat aansluit bij de leefwereld van jongvolwassenen. Zo moet dak- en thuisloosheid onder jongvolwassenen in Leiden en de regio verder worden voorkomen en teruggedrongen. De doelgroep bestaat uit jongeren met complexe meervoudige problematiek van 16 t/m 27 jaar uit de Leidse regio. Zij kampen met problemen bij de zogenoemde Big Five. Een team van outreachende jongerenregisseurs begeleidt de jongeren, en laat pas los als twee of meer doelen zijn behaald. De eerste taak van het team is te zorgen voor een woonplek en inkomen. Van daaruit kunnen verdere stappen worden ondernomen richting zorg, woonplek, werk of opleiding.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Het is een bundeling van expertise op het vlak van Jeugd(hulp) en Maatschappelijke opvang.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Bij de totstandkoming van dit project zijn gesprekken gevoerd met jeugdhulpaanbieders, wijkteams, GGZ, BW-aanbieders en de gemeente. Deze partners zijn nu ook in de uitvoering nodig.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Het samenwerken vanuit de verschillende bloedgroepen kost tijd, omdat iedereen vanuit het eigen perspectief en de eigen opdracht vertrekt. Het opstellen van de randvoorwaarden. Een deels nieuwe opdracht moet worden uitgevoerd vanuit de bestaande. Dat vraagt om een goede afbakening.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Het project is in maart 2021 daadwerkelijk van start gegaan. Het is nog te vroeg om iets te zeggen over resultaat. We zien wel dat organisaties en ook jongeren zelf dit team weten te vinden, én dat het mogelijk is binnen drie maanden een passende plek met hulp te vinden, zodat deze jongeren niet in de de maatschappelijke problemen komen.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Het project wordt betaald uit bestaande budgetten, maar wel met een accentverschuiving en toegespitst op de doelgroep (dreigend) dak- en thuisloze jongeren. Het gaat hier nadrukkelijk om bundeling van expertise en anders werken.

 Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Intensievere samenwerking met de wijkteams (toegang jeugd en wmo) én partners met expertise op vlak van ggz en lvb problematiek. Overige gemeenten in de regio moeten meer worden betrokken, en bij gemeentelijke loketten moet meer integraal maatwerk worden toegepast. Daarbij is het de ambitie om te gaan werken met ervaringsdeskundigen, in verband met hun kennis en de aansluiting bij meer zorgmijdende jongeren die zij hebben.

 Wie heeft het initiatief genomen?
Organisaties en gemeente Leiden

 Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?
Er zijn nu 27 jongeren in begeleiding (geweest)

 Contactgegevens voor meer informatie
m.van.moorsel@leiden.nl

17. Afwegingskader 16-23 voor tegen gaan harde knip 18-/18+

Den Haag

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Om de overgang van jeugdhulp (Jeugdwet) naar maatschappelijke ondersteuning (wmo) bij het bereiken van de leeftijd van 18 soepeler te laten verlopen, ontwikkelde Den Haag een afwegingskader 16-23. Daarmee gaat de gemeente van handelen naar de letter van de wet naar handelen in de geest van de wet: niet de leeftijd, maar de behoefte van een jongere staat centraal bij hulp en ondersteuning.

De Haagse wmo-maatwerkarrangementen (MWA) zijn sinds 2020 toegankelijk voor jongeren vanaf 16, en de jeugdhulp blijft zo nodig beschikbaar voor jongeren tot 23. Het afwegingskader is een richtlijn bij de afweging wat het best past. Die afweging is afhankelijk van de situatie van de jongere, en kan het best worden gemaakt door de betrokken professional, zoals een gezinscoach bij jongeren onder 18 of een casemanager bij jongeren boven 18. Bij de 16- en 17-jarigen blijft vanwege wettelijke verplichting de gezinscoach betrokken, ook bij de inzet van MWA.

De aanbieder die de hulp en ondersteuning gaat geven, maakt met de jongere een toekomstplan, met daarin aandacht voor The Big 5: een veilige woonomgeving, passende dagbesteding, financiële zelfstandigheid, een volwassene om op terug te vallen en een sociaal netwerk.

Het afwegingskader is onderdeel van een groter traject voor de inkoop van hulp en ondersteuning van de gemeente. Voor opstellen ervan is gesproken met jongeren, professionals van de diverse aanbieders in Den Haag en betrokken medewerkers van de gemeente.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Niet de leeftijd, maar de ondersteuningsbehoefte van de jongere staat centraal. In het afwegingskader is opgenomen dat er altijd een toekomstplan wordt gemaakt met de jongere, door de aanbieder van jeugdhulp of door de aanbieder van de WMA.

De tarieven binnen de jeugdhulp zijn hoger dan die voor de WMA. Gezien de kwaliteitseisen voor hulp en ondersteuning aan jongeren zijn de WMA-tarieven voor de groep 16 tot 23-jarigen verhoogd. Daardoor worden de prijsverschillen tussen Jeugdhulp en wmo kleiner.

Den Haag heeft ook aanbod ingekocht voor Beschermd Wonen voor jongeren met een licht verstandelijke beperking. Deze groep viel voorheen nogal eens tussen wal en schip.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Jongeren ('Jong doet mee') en professionals die jongeren hulp en ondersteuning bieden. Hun kennis en ervaring is meegenomen bij het opstellen van het afwegingskader. De gemeente Den Haag voor beleid en uitvoering.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

De werkdruk is hoog bij de uitvoerende professionals. Bij het opstellen van het afwegingskader bleek ook dat zij nogal eens denken dat iets volgens de wet niet kan.

Het is een echt ontwikkeltraject. Professionals hebben tijd nodig om zich het afwegingskader eigen te maken en het in de praktijk toe te passen. Ze spreken nu onderling nog wel eens af wie wat op pakt, terwijl het er juist om gaat dingen gezamenlijk op te pakken en kennis van elkaar op te doen.

Er zijn aparte teams voor jeugdhulp en wmo. Dat klopt op zich, maar professionals weten elkaar daardoor niet altijd even goed te vinden.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Een afwegingskader 16-23 om de overgang van 18- naar 18 + soepeler te laten verlopen. Het kader kijkt echt vanuit de casuïstiek naar welke ondersteuning nodig is. Deze aanpak en uitgangspunten zie je ook terug bij de omgekeerde toets (Stimulansz), en bij de doorbraakmethode en het werken met een perspectiefplan van het Instituut voor Publieke Waarden.

Er is een e-learning ontwikkeld waarmee professionals zich het afwegingskader eigen kunnen maken. De gemeente wilde de training eigenlijk fysiek aanbieden aan alle betrokkenen. Dat bleek niet haalbaar wegens wachtlijsten, hoge werkdruk en de coronamaatregelen. Daarom krijgen de circa dertig professionals die aandachtsfunctionaris 16–23 zijn nu eerst de online-training.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Er waren geen extra kosten. Het betreft een regulier inkooptraject.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Hulp en ondersteuning aan jongvolwassenen vraagt om een aparte benadering. Jongeren overschatten zichzelf geregeld. Daarnaast ervaren ze nog het nogal eens als beklemmend dat in de jeugdhulp alles voor hen wordt bepaald. Jongeren die hun jeugd (deels) hebben doorgebracht in de residentiële jeugdhulp hebben daarom vaak een vorm van begeleid wonen nodig die hen zoveel mogelijk een gevoel van autonomie geeft. Het gebrek aan (betaalbare) jongerenhuisvesting is daarbij echt een knelpunt.

Het Jongerenpunt 070 in Den Haag houdt zich vanuit de RMC-wetgeving en de Participatiewet bezig met scholing en werk voor jongeren. Het zou mooi zijn om hulp en ondersteuning voor 16–23 meer te verbinden met het werk van het Jongerenpunt. Meer te kijken vanuit onderwijs en werk en jongeren perspectief te bieden.

Nu is het van belang om te monitoren hoe het afwegingskader in praktijk uitpakt. Doorontwikkeling is van belang om het goed werkend te krijgen. Uiteindelijk zal de inkoop nog meer integraal moeten plaatsvinden.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Werk vanuit de bedoeling, en dat is het perspectief van de jongere!

Wie heeft het initiatief genomen?

De gemeente Den Haag, naar aanleiding van knelpunten die in gesprekken met jongeren en professionals naar voren kwamen.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Het betreft de reguliere hulp en ondersteuning die wordt geboden aan circa duizend jongeren van 16 tot 23.

Contactgegevens voor meer informatie

Mariame Hmani mariame.hmani@denhaag.nl

Liesbeth Zuidema liesbeth.zuidema@denhaag.nl

18. Pilot doorbraakoverleg dak- en thuisloze jongeren en jongvolwassenen

Utrecht

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Complexe casussen die vastzitten kunnen worden aangemeld bij het doorbraakoverleg. Een integraal team buigt zich dan over de voorgelegde vraag, en hanteert daarbij de doorbraakmethodiek van het Instituut voor Publieke Waarden (IPW). In het integraal team zitten collega's van Jongerenwerk, Werk en Inkomen, schuldhulpverlening, buurtteam, specialistische jeugdzorg en het Stadsteam Backup, dat basiszorg biedt aan dak- en thuisloze jongeren en jongvolwassenen.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Een team van specialisten, met veel gezamenlijke kennis over maatwerk, werkt samen aan een oplossing op maat voor het voorgelegde probleem, maar is geen belanghebbende partij.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Partners uit het sociaal domein, en vanuit de gemeente beleidsadviseurs en Werk en Inkomen.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Logischerwijs schort het bij de problemen van dak- en thuisloze jongeren aan een woning. En juist die oplossing is erg schaars. We trekken nauw op met de woningcorporaties, bijvoorbeeld door sloopwoningen tijdelijk aan deze jongeren toe te kennen. Ook zijn er duurdere woningen beschikbaar gesteld, waarbij de gemeente de hogere kosten dekt door een 'huurtoeslag' voor haar rekening te nemen.

Het gesprek over de doorbraak, met vaak ook maatwerk binnen de participatiewet, bleek soms ook ingewikkeld. Het is immers de bedoeling om samen naar een volgende stap te kijken, en niet tegenover elkaar te staan. Daarbij hielpen de maatwerkmethode en de waardedriehoek van het IPW enorm.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Vastzittende casussen kunnen worden voorgelegd aan het doorbraakteam, voor een onconventionele oplossing of doorbraak. In de afgelopen anderhalf jaar zijn er bijna zeventig casussen voorgelegd, waarvan er ongeveer vijftig aan de doorbraaktafel zijn besproken. Aan vijftien jongeren is een tijdelijke (sloop-)woning toegekend.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Alle oplossingen bij elkaar hebben circa 60.000 euro gekost. Dat is veel minder dan de begrote 200.000 euro. Veel oplossingen passen prima binnen wet- en regelgeving.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Eind dit jaar is het daklozen probleem niet verdwenen. We gaan daarom een voorstel voor een vervolg maken. Daarin gaan we verder met wat nu al werkt: de mogelijkheid om elke week complexe casussen in te brengen, waarvoor een maatwerkoplossing nodig is. We hebben voor het doorbraakoverleg nu een integraal team, dat bestaat uit de organisaties die in de stad met de doelgroep werken. We willen als team in het nieuwe jaar gezamenlijk de scholing van het IPW voor de Doorbraakmethode volgen, en gebruik gaan maken van de webapplicatie. Zo willen we blijven leren en ontwikkelen.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Begin met een integraal maatwerkteam, en probeer wel een eigen, ongebonden budget ter beschikking te hebben. Dat maakt het doorpakken en zelf beslissen vele malen makkelijker.

Wie heeft het initiatief genomen?

De projectleider van de pilot aanpak dak- en thuisloze jongeren en jongvolwassenen in Utrecht.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Tot nu toe (zomer 2021) zijn er 68 casussen voorgelegd. In het merendeel van de gevallen heeft een doorbraak plaatsgevonden, en anders is advies gegeven.

Contactgegevens voor meer informatie

bregje.spaans@utrecht.nl

19. Doelgericht samenwerken in de Ketengroep Maastricht

Maastricht

Wat houdt het project/initiatief precies in?

De ontwikkeling van een groep met samenwerkingspartners (ketenpartners), die zich inzetten voor hulp aan en ondersteuning van jongeren. Doel is om jongeren beter te kunnen ondersteunen door als aanbieders beter samen te werken.

De betrokken samenwerkingspartners (ketengroep van aanbieders) vormden een platform. Dit platform kwam een paar keer per jaar bij elkaar, en besprak dan met name beleidsmatige zaken. Om met de partners in het platform te komen tot meer doelgericht samenwerken, is tijd en energie gestoken in het vormen van een groep en betere samenwerking als team.

De deelnemers zijn één voor één bezocht. Daarbij is uitgesproken dat je aan de groep deelneemt in het belang van de jongere. Dat je als organisatie 'neutraal' bent, en bijvoorbeeld niet alleen deelneemt voor het krijgen van een beschikking. Dat er sprake is van een fundamentele keuze vanuit de organisatie, en dat de ketengroep niet afhankelijk is van de passie van een individuele medewerker. Met de partners is de ambitie 'Elke jongere een (t)huis in Maastricht' uitgesproken. Het gaat om actie! In de groep is men begonnen met het bespreken van casuïstiek en de kracht van intervisie, een aanpak die volgt uit de deelname van de gemeente Maastricht aan het Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren. Volgens de doorbraakmethode van Instituut voor Publieke Waarden wordt vastlopende casuïstiek besproken, en wordt gewerkt aan het bereiken van een doorbraak. We willen de jongere perspectief bieden, de bureaucratie verminderen en sneller kunnen handelen. We willen samen succesvolle interventies die nu nog uitzonderingen zijn tot een nieuwe, effectieve norm kunnen maken.

Om als ketengroep beter samen te werken, is ingezet op het doelgericht samenwerken 'vanuit het hart'. Er is gewerkt aan het opstellen van gezamenlijke normen. Zoals bijvoorbeeld zien: de jongeren zien in wie ze zijn en wat ze vanuit hun unieke potentieel kunnen, en niet in wat ze niet zijn. Horen: de jongeren begrijpen, hun perspectief ontdekken, hun noden kennen, hun steunbehoefte kennen. Relatie: gelijkwaardig en onvoorwaardelijk, gericht op geluk van de jongere. Regie: de jongeren hebben zelf stuur, gaspedaal en rem van hun traject in handen, wij zijn het voertuig.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Dat de deelnemers van de ketengroep de bijeenkomsten als een zeer positief moment van de maand ervaren. De groep heeft energie en gaat actief aan de slag met de casuïstiek. Dat we snel kunnen schakelen met partners die de doelgroep kennen. De lijnen zijn kort, we weten waar we voor staan en hoe we dat willen en kunnen aanpakken. Het is een groep die vertrouwen heeft in elkaar en waarin je van elkaar op aan kunt. Het belang van jongere staat voorop, en niet het belang van een organisatie.

Er is nu een podium waar kennis, ervaring en vragen rondom het thema dak- en thuisloze jongeren kunnen worden uitgewisseld. Er wordt van binnenuit geleerd, waarmee iedere deelnemer zowel een 'leraar' als 'student' is. Daardoor ontstaat positieve energie om creatieve oplossingen te vinden en groeit de kennis.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

De gemeente Maastricht (beleid en uitvoering), Jeugdzorg (residentieel en ambulante), Kracht in Zorg: begeleiding voor kinderen, jongeren en volwassenen middels ofwel individuele begeleiding, beschermd wonen en/of dagbesteding. Maatschappelijke opvang, VSV en het dak- en thuislozenloket.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

De opgestelde gedeelde waarden. Het meer gebruik maken van elkaars kennis en expertise, waardoor je tot een effectieve werkwijze komt en meer voor de jongere kunt bereiken. Jongeren worden niet meer van het kastje naar de muur gestuurd. Er sprake is van regie door het in praktijk brengen van de 'jongerenregisseur'.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Het is een onderdeel van ieders werk. De ketengroep biedt de mogelijkheid om casuïstiek in te brengen, een beroep te doen op de kennis en ervaring van de samenwerkingspartners en kwesties met elkaar af te stemmen.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Het continu blijven leren van en met elkaar. Het door ontwikkelen van deze actiegerichte en methodische aanpak.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Ontdek de kracht van samen! Begin bij de jongere (je doelgroep). We zijn te veel met het 'wat' en 'hoe' bezig, waardoor het 'waarom' wegzakt. Neem de tijd om dit waarom met elkaar te delen.

Wie heeft het initiatief genomen?

De gemeente Maastricht.

Contactgegevens voor meer informatie

Eric Casters, e.casters@credo-consultancy.com

Elina Cuypers, Elina.Cuypers@maastricht.nl

20. Aanpak jongeren in het kader van dak en thuisloosheid

Enschede

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Voor de duur van het Actieprogramma is één van de vier medewerkers van Werk & Inkomen/Cimot specifiek voor jongeren ingezet. Dat is een belangrijk fundament in de aanpak van dak- en thuisloosheid voor jongeren, en wordt in 2022 voortgezet. De vier medewerkers van het Cimot werken binnen het team claimbeoordeling van Werk & Inkomen in Enschede. Zij werken afdelingsoverstijgend, en zorgen voor de inkomensvoorziening Participatiewet en de geleiding naar de zorginstelling. Ze realiseren doorbraken in wat daarbij komt kijken, bijvoorbeeld het regelen van briefadressen en bankpassen, de uitstroom naar reguliere huisvesting, et cetera.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Er is regievoering en samenwerking specifiek voor jongeren, vanaf de aanmelding tot en met de uitstroom en de nazorg, en op de pilots (doorbraken) van het actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren. De vrijgemaakte medewerker heeft de opdracht en het mandaat doorbraken voor deze jongeren mogelijk te maken. De medewerker heeft rechtstreekse lijnen met de jongerenopvang TOV, T-team, Bemoeizorg Tactus, ambulante zorgaanbieders, de stadsbank, (regio)gemeenten, woningcorporaties en jongerenhuisvesting en WoonStAP.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Het Cimot is de organisatie die de toegang tot maatschappelijke opvang en beschermd wonen centraal regelt. Dit doet zij voor twee centrumgemeenten in Twente: Almelo en Enschede. Het T-team (thuislozenteam) van Jarabee, dat jongeren die kampen met dak en thuisloosheid op alle leefgebieden ondersteunt. TOV – (Humanitas onder Dak): in Enschede stromen jongeren vanuit een crisisplek zo snel mogelijk door naar de regionale opvangvoorziening, de Twentse Opvang Voorziening (TOV) voor jongeren). In deze voorziening hebben jongeren een zelfstandige unit en een trajectplan op alle leefgebieden.

We zetten in op de ontwikkeling van een bredere toolkit, ook op andere leefgebieden dan wonen en inkomen, door het netwerk op uitvoerend niveau uit te breiden naar jongerenprojecten en/of voorzieningen. Daarbij denken we bijvoorbeeld aan de Twentse Belofte voor het behalen van een startkwalificatie, Life Goals met de inzet van sport, Jongerenwerk met activiteiten die in de wijken worden aangeboden, en WoonStAP/tussenvoorziening voor woonoplossingen voor jongeren die nog een stap te maken hebben in de weg naar volledige zelfstandigheid. We kunnen zo specifiek opgebouwde kennis en kunde breder en preventiever inzetten, bijvoorbeeld richting de wijkteams, het jongerenwerk et cetera.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

De samenwerking is gebaseerd op een netwerk waarin in vertrouwen met elkaar wordt gewerkt. Een medewerker van Cimot/W&I heeft haar baan opgezegd, en het inwerken van een vervanger kost tijd. Het is essentieel om een netwerk te bouwen en onderhouden en de ruimte in de uitvoering te nemen.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Beter zicht op de geregistreerde groep jongeren en meer aansluiting op preventieve trajecten voor dak- en thuisloosheid.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Extra inzet van een halve fte.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Doorontwikkelen en vooral ook het netwerk onderhouden. Samenwerking op de werkvloer blijvend stimuleren vanuit het management.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

De gecombineerde functie W&I/Cimot levert korte lijnen op, die nodig zijn voor succesvolle stappen.

Wie heeft het initiatief genomen?

De samenwerking bestond al. In het Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren is de rol vanuit Cimot/W&I geïntroduceerd, specifiek voor jongeren.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

In de eerste helft van 2020 110 geregistreerde jongeren.

Contactgegevens voor meer informatie

Gemeente Enschede - Angela Gerritsen: a.e.m.gerritsen@enschede.nl

06-132 13 875

Geen dak boven je hoofd - Jarabee

TOV • Humanitas Onder Dak

21. Maatwerk aanpak bij Werk & Inkomen

Arnhem

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Een van de resultaten van het actieprogramma is de handreiking van Divosa over de mogelijkheden van maatwerk in de Participatiewet (specifiek voor jongeren). Al voor de handreiking stond maatwerk in de gemeente Arnhem op de agenda van de afdeling Werk & Inkomen (W&I). De handreiking heeft geleid tot een evaluatie en verbeteraanpak bij W&I. De afdeling W&I is vanaf het begin af aan meegenomen in de Arnhemse doelstellingen van het actieprogramma. De maatwerkaanpak en doorbraakmethode zijn zowel via het Sociaal Hospitaal, als via het actieprogramma, binnen de gemeente en de wijkteams verspreid. Toen Divosa studiemiddagen/webinars ging organiseren om de maatwerkmogelijkheden voor jongeren goed onder de aandacht te brengen van gemeenten stond W&I dan ook vooraan om deel te nemen. Zij stonden open om te kijken waar nog verbetermogelijkheden zaten in hun aanpak. De handreiking heeft geleid tot een verbeterplan voor uitvoeringspraktijk, implementatie en kennisoverdracht in trainingen voor de consultants.

Voorbeelden van maatwerk dat door W&I wordt geleverd zijn:

- al enige jaren past W&I de 4 weken zoektermijn bij (kwetsbare) jongeren niet toe. Denk aan jongeren met een beperking als ook dakloze jongeren;
- niet toepassen van de kostendelersnorm bij (kwetsbare) jongeren waar (de kans op) dakloosheid bestaat;
- aanvullen van het inkomen van jongeren onder de 21 tot de 21-jarigen norm. Het verlenen van bijzondere bijstand;
- deelname aan het daklozenloket door W&I, waarbij in samenwerking met diverse betrokken partijen en ervaringsdeskundigheid, maatwerk bijna de standaard is;
- samenwerking en maatwerk bij jongeren met schulden. Gezamenlijke aanpak en afstemming.

Voorlichting aan jongeren over deze thema's is ook van belang. Dit is o.a. opgepakt in de Arnhem Werkt app en zal ook vorm krijgen in de Kwikstart-app.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

De maatwerkaanpak is niet alleen van belang voor het toekomstperspectief van vele (kwetsbare) jongeren. Ook stimuleert het de professionalisering van de jongerenconsultanten, en ondersteunt het hen in het transparant maken van hun maatwerkaanpak. Het maatwerk wat zij leveren is transparant en uitlegbaar. Ze kunnen aangeven waarom en hoe ze tot hun maatwerk zijn gekomen en daarmee is het maatwerk rechtvaardig. Er is een kennissessie voor regiogemeenten gehouden waarbij aandacht is besteed aan de overdracht van de opgedane kennis uit het actieprogramma.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

De consultants W&I, beleidsadviseur W&I, de centrale toegang voor jongeren van de GGD.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

De maatwerk aanpak heeft niet alleen voordelen. Nadeel is dat dit tijdsintensiever is dan de standaard werkwijze. Hiervoor is binnen de afdeling aandacht gevraagd, en ook landelijk is dit aangekaart.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Het bieden van maatwerk voor (kwetsbare) jongeren is beter verankerd en meer gemeengoed geworden. Jongeren zijn sneller en beter geholpen. De consultants worden ondersteund in hun werk. De ontstane korte lijnen met de samenwerkingspartners wordt als erg prettig ervaren. Er is over en weer meer begrip voor elkaars werk.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Er is geen extra financiering nodig voor deze aanpak. Verder laat onderzoek door Instituut voor Publieke Waarden(IPW) zien dat de maatwerk aanpak bij W&l bijna altijd geld oplevert t.o.v. de standaard als die niet passend is voor een jongere.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Aandacht voor actieve communicatie (naar jongeren, ouders en diverse partijen) en borging. Ook maatwerk aanpakken willen we borgen in werkprocessen, werkafspraken, training en scholing. Ook is van belang om alle partners (wijkcoaches etc.) goed op de hoogte te houden van alle mogelijkheden. Daarom wordt ook aandacht gegeven aan voorlichting en communicatie.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Het heeft ons geholpen het project met een dedicated team voor dak- en thuislozen (waaronder jongeren) op te zetten. Focus op het maatschappelijke doel: jongeren ondersteunen om vervolgstappen te kunnen zetten. Tijd investeren in de sociale kaart rondom het thema, met de verschillende samenwerkingspartners in de stad in gesprek gaan, hen vragen om feedback (bijv. drempels in het aanvraag proces Participatiewet en de communicatie met de gemeente) en hier vervolgens verbeterstappen in te zetten.

Wie heeft het initiatief genomen?

De afdeling W&l samen met de beleidsadviseur.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Hier is geen getal voor te noemen, zoveel mogelijk jongeren waar nodig.

Contactgegevens voor meer informatie

Stefanie.Kobus@arnhem.nl

Eva.janssen@arnhem.nl

22. Jongerencoaching: straatgeluid

Alkmaar

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Jongerencoaching is een vorm van jongerenwerk, het is de individuele begeleiding van jongeren en hun netwerk. Daar waar problemen op straat of vanuit de gemeenschap gesignaleerd worden, komt de jongerencoach in actie om individuele jongeren te ondersteunen bij hun hulpvraag. Dat kan zijn op het gebied van wonen, geldzaken, werk, school of een combinatie van de verschillende leefgebieden. Via een perspectiefplan wordt aangegeven welke stappen gezet worden om desbetreffende jongere weer op het goede spoor te krijgen. De ouders/verzorgers worden hierin nadrukkelijk betrokken en ook nemen jongeren zelf verantwoordelijkheid. Jongerencoaching is in veel gevallen het verlengstuk van outreachend jongerenwerk.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

De coaching is outreachend en werkt vanuit de belevingswereld van jongeren. Door continue bereikbaarheid kunnen de jongerencoaches inspelen op acute situaties, het werkt vanuit presentie. De coaches hebben een breed netwerk en kunnen direct schakelen. Ze vormen daarbij de verbinding tussen leef- en systeem wereld. Ze spelen in op de acute nood/vraag waardoor de band versterkt wordt en verder gewerkt wordt aan motivatie en perspectief van de jongere. De problemen variëren van licht tot zwaar. Naast reguliere jongerencoaching is er ook coaching gericht op jongeren in de groepsaanpak. De jongerencoaching is al ruim 7 jaar onderdeel van het preventieve aanbod voor jongeren.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Per jaar is circa €250.000 begroot voor jongerencoaching. Per jaar worden circa 200 jongeren gecoacht.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

In het najaar van 2021 wordt de jongerencoaching aanbesteed (in plaats van de huidige subsidie). Daarmee worden de doelen en beoogde resultaten nog verder uitgewerkt.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Per jaar worden circa 200 jongeren gecoacht.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Straatgeluid voert de jongerencoaching uit. Verder zijn betrokken: jongerenwerk, de jongere zelf, ouders, gemeente.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Vroegtijdig ingrijpen en achterliggende problematiek boven tafel krijgen. Jongerencoaching ziet de gemeente als belangrijke functie in het jongerenwerk. Binnen de werkvorm van jongerenwerk kunnen jongeren intensief begeleid worden en waar nodig worden toe geleid. De werkwijze heeft een sterk preventief karakter: problemen worden vroegtijdig aangepakt en jongeren worden empowered. Straatgeluid weet de achterliggende problemen boven tafel te krijgen (b.v. van negatief gedrag thuis, op school of op straat) waardoor problemen niet 'onzichtbaar' escaleren. Denk aan drugs gebruik, criminaliteit, loverboy problematiek, huiselijk geweld, depressie.

Contactgegevens voor meer informatie

Niek Fransen: NFransen@alkmaar.nl

23. Perron 18: tussenvoorziening jeugd Haarlem

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Perron 18 is een tussenvoorziening voor jongeren die wonen in een opvang of in een begeleide, beschermde of beschutte woonvorm, en klaar zijn om de stap naar zelfstandigheid te maken. Het wachten op een eigen woning kan tot een jaar duren. Zij kunnen in Perron 18 een kamer huren om deze wachttijd te overbruggen. Zo maken zij een plek vrij in de opvang of in de begeleide, beschermde of beschutte woonvorm.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Dit project is opgezet in het kader van het Landelijk Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren, en is bedoeld om de doorstroom op de verschillende opvang- en woonlocaties te bevorderen. Het pand biedt plek aan zestien jongeren, verspreid over drie verdiepingen. Het team van Jongerenregisseurs (het CJG) houdt kantoor op de begane grond. Alle jongeren in Perron 18 krijgen een vorm van ambulante begeleiding.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

De gemeente Haarlem als hoofdhuurder van het pand. De individuele kamerverhuur wordt gedaan door De Regenbooggroep. Het CJG houdt er kantoor en draagt zorg voor een aantal beheerstaken.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Het is belangrijk om in het pand een goede mix van bewoners te hebben. Het gaat immers om zestien jongeren die bij elkaar wonen en voorzieningen delen. Alle jongeren hebben een vorm van ambulante hulpverlening, en komen uit een situatie van dak- of thuisloosheid. Er is geen 24/7-begeleiding aanwezig. We hebben ervoor gekozen om ook economisch dakloze jongeren te plaatsen in het pand, om de balans tussen bewoners goed te houden.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Het project biedt zestien kamers aan jongeren uit een opvanglocatie, die klaar zijn om de stap naar zelfstandig wonen te maken. Dit heeft direct invloed op de wachtlijst voor de opvangvoorzieningen.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

De eenmalige kosten voor de verbouwing waren 876.990 euro. Jaarlijks kost de huur 200.000 euro. De kamerverhuur brengt per jaar 72.000 euro op.

 Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

We zien nog een tekort aan woonvoorzieningen voor jongeren met meer complexe gedragsproblematiek. Voor hen hebben we binnen de regio nog geen passende oplossing.

 Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Betrek de lokale professionals goed. Zij zijn dagelijks betrokken bij de jongeren en beschikken over veel expertise over de doelgroep.

 Wie heeft het initiatief genomen?

De gemeente Haarlem, in het kader van het Landelijk Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren.

 Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

In totaal kunnen hier zestien jongeren worden gehuisvest.

 Contactgegevens voor meer informatie

twitteveen@haarlem.nl

24. Onder de Pannen Jongvolwassenen Amsterdam

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Een economisch dakloze jongvolwassene kan één jaar een kamer huren bij een stadsgenoot. Beide partijen worden in die tijd niet gekort op hun uitkering of toeslagen, en er is goedkeuring van de eigenaar van het pand of de woningcorporatie. Tijdens de huurperiode krijgt de huurder ambulante ondersteuning.

Het is een win-win situatie voor alle betrokkenen. De verhuurder verdient wat bij met de onderhuur en kan baat hebben bij het sociale contact. De economisch dakloze jongvolwassene heeft tijdelijk onderdak, en daardoor meer rust en stabiliteit. Hij of zij kan dan op zoek naar een duurzame woonplek, werk of studie (weer) op de rails krijgen, en een sociaal netwerk opbouwen of uitbreiden. Verder wordt de beschikbare woonruimte in de stad op deze manier goed benut, en wordt voorkomen dat economisch dakloze jongvolwassenen afglijden naar de maatschappelijke opvang.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Tegen alle verwachtingen in is binnen bestaande mogelijkheden en routes een werkwijze gecreëerd om deze woonvorm mogelijk te maken. Er zijn afspraken met woningcorporaties, de gemeentelijke afdeling werk en inkomen en de belastingdienst, waardoor alles gelegaliseerd is. Alle betrokkenen kunnen daardoor hun uitkeringen en/of toeslagen behouden. Het is maatwerk, waarbij veel tijd wordt gestoken in het matchen van huurder en verhuurder.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

De gemeente is opdrachtgever en ambassadeur. Binnen de gemeente zorgt de projectleider voor het: aanhaken van de juiste personen, afdelingen en organisaties. Werk en inkomen bijvoorbeeld is nodig als samenwerkpartner, als het gaat om het niet toepassen van de kostendelersnorm. De beleidsafdelingen op woongebied moeten het mogelijk maken dat twee huishoudens tijdelijk op één adres wonen.

De woningcorporaties zijn een belangrijke samenwerkingspartner. Zij moeten toestemming geven voor tijdelijke onderverhuur in hun panden, en we vragen ze om de maximale onderhuurprijs bij aangemelde adressen vast te stellen. Daarnaast zijn de GGD Jongvolwassenen, de Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen betrokken. Zij kijken wie voor het project in aanmerking zouden kunnen komen, en zijn de centrale toegang tot de doelgroep.

De sociale wijkteams – onze oren en ogen in de wijk – hebben een wervende functie richting verhuurders. PerMens tenslotte biedt de tijdelijke huurders ambulante ondersteuning bij alle mogelijke hulpvragen.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Het blijft een uitdaging om mensen te vinden die hun woning tijdelijk deels willen onderverhuren. We zetten een breed scala aan middelen in om hun te werven, zoals posters,abri's, sociale media, vlogs, andere media, mond tot mond-reclame, wijktafels, het huis van de wijk etcetera.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Tot dusver zijn er vijf plaatsingen geweest tussen januari en juni 2021.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Allereerst verhuurders in alle mogelijke woonsituaties blijven informeren, en hen uiteindelijk natuurlijk werven. Ter ondersteuning daarvan werken aan meer naamsbekendheid.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Het kost tijd om verhuurders te bereiken en vertrouwen te kweken. Het is vooral zaaien aan het begin, om later te oogsten. Hou vertrouwen, want de opbrengst is het geduld meer dan waard!

Wie heeft het initiatief genomen?

De gemeente Amsterdam en de Regenboog Groep

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Tot dusver vijf.

Contactgegevens voor meer informatie

onderdepannen.nl

onderdepannen@deregenboog.org

Juul Gemmeke, projectmanager Onder de Pannen - Tijdelijk Wonen: 020-5317600

25. Perspectiefwoningen voor studerende jonge moeders

Amsterdam

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Een vernieuwend woonproject van woningcorporatie Rochdale, het ROC van Amsterdam (ROCvA) en stichting perMens voor schoolgaande jonge moeders van 18 tot 27 jaar. Als zij door een instabiele woonsituatie dreigen uit te vallen op school, biedt deze pilot hun een veilige woonplek. Zij kunnen dan hun diploma halen, problemen op andere leefgebieden aanpakken en binnen twee jaar uitstromen naar een zelfstandige plek binnen of buiten Amsterdam.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Met de Perspectiefwoningen wordt voorkomen dat schoolgaande jonge moeders door hun instabiele woonsituatie de school voortijdig verlaten en afglijden richting noodopvang. Deze meiden zijn kwetsbaar, maar hebben geen indicatie en komen niet in aanmerking voor maatschappelijke opvang. Er is voor hen onvoldoende woningaanbod. Zij kunnen met hun kind niet naar jongerenhuisvesting, studentenwoningen of tijdelijke verhuur. De wachttijd voor een regulier huis is meer dan tien jaar. Zij vallen hierdoor tussen wal en schip.

Speciaal aan deze pilot is de preventieve insteek: het voorkomen van schooluitval en afglijden naar noodopvang. Zo voorkomen we hoge kosten of intensievere begeleiding. Doordat de meiden hun diploma halen, kunnen zij sneller volwaardig bijdragen aan de maatschappij, en hun kind een goede start bieden. Het project is vernieuwend omdat het een domeinoverstijgend samenwerkingsverband is tussen een woningbouwvereniging, een ROC en de zorg. Die combinatie zorgt voor een gesloten vangnet.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Rochdale is eigenaar van het pand en verhuurt de woningen aan perMens. Rochdale zet haar netwerk in Amsterdam in om wonen, werken en leren te combineren. Ook genereert Rochdale binnen en buiten de stad aandacht voor deze groep. Daardoor kunnen de meiden sneller uitstromen naar een eigen plek binnen of buiten Amsterdam.

Het ROCvA meldt meiden aan voor het project. Het houdt zicht op de studievoortgang en ondersteunt de meiden daarin. Ook kan het ROCvA vanuit school zorg inzetten, ter aanvulling op die van perMens. Die stichting verhuurt de woningen onder aan de meiden, biedt individuele coaching op alle leefgebieden en voert de regie. Zij zorgt ook voor ondersteuning bij het vinden van een vervolgplek en nazorg, en organiseert groepsactiviteiten.

De Gemeente Amsterdam is sparringpartner bij knelpunten. Kansfonds tenslotte heeft vanuit het project Alle Jongeren een Thuis geld beschikbaar gesteld. Kansfonds inventariseert en onderzoekt onze bevindingen, zodat andere partijen er ook van kunnen leren.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Er kwamen woningen beschikbaar die niet te lang leeg mochten staan. Het project moest daarom snel worden opgetuigd, en de meiden moesten worden geworven. Voor hen was het een financiële uitdaging om zo snel te kunnen verhuizen. Door een versnelde procedure konden de meiden binnen een week bij de gemeente bijzondere bijstand aanvragen voor verhuiskosten, inrichting en borg. Ook huurtoeslag bleek ingewikkeld, omdat het gaat om niet-zelfstandige woningen: twee meiden delen een huis, maar hebben wel een eigen huurcontract en geen gedeeld huishouden. Een uitzonderingsregel van de Belastingdienst bood uitkomst.

Omdat de woonvorm preventief is, was er geen extra geld. De pilot is daarom opgezet uit bestaande middelen. De begeleiding wordt betaald uit subsidies. Er was echter geen geld voor het inrichten van de gemeenschappelijke ruimtes in de woningen. Ook de gemeente had geen voorziening of fonds, en gesprekken met lokale ondernemers leverden niets op. Uiteindelijk heeft Kansfonds hieraan bijgedragen.

We huisvesten een aantal meiden die geen regiobinding hebben met Amsterdam, maar hier wel studeren. Dat is een obstakel als iemand toch moet uitstromen naar intensiever begeleid wonen. Zonder regiobinding kom je in Amsterdam namelijk niet in aanmerking voor maatschappelijke opvang, ook al studeer je er en zit je kind er op school. Dat is een vraag voor Amsterdam en heel Nederland: hoe gaan we daarmee om?

Voor Rochdale was het een uitdaging om de juiste verhuurconstructie op te stellen, omdat die buiten bestaande kaders valt.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

We hebben de kwetsbare positie van deze doelgroep beter in beeld gekregen, en geven deze meiden een gezicht en erkenning middels publiciteit. De pilot loopt nu bijna een jaar, waarin we negen jonge moeders met hun kinderen een veilige woonplek konden bieden. Van daaruit kunnen ze verder werken aan hun studie en aan een stabiel bestaan. Ze ervaren weer perspectief en hoeven door onze preventieve inzet geen gebruik te maken van (duurdere) noodopvang.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Begeleiding, de inrichting van gemeenschappelijke ruimten en de groepsactiviteiten hebben samen €120.000 euro gekost. perMens neemt de overheadkosten voor eigen rekening. De startkosten zijn buiten beschouwing gelaten.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Na twee jaar evalueren we de pilot, en kijken we of we verder gaan. We delen onze bevindingen met Kansfonds middels het actieonderzoek Alle Jongeren een Thuis. Het ROCvA kijkt of dit project verder in de stad moet worden uitgebouwd. We willen ook de GGD betrekken bij de selectieprocedure. Als bij hun screening blijkt dat een meisje te zelfredzaam is voor maatschappelijke opvang, dan is de pilot misschien een passende plek.

Ook willen we het project bestendigen voor de langere termijn. Preventieve woonvormen als deze voorkomen kostbare opvang en persoonlijk leed. De gemeente stuurt nu nog niet op zulke projecten. Daar ligt volgens ons een grote kans.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Stel de vraag wat er nodig is. Zoek domeinoverstijgende. Bundel krachten. Zie je een kans, pak die. Laat een goed initiatief niet in bureaucratie verzanden. Zoek samenwerkingspartners die voor dezelfde uitdaging staan. Begeleiden naar een vervolgplek buiten de stad is een klus, dus richt dat goed in. Zorg dat je als gemeente snel kunt schakelen als een deelnemer een woning buiten de regio vindt, en financiële ondersteuning nodig heeft. Amsterdam is hier een pilot voor begonnen.

Wie heeft het initiatief genomen?

Rochdale en ROCvA kwamen na een bijeenkomst in Zuidoost met het plan. perMens is aangehaakt voor de zorgcomponent. Gezamenlijk hebben wij het projectplan uitgewerkt.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Er is per twee jaar plaats voor tien jonge moeders en hun kinderen.

Contactgegevens voor meer informatie

Anna Honigh (perMens) - anna.honigh@permens.nl, 0614013525

Janneke Gulen (ROC Opmaat) - j.gulen@rocva.nl, 0641421488

Henrike Klok en Marlou Steenbergen (Rochdale) - hklok@rochdale.nl, 06-54725544

26. Zestien woningen voor dakloze jongeren tussen 23 en 27 jaar

Almere

Wat houdt het project/initiatief precies in?

De gemeente Almere werkt samen met woningcorporaties aan het realiseren van honderd woningen voor dakloze jongeren. Samen hebben we uit de mogelijke locaties drie plekken gekozen, waar we deze doelgroep op korte termijn huisvesting willen gaan bieden. Tijdens het overleg hierover bood een van de corporaties aan om nu al zestien woningen beschikbaar te stellen voor jongeren van 23 t/m 27 jaar die dakloos zijn of dat dreigen te worden. Een aantal van hen heeft een kind.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

De afgelopen tijd is er gewerkt aan het programma 'Thuis in de wijk'. Doel daarvan is dat jongeren vanuit een 24 uurs-instelling uitstromen naar een zelfstandige sociale huurwoning. Daarbij krijgen ze passende ondersteuning, zodat ze op de lange termijn duurzaam zelfstandig kunnen wonen. Om dat doel te bereiken, werkt de gemeente intensief samen met woningcorporaties en zorginstellingen.

Het resultaat is vastgelegd in het bestuurlijke convenant 'Thuis in de wijk', waarin de afspraken voor samenwerking staan. Het convenant beschrijft de taken en verantwoordelijkheden, de doelgroep, het type huurcontract, de verhuurrisico's en kosten, de begeleiding en de looptijd. Over het huurcontract is afgesproken dat met twee type contracten wordt gewerkt: het zogenoemde omklapcontract en het 3-partijen-contract.

Bij beide contracten krijgen mensen (intensieve) ambulante begeleiding en ondersteuning vanaf het moment dat ze zelfstandig wonen. Het contract wordt pas op naam van de huurder gezet als die hulpverlening niet of nauwelijks meer nodig is. Zo werken we aan duurzaam zelfstandig wonen voor de langere termijn. Het bijzondere aan dit project is dat we op korte termijn zestien woningen voor de jongeren beschikbaar stellen, mét de aanpak zoals die in het convenant is vastgesteld.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

De woningcorporatie stelt de woningen beschikbaar. Diverse maatschappelijk partners begeleiden de jongeren tot en met de verhuizing. Kansfonds helpt met de inrichtingskosten, die de jongere zelf mag besteden. Een maatschappelijke partner begeleidt de jongeren na de verhuizing, en werkt samen met de woningcorporatie. Vanuit de gemeente Almere zijn de afdelingen wonen, stedelijke ontwikkeling, sociaal domein, wonen met zorg en werk en inkomen betrokken. Daarnaast is de bestuurlijke inzet belangrijk.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Het bleek niet makkelijk om op zo'n korte termijn jongeren te vinden die voor het project in aanmerking komen. Niet omdat ze er niet zijn, maar omdat we 'ineens' zestien jongeren tussen 23 en 27 jaar moesten vinden die dakloos zijn of dat dreigen te worden, en die klaar zijn om deze stap te zetten. Door de korte lijnen en de intensieve samenwerking is dat gelukt. Een andere uitdaging was de lokale wet- en regelgeving. Het college heeft de raad geïnformeerd over de stappen die zijn genomen en de besluiten die zijn genomen.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

We hebben op korte termijn zestien jongeren kunnen huisvesten. Zij krijgen ambulante hulp, waarbij maatwerk voorop staat. Die ondersteuning kan worden op- en afgeschaald. Daarnaast heeft het IPW/Kansfonds een budget beschikbaar gesteld voor de inrichting voor de woningen.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

De kosten van dit project komen uit de WMO (arrangementen ambulante hulp) en vallen onder regulier beleid. Kansfonds betaalde de inrichting van de woningen. Daarnaast zijn er kosten voor de inzet van personeel.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

De jongeren zijn in de zomer verhuisd.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Het is goed om een gedeeld en gedragen uitgangspunt te hebben. Begin klein en benader het vanuit een lerend perspectief. In dit soort projecten is het lastig om alles op voorhand goed uit te werken. Dus: het is nog niet helemaal uitgewerkt, maar we beginnen en gaandeweg zorgen we dat zaken worden geregeld. Daarbij is het belangrijk dat er ruimte is om dingen anders te doen. Luister goed naar elkaar en heb oog voor elkaars belang. Vertrouw ook op de kennis van de maatschappelijke partners die de jongeren begeleiden. Verder is het om voor alle betrokkenen één aanspreekpunt te hebben bij de gemeente. Zo kunnen de lijnen kort blijven.

Wie heeft het initiatief genomen?

De bestuurder van de woningcorporatie en de wethouder in het bestuurlijk overleg.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Zestien jongeren, onder wie ook alleenstaande ouders met een kind.

Contactgegevens voor meer informatie

mawtiek@almere.nl

27. Project 010: Huis, inkomen, netwerk, schulden en de regels

Rotterdam

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Project 010 biedt dak- en thuisloze jongeren een passende, duurzame en betaalbare eigen woonplek. Daardoor kunnen deze jongeren zich op de toekomst richten. Daarnaast krijgen de jongeren 8.000 euro om een nieuwe start te maken, en een 'warm netwerk' van begeleiders. De jongeren krijgen de regie en mogen zelf weten wat ze met het geld doen. Ze tekenen een woon-zorgcontract, waarin staat dat ze de deur voor de begeleider moeten openen - en voor zichzelf. Project 010 is voor jongeren met enige zelfstandigheid. Een verslaving, een verstandelijke beperking, ggz-problematiek of het hebben van kinderen is geen reden om niet mee te mogen doen.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

In project 010 is de werkwijze omgedraaid: de jongeren krijgen zo snel mogelijk een huis, oftewel rust en een stabiele basis. Dat is het vertrekpunt om andere zaken aan te pakken. Voorheen was de begeleiding gericht op zelfreflectie, vergroten van de zelfstandigheid, problemen oplossen, school en werk regelen. Maar dan is de basis nog niet op orde: een veilige plek om thuis te komen.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Woonstad, een corporatie die graag iets wilde doen aan de huisvestingsproblemen van jongeren. De gemeente Rotterdam heeft contact gelegd met deze corporatie. Inmiddels doen alle grote corporaties uit Rotterdam mee aan Project 010. Woonstad heeft regelmatig - op eigen initiatief - de huur van woningen kunstmatig verlaagd, zodat ze beschikbaar kwamen voor de jongeren van Project 010.

Diverse zorgaanbieders, zoals Youz, Maaszicht, Leger des Heils en Timon. Zij ondersteunen de jongeren op alle leefgebieden en leveren hierin maatwerk.

De Rotterdamse Douwers: zij koppelen aan iedere jongere een mentor. Dit is een Rotterdammer die midden in het leven staat en de jongere vrijwillig ondersteunt. Zorgbelang: een straatadvocaat staat de jongeren vanaf dag één bij met raad en daad.

De Rabobank Rotterdam heeft een financiële bijdrage geleverd, net als het fonds Snickers-de Bruijn en het ministerie van VWS.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Eén van de knelpunten van Project 010 is het inkomen. De jongeren betalen gewoon huur en moeten dus een inkomen hebben. Dat is vaak laag en rondkomen is moeilijk. Met de 8.000 euro Individueel Keuzebudget (IKB) kunnen de jongeren hun huis inrichten, schoolgeld betalen, een fiets kopen, kleine schulden aflossen en de eigen bijdrage betalen. Het IKB kan ook een aanvulling op het inkomen zijn.

Het eerste heilige huisje dat omver moest was de 'zoekplicht' voor de bijstand. Officieel moet iemand vier weken lang zoeken naar een opleiding of baan, voor een bijstandsuitkering kan worden aangevraagd. Maar je kunt geen woning regelen als het inkomen te laag komt, of als er geen goede schuldenregeling is. Project 010 heeft altijd volgens de Doorbraakmethode gewerkt om knelpunten inzichtelijk te maken, en deze knelpunten bij een bredere groep jongeren aan te pakken. Het is niet een traject dat je alleen 'even doet'. De wethouder is een stuwende kracht geweest. Hij heeft het initiatief genomen en zijn netwerk aangesproken. Er is een stuur- en werkgroep opgericht met deelnemers die voor cruciale onderwerpen, zoals schulden en werk & inkomen, achter project 010 staan. Bij knelpunten rond deze onderwerpen kan er een beroep op hen worden gedaan.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Project 010 begon als een pilot voor tien jongeren. Al snel werd dit aantal wegens succes uitgebreid naar twintig. De gemeente Rotterdam heeft het project inmiddels ook opgenomen in de brede aanpak van kwetsbare Rotterdammers, en we zijn voornemens vanaf 2022 jaarlijks maximaal 35 jongeren te laten instromen. Hiermee verlichten we de druk op de opvang en voorkomen we uitval.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Per jongere kost Project 010 zo'n 15.000 euro, inclusief het IKB, de kosten voor het netwerk en kosten voor training en scholing. Het is exclusief organisatiekosten als projectleiding en boekhouding, en exclusief de Wmo-kosten. Die heb je sowieso. Die 15.000 euro is een eenmalig bedrag. We zien vervolgens besparingen op bijstand, justitie en zorg. En we zien dat jongeren Project 010 beter volhouden dan een regulier traject. Er is minder uitval. Daarmee is het een succesvolle interventie.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

We zien dat jongeren soms kampen met gevoelens van eenzaamheid als ze eenmaal zelfstandig wonen. We gaan aan de slag met trainingen en tools voor de begeleiders, zodat ze de jongeren hierin beter kunnen ondersteunen.

Met Project 010 wil de gemeente zelf dingen leren, zodat het proces voor de hele groep dak- en thuisloze mensen kan worden verbeterd. Wat zijn de oorzaken, welke wetten en regels werken belemmerend en wat kunnen we hier als gemeente aan verbeteren? Dat willen we in kaart brengen. Daarnaast willen we flink groeien van 10 naar 35 jongeren per jaar. Daar moet de organisatie op worden aangepast. Sowieso zitten we nu in de implementatiefase, en gaan we van pilot naar een vast product in ons aanbod voor dakloze jongeren.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Gewoon beginnen. We hebben niet alles van tevoren uitgedacht. Dingen die niet bleken te werken hebben we veranderd. Stel een projectleider aan die de weg binnen de gemeente al kent, en zo makkelijker contacten kan leggen. Zorg dat je aanpak aansluit bij de ambities binnen de gemeente, zodat je ruim baan krijgt. Waar ligt in jouw organisatie de energie? Als je weet waar mensen warm voor lopen, kun je daarop inspelen.

Wie heeft het initiatief genomen?

Wij zagen veel uitval in de opvang en bij begeleid wonen. Jongeren die een andere weg kiezen: de criminaliteit, de prostitutie of wonen bij een onbetrouwbaar iemand. Je raakt ze kwijt en krijgt ze later met veel grotere problemen terug. Toen dachten we: kunnen we die woning niet naar voren trekken?

Daarnaast was het tv-programma van Beau van Erven Dorens een concrete aanleiding. Met veel liefde en aandacht volgde hij vijf daklozen. Ze kregen een pinpas met 10.000 euro en een boekje met contacten en telefoonnummers. Dat maakte veel los, tot in de gemeenteraad aan toe. Als een van de pilotgemeenten van het Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren wilde Rotterdam door met deze aanpak, die mede uit de Brede aanpak dak- en thuisloosheid kon worden bekostigd. Project 010 was geboren, geïnspireerd op het tv-programma, aangevuld met andere elementen.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Twintig jongeren. Zij wonen allen nog steeds in hun woning en kunnen door met hun leven.

Contactgegevens voor meer informatie

José Soorsma: je.soorsma1@rotterdam.nl

[Project 010: de 'all-inclusive' aanpak | Wonen met begeleiding | Iedereen onder een dak \(rijksoverheid.nl\)](#)

28. Dagopvanglocatie Post West Rotterdam

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Een veilige en goede plek waar dakloze jongeren overdag terecht kunnen. In Rotterdam hebben we twee crisisopvanglocaties voor dakloze jongeren van 17,5 tot 23 jaar, met in totaal 27 bedden. Deze locaties zijn overdag gesloten, omdat de gedachte is dat jongeren dan naar school gaan of werk hebben. Dat is helaas niet altijd het geval, of school- en werktijden sluiten niet aan op de openingstijden van de crisisopvang. Dit was vooral voor de meest kwetsbare jongeren ongewenst. Jongeren bijvoorbeeld die te maken hadden met loverboys, jongeren met ggz-problemen of jongeren die zich makkelijk lieten beïnvloeden door criminele 'vrienden'.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

We beseften al langer dat de openingstijden van de crisisopvang niet goed aansloten bij de behoefte van een deel van de dakloze jongeren. De coronacrisis bracht alles in een stroomversnelling. Tijdens de eerste lockdown werd noodgedwongen geëxperimenteerd met een 24-uurs openstelling van de opvanglocaties. Veel jongeren vonden het prettig dat ze niet de straat op hoefden, maar we zagen we ook nadelen. De groepsruimte was te klein, waardoor jongeren 'op elkaars lip' zaten. Jongeren waren 's ochtends ook moeilijk te motiveren om uit bed te komen en bleven vaak rond het pand hangen. Daaruit trokken we de conclusie: een plek voor overdag is nodig, maar de opvanglocaties zijn hiervoor niet geschikt.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

We zochten een plek die laagdrempelig en goed bereikbaar is. We vonden die in een Huis van de Wijk. In Rotterdam worden de Huizen van de Wijk geëxploiteerd door welzijnsorganisaties. Het zijn voorzieningen voor buurtbewoners. Meestal zijn het vooral ouderen en kinderen die hier gebruik van maken. Het was dus voor de lokale welzijnspartij wel even wennen aan deze nieuwe doelgroep, maar toch reageerde ze meteen enthousiast op ons idee. En het heeft heel goed uitgedaan!

Er worden twee ruimtes gebruikt. De ene is er voor ontmoetingen en om te chillen. In de andere staan computers om te kunnen werken en studeren. Daarnaast worden er samen met de welzijnspartij activiteiten ontwikkeld, en kunnen de jongeren gebruik maken van de faciliteiten van het pand, zoals een keuken en een muziekstudio.

De welzijnspartij is trots dat ze een inclusief beleid voert en zich openstelt voor deze nieuwe doelgroep. De aanbieders van de crisisopvang zijn erg blij dat ze hun meest kwetsbare jongeren kunnen verwijzen naar een veilige en fijne plek voor overdag. Ze hoeven zich geen zorgen meer te maken over waar ze overdag uithangen. Wij verwachten dat de rust die jongeren nu ervaren uiteindelijk ook een positief effect heeft op hun hulpverleningstraject.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

De gemeente, zorgaanbieders en een welzijns partij. De gemeente was samen met de zorgaanbieders initiatiefnemer, en is verantwoordelijk voor de financiële dekking en het zoeken naar een goede locatie. De zorgaanbieders Enver en Pameijer zorgden voor de inhoudelijke invulling en leveren personeel. Welzijnsaanbieder Wmo Radar verhuurt de ruimtes in het Huis van de Wijk, en werkt samen met de zorgaanbieders om te zorgen voor een prettige plek voor iedere bezoeker.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Dagelijks komen er zo'n tien tot twintig dakloze jongeren naar deze locatie. Die is zeven dagen per week geopend.

Contactgegevens voor meer informatie

Paul de Keyzer, pjb.dekeyzer@rotterdam.nl

Derek Jochemsen, dm.jochemsen1@rotterdam.nl

29. Goede doorstroom in de keten en samenwerking tussen Wonen en Zorg Rotterdam

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Continue aandacht voor een goede doorstroom in de opvangketen, en daarover goede afspraken maken met zorgaanbieders, woningcorporaties en de afdeling Wonen van de gemeente.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

De gemeente Rotterdam kent een lange historie in de opvang en begeleiding van dak- en thuislozen. Nadat in de jaren '80 en '90 de daklozen, verslaafden en straatprostituees van de straat waren gehaald en werden ondergebracht in opvanginstellingen, werd nagedacht over de door- en uitstroom. Er zijn de afgelopen jaren diverse afspraken gemaakt met zorgaanbieders, woningcorporaties en de Stichting Urgentiebepaling Woningzoekenden Rijnmond.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

De belangrijkste afspraken die er lopen in Rotterdam:

Voor dak- en thuisloze jongeren van 17,8 tot 23 jaar beheren de zorgaanbieders gezamenlijk zo'n 380 woonplekken. Deze woonplekken zorgen ervoor dat onze crisisopvang kortdurend is en er binnen drie maanden kan worden doorgestroomd. Deze woningen zijn eigendom van een woningcorporatie, waarbij de zorgaanbieder optreedt als intermediair verhuurder. De jongere betaalt huur aan de zorgaanbieder, en woont er gedurende zijn of haar Wmo-begeleidingstraject. Dit is gemiddeld een jaar. Daarna stroomt de jongere uit naar een eigen woning via de urgentie-regeling.

Jaarlijks stellen de corporaties 900 woningen beschikbaar voor mensen van alle leeftijden die uitstromen uit de maatschappelijke opvang en beschermd wonen (BW). Dit aantal wordt jaarlijks bijgesteld en opgenomen in een taakstelling aan de corporaties, die door de afdeling Wonen wordt gemonitord. Zorgaanbieders kunnen voor hun cliënten in de maatschappelijke opvang en BW urgentie aanvragen, zodra het voor een cliënt mogelijk is om zelfstandig te wonen, eventueel met de nodige Wmo-ondersteuning. De urgentieaanvraag wordt binnen een paar dagen door het SUWR behandeld en bij akkoord is de gemiddelde wachttijd voor een sociale huurwoning 'slechts' 2 à 3 maanden. Een groot deel van de cliënten ontvangt het eerste jaar een huur-zorgcontract, wat betekent dat het accepteren van begeleiding een voorwaarde voor het huurcontract is.

Bovenstaande urgentieregeling geldt alleen voor personen die gebruik moeten maken van de maatschappelijke opvang en Beschermd Wonen. Ter voorkoming van dakloosheid, zijn er nog aparte afspraken gemaakt voor jongeren die op zoek zijn naar woonruimte. Gezien hun lage inkomen en korte inschrijfduur hebben zij de meeste moeite met het vinden van woonruimte. De afspraak is dat corporaties 75 procent van hun vrijkomende aanbod tot de kwaliteitskortingsgrens (in 2021: tot € 442,26 huur per maand) beschikbaar stellen aan jongeren van 18 tot 23 jaar. Voorheen ging 40 procent van deze woningen naar de jongste doelgroep. Nu zitten we op gemiddeld 65 procent. We zijn dus op de goede weg.

Daarnaast heeft de gemeente in samenwerking met zorgaanbieders en woningcorporaties de afgelopen maanden gewerkt aan een 'Plan van aanpak Wonen en Zorg 2030'. Dit plan is onder meer gebaseerd op onderzoek naar de behoefteontwikkeling rond Wonen en Zorg van kwetsbare Rotterdammers. Dit plan behelst onder meer de doorontwikkeling van opvang, de realisatie van semimurale voorzieningen ('BW-light'), het realiseren van flexwonen en het verder verfijnen van de urgentieregeling. Ook de doelgroep dakloze jongeren is onderdeel van dit plan van aanpak.

Contactgegevens voor meer informatie

José Soorsma, je.soorsma1@rotterdam.nl

30. Beschermd Wonen Light

Leiden

Wat houdt het project/initiatief precies in?

'Beschermd Wonen Light' is een initiatief van drie Leidse organisaties in de jeugdhulp en maatschappelijke opvang. Het realiseert een woonplek voor jongeren. Die woonplek is een mix van een studentenhuis en begeleid wonen, met elementen uit het gezinsleven. De jongeren wonen op kamers in een verbouwd rijtjeshuis of een voormalig schoolgebouw, midden in een woonwijk. Ze huren een eigen kamer en delen de keuken, badkamer en woonkamer. Er komt een ambulante begeleider langs als dat nodig is. Anders dan in een studentenhuis is er ook een inwonend beheerder, die zelf ervaringsdeskundige is. De inwonend beheerder regelt praktische zaken als reparaties, houdt de naleving van de huisregels in de gaten, helpt bij het boodschappen doen en heeft daarnaast een coachende rol.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Kenmerkend aan dit project is het al doende leren: hoe ga je om met het gegeven dat dingen soms anders gaan dan verwacht? Dat is de kern. BW Light biedt de mogelijkheid om echt maatwerk te leveren. De uren voor begeleiding kunnen telkens worden aangepast. In het begin is er regelmatig contact met de jongere, en dat wordt steeds minder naarmate de situatie van de jongere stabiel wordt.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

BW Light is een initiatief van drie Leidse organisaties in de jeugdhulp en maatschappelijke opvang, allemaal aanbieders van beschermd wonen. De Binnenvest combineert dit met maatschappelijke opvang, Cardea met jeugdhulp en Prodeba biedt beschermd wonen voor jongeren met autisme. Die versmelting van drie partijen wordt gezien als grote meerwaarde in deze samenwerking. Alle partijen brengen hun eigen specialisme en eigen manier van werken in. Daardoor worden krachten gebundeld en kan betere ondersteuning worden geboden. De betrokken organisaties hebben er samen in geïnvesteerd om elkaars organisatie en aanpak te leren kennen.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Er zijn nu drie woonlocaties, waar in totaal vijftien jongeren wonen. Hun ondersteuning bestaat uit een samensmelting van drie verschillende organisaties, die elk hun eigen specialisme hebben. Bij BW Light krijgen jongeren de kans om te oefenen met zelfstandig wonen. De inwonende beheerder annex ervaringsdeskundige speelt hierin een belangrijke rol. Het project vergroot de kans dat de jongeren het gaan redden om op eigen benen te staan. Na een halfjaar BW Light zijn er inmiddels al twee jongeren klaar om door te stromen naar een zelfstandige woning.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Het is de verwachting dat BW Light uiteindelijk goedkoper is dan beschermd wonen, omdat de begeleiding niet continu aanwezig is. Er is afgesproken dat alle jongeren een vergelijkbare indicatie krijgen, en dat het budget vraaggestuurd mag worden ingezet. Zo kan er flexibel worden geschoven van intensieve naar minder intensieve begeleiding, en is er de keus tussen individuele ondersteuning of hulp in groepsverband.

 Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Er is nog een slag te maken in de regelgeving rond inkomen en huurtoeslag voor jongeren, zeker als ze onder de 21 zijn. Ze moeten wel hun eigen huur kunnen betalen. Gemeenten kunnen nu een uitzondering maken via de bijzondere bijstand. Het zou mooi zijn als er regelgeving komt waarbij die uitzonderingen niet nodig zijn, en als er meer mogelijkheden komen voor jongeren om uiteindelijk uit te stromen naar een eigen woning of kamer. De wachtlijsten zijn nu vaak langer dan twee jaar.

 Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Ga op tijd op zoek naar een plek. Als het te lang alleen een theoretisch plan blijft, kun je de energie verliezen. Neem de tijd om elkaars organisatie en aanpak te leren kennen. Probeer de zaken aan de voorkant zo helder mogelijk te krijgen; de financiering, of de jongeren de huur kunnen betalen, het recht op huursubsidie. Wees niet bang om te beginnen en ga al doende leren.

 Wie heeft het initiatief genomen?

Op de wachtlijst voor beschermd wonen staan jongeren die ook al geholpen zouden zijn met lichte begeleiding. BW Light is een kleinschalige woonvoorziening die we misten in het aanbod aan voorzieningen. De voorziening zorgt verder voor ruimte op de wachtlijst voor jongeren voor wie beschermd wonen wél de beste oplossing is.

 Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Op dit moment zijn er drie locaties, waar in totaal vijftien jongeren wonen. De woonplekken zijn voor jongeren van 18 tot 30 jaar.

 Contactgegevens voor meer informatie

Artikel: [Opstapje naar zelfstandigheid met Beschermd Wonen Light | Wat er al gebeurt | Iedereenondereendak](#)
R.Gercama@leiden.nl
M.Roodselaar@debinneninvest.nl

31. Woonproject Goeie buur

Utrecht

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Studentenhuisvester SSH is met Gemeente Utrecht en verschillende zorgpartijen in de stad een project begonnen voor jongeren die uitstromen uit jeugdzorg met verblijf of de maatschappelijke opvang. Zij gaan wonen met en tussen studenten.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

De jongeren wonen met andere jongeren op een kamer of studio in een studentenhuis of studentcomplex. Ze worden door de zorgorganisatie die hen heeft aangemeld zes tot negen maanden begeleid bij het zelfstandig wonen, bij voorkeur door een begeleider die al bij ze betrokken was en met wie ze al werkten. Een bekende persoon in een nieuwe situatie maakt de stap makkelijker. Daarna is er eventueel een warme overdracht aan de buurtteams in de wijk. Daarnaast hebben de jongeren in het huis of complex een student of huisgenoot als Goeie buur. Die fungeert als eerste aanspreekpunt, kijkt net iets bewuster om naar de jongere en helpt waar nodig met praktische zaken zoals huisrekeningen, verhuizing et cetera. De jongere zet hierdoor een eerste stap bij het opbouwen van nieuwe sociale contacten in zijn huis en/of omgeving.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Studentenhuisvester SSH streeft ernaar om per jaar 50 kamers en studio's beschikbaar te stellen, voor de periode van vijf jaar. Daardoor kunnen in totaal 250 jongeren een kamer of studio krijgen. De zorgpartijen: Stadsteam Backup Jongvolwassenen, crisisopvang de Dijk (Youké), Leger des Heils Singelzicht, Lister, Timon, Koos Utrecht en Spoor030. De buurtteams Sociaal en Jeugd en gezin zijn ook betrokken bij het goed vormgeven van de ondersteuning. De zorgpartijen begeleiden de jongeren zes tot negen maanden op hun nieuwe plek. De aanmeldende zorgpartij is het eerste aanspreekpunt voor de SSH als er toch problemen ontstaan, en blijft dat ook na het beëindigen van de individuele begeleiding. Denk hierbij aan snelle acties bij huurachterstand en reacties op signalen van huisgenoten of een hulpvraag van de jongere zelf.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Er waren verschillende obstakels. Het is belangrijk om te benoemen dat jongeren die lang samen in groepen hebben geleefd, zoals in een opvang of gezinshuis, graag een eigen plek willen. Een kamer tussen anderen kan dan als een stap achteruit voelen. Een kamer is echter wel de woonvorm waarmee de meeste jongeren in Utrecht beginnen. Daarnaast zijn studentenhuisvesters gewend om te hospiteren, en is het soms best een stap om een jongere op een andere manier op te nemen. Er moet natuurlijk een klik zijn tussen de jongere en de Goeie buur. Er zijn succesverhalen, maar ook voorbeelden waarbij het wat stroever gaat. De Goeie buur is echter een belangrijke pijler van het project, en een van de succesfactoren. Het project zet immers juist in op het vinden van een plaats in een netwerk en het opbouwen van een community. Het is daarom geen optie om de jongere dan maar niet aan iemand te koppelen.

Jongeren kunnen vijf jaar in de kamer of studio wonen. Idealiter vinden ze daarna zelfstandig een vervolgplek. Alle partijen zijn zich er terdege van bewust dat hier extra aandacht voor moet zijn, vanwege de woningnood onder alle jongeren en jongvolwassenen in Utrecht. Er komt daarom ook begeleiding bij de uitstroom, en niet alleen bij de instroom zoals het plan oorspronkelijk was.

Als laatste is er een kans dat een Goeie buur te veel in de hulpverlenerspositie terecht komt en wil gaan 'reddend'. Goede begeleiding van de Goeie buur is dan nodig. Voor sommige jongeren is het moeilijk om goede aansluiting in huis te vinden of te houden. Ook hier moeten we kritisch kijken naar de rol die de ambulante begeleider of de Goeie buur hierin kan spelen

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

In 2020 zijn 49 jongeren op deze manier gehuisvest, en in 2021 streven we ernaar dat weer 50 jongeren een eigen plek vinden.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Er is geen begroting. Er zijn de gebruikelijke kosten bij alle partijen, zoals bijzondere bijstand en begeleiding door zorgpartijen. Daarnaast hebben de gemeente Utrecht en de SSH de eerste twee jaar projectkosten van 40.000 euro per jaar (gemeente Utrecht 20.000 en SSH 20.000) gehad voor de opstart van Goeie buur via de Academie van de Stad, die verzorgde de coördinatie van aanmelding, matching en werving. Na 2 jaar is Academie van de Stad eruit gegaan. Vanaf september 2021 zal de SSH deze werkzaamheden doen.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

De basis voor Goeie buur is gelegd. We kunnen jongeren kwalitatieve woonruimte bieden, met een netwerk van Goeie burens en huisgenoten en een actieve begeleiding vanuit de zorgpartijen. Wel ligt er een aantal vervolggopgaven. Zo willen we de jongeren zelf meer betrekken. U2Bheard, de belangenorganisatie van deze jongeren, is bijvoorbeeld een nieuwe gesprekspartner voor de SSH. Daarnaast willen we ook meer inzetten op perspectief, zoals het aanbieden van betaald werk, stages, scholing of carrièrereïningen. Daarmee kijken we verder dan dagbesteding. Het doel is de jongeren meer stabiliteit en zingeving te bieden. We hebben partijen nodig die ons daarbij kunnen helpen. Onlangs is een pilot begonnen met jongeren die meer nodig hebben dan lichte, planbare ambulante begeleiding. Afhankelijk van de uitkomst willen we ook deze jongeren toelaten tot Goeie buur. Dus meer zorg, ook als je in een studentenhuis woont. Daarnaast is er een kamertekort in de stad. Nieuwbouw van studentencomplexen is daarom nodig.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Wat in Utrecht erg goed werkt, is de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een traject. De kamer, de zorg, het netwerk; het is niet de taak van één partner, maar van alle betrokkenen. De lijntjes zijn kort en er is regelmatig overleg met alle partijen. Casussen die niet of juist wel goed gaan worden besproken en daar wordt van geleerd. In dit overleg is er ook ruime aandacht voor de onderlinge samenwerking en de ontwikkeling van Goeie Buur.

Wie heeft het initiatief genomen?

De gemeente Utrecht en de SSH

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Gedurende vijf jaar vijftig jongeren per jaar, dus in totaal 250 jongeren

Contactgegevens voor meer informatie

Gemeente Utrecht Bregje Spaans bregje.spaans@utrecht.nl

SSH Hidde Feenstra HiddeFeenstra@sshxl.nl

Lees meer op: www.iedereenondereendak.nl/wat-er-al-gebeurt/jongeren/goeie-buur

32. Credohuis: Jongeren krijgen weer een thuis

Maastricht

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Het bieden van een thuis aan dak- en thuisloze jongeren. Het Credohuis is een rijtjeshuis in Maastricht, waarin zes jongvolwassenen van 18 tot 24 jaar met twee begeleiders wonen. Ze kunnen er zes tot twaalf maanden aan zichzelf werken en hun talenten ontwikkelen. Daarna stromen ze uit naar een eigen woning. De jongeren krijgen in het Credohuis onderdak, maar het gaat er vooral ook om ze een thuis te bieden. "Het Credohuis is eigenlijk een familie. Wat de jongeren hier vinden is liefde, tijd en aandacht. We staan hen over alle leefgebieden heen bij."

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

De begeleiding rust op een persoonlijke aanpak: een positieve benadering, het geven van vertrouwen en liefdevolle aandacht. "Onze jongeren zijn stuk voor stuk unieke personen met een eigen identiteit en een bijzonder talent. Dat vraagt om een persoonlijke aanpak. Daarom werken onze buddy's vanuit een vaste relatie met de jongere. De buddy gaat samen met de jongere in alle leefgebieden aan de slag met die unieke identiteit en dat bijzondere talent. Samen doorlopen ze het Credo Faseplan, waarbij de jongere steeds meer verantwoordelijkheid in zijn of haar leven neemt. Zo groeien ze samen naar volledige zelfstandigheid en onafhankelijkheid, en dat alles in een liefdevol thuis!"

De begeleiders zetten samen met de jongeren in op het leggen van contact met de buurt. Denk aan postpakketten voor buurtbewoners die bij het Credohuis worden afgegeven, of aan het organiseren van een barbecue voor de buurt.

Ook nadat een jongere is uitgestroomd naar een eigen woning, kan hij of zij met problemen nog altijd bij het Credohuis terecht. "Het huis staat open. We zijn er 24/7".

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Het Credohuis is een initiatief van de christelijke Credo Foundation. Het is een voorbeeld van publiek-private samenwerking. Uitzendbureau Wiertz Company biedt de jongeren bijvoorbeeld werk en coaching. Het Credohuis krijgt steun van de Provincie Limburg en de gemeente Maastricht. De provincie heeft ook bijgedragen aan vier andere Credohuizen in Limburg.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

De Credo Huizen zijn financieel volledig afhankelijk van giften en de zorgbekostiging door de overheid. Dat is een complexe afhankelijkheid. Naast financiële onzekerheid ervoeren de initiatiefnemers ook de kwalitatieve en financiële grenzen van het zorgsysteem.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Jongeren die in het Credohuis verblijven geven aan dat zij zich daar écht thuis voelen en zichzelf kunnen zijn. Dat ze weer zelfvertrouwen krijgen en kunnen werken aan hun talenten en hun dromen voor de toekomst. Ze vinden het ook fijn dat ze met allerlei problemen op elk moment bij de begeleiders terecht kunnen, eigenlijk net als in een normale gezinssituatie. 80% van de jongeren stroomt uit naar een eigen woning, waar zij weer op eigen benen kunnen staan.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Het Credohuis in Maastricht ging open in februari 2013 en was voor 100% een burgerinitiatief, bekostigd uit eigen gelden en giften. Het initiatief kenmerkte zich door bewogen- en bevologenheid, een groot geloof en voldoende naïviteit om van start te durven gaan. De initiatiefnemers zijn onbevangen in de bres sprongen en tot actie overgegaan, in plaats van beleidsplannen te schrijven en vergaderingen in te plannen.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Er komen de komende jaren ook Credohuizen in Kerkrade, Sittard-Geleen, Roermond en Venlo.

Wie heeft het initiatief genomen?

Initiatiefnemers en oprichters zijn Eric en Monique Casters en Jaap en Astrid Feddes, twee koppels die de handen ineen hebben geslagen om iets te doen voor de maatschappij.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Er zijn nu 4 Credohuizen, die 72 jongeren een thuis hebben geboden. De gemiddelde verblijfsduur is 9 tot 12 maanden.

Contactgegevens voor meer informatie

Eric Casters, eric.casters@credohuis.com

www.credohuis.nl

Credohuis: jongeren krijgen weer een thuis | Wat er al gebeurt | Iedereenondereendak

33. WoonStAP woonconcept voor jongeren

Enschede

Wat houdt het project/initiatief precies in?

De gemeente Enschede en de woningbouwcorporaties hebben in een werkgroep gezamenlijk hun vastgoedportefeuille doorgelicht, en een lijst opgesteld van locaties die potentieel geschikt (te maken) zijn voor de huisvesting van spoedzoekers. Daaruit zijn kansrijke locaties voor jongeren gekomen, die nu verder worden uitgewerkt.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

De aanpak heeft zowel intern als extern meerwaarde. Intern wordt de huisvestingsopgave nu gezien als een gezamenlijke opgave, fysiek en sociaal en op het gebied van stadsdeelmanagement. De benadering vanuit het vastgoed werkt daarbij als een katalysator om te versnellen. Door de huisvesting te benaderen vanuit een lijst met te transformeren vastgoed, kan er verder worden gekeken dan in de 'oude' benadering vanuit één afzonderlijke locatie. Als het op die locatie niet kan, wordt nu meteen gevraagd: waar dan wel? Ook het parallel aanpakken van fysiek en sociale procedures werkt goed. Daarnaast is het een leerproject voor andere kwetsbare doelgroepen. De externe meerwaarde zit in het op termijn beter en meer kunnen sturen op een gelijkmatigere verdeling over de stad. Dat geldt ook voor de regio, waar eveneens een inventarisatie van te transformeren vastgoed zal plaats vinden.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

De wijkteams en jongerencoaches van de Twentse Belofte, Jongeren opvang TOV, de Kamer-Raad (woon- werk- en leehuis voor jongeren), het Jarabee Thuislozenteam en Roomspot (toegang tot jongerenhuisvesting). Daarnaast doen de woningbouwcorporaties en de SJHT (jongerenhuisvesting) mee, evenals zorgpartijen in zowel MO als WMO). De gemeente is betrokken bij het beleid en het stadsdeelmanagement.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

De regelgeving en het beleid rondom onzelfstandige bewoning, de huurtoeslag bij onzelfstandige bewoning en de betaalbaarheid, specifiek voor jongeren tot 21 jaar.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Vertrouwen en samenwerking. De benodigde aandacht voor huisvesting van jongeren. Leerervaring voor de ontwikkeling van huisvesting van andere aandachtsgroepen.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Tot nu toe alleen de personele inzet van partijen. Er wordt gewerkt aan een business case (kassabonnensysteem à la WoonStAP) per pand.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Het toekomstscenario ziet er als volgt uit: het beheer en de sociale functie van de panden worden collectief geregeld. Er komt 'gespikkeld wonen' voor jongeren, met mogelijkheden voor magic mixes. Het wordt een lokaal (WMO) project, met een stimulans voor regiogemeenten om ook mogelijkheden voor deze groep jongeren in de eigen gemeente te realiseren. De begeleiding wordt regulier maatwerk (WMO), en er worden collectief uitstroomafspraken gemaakt.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Investeer in het nemen van regie en de samenwerking. Wat ons enorm heeft geholpen, is dat we een onderzoek hebben laten doen om de opgave (in dit geval voor kwetsbare jongeren) in beeld te krijgen. Dat onderzoek is met de corporaties besproken en zij herkenden en erkenden de opgave. Dat was de aanzet voor de versnelling en de samenwerking waarin we nu zitten. We hadden eerder ook wel met elkaar over de mogelijkheden gesproken, maar verzandden dan in discussies over aantallen en definities. Daardoor was het veel moeilijker om over acties en activiteiten te praten.

Wie heeft het initiatief genomen?

De gemeente, door de tijdelijke inzet van een programmamanager meer wonen/minder zorg.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Het gaat om circa 40 extra woonplekken.

Contactgegevens voor meer informatie

Angela Gerritsen: 06-132 13 875, a.e.m.gerritsen@enschede.nl

René Droste: 06-12971782, r.droste@wijkteamsenschede.nl

[Dakloos en minderjarig, in Enschede voorkomen ze dat op deze manier - RTV Oost](#)
[Thuis ging het niet meer, dus koos Nicole voor jongerenprogramma Woonstap: "Blij met de hulp die ik kreeg" - RTV Oost](#)
[Staatssecretaris Blokhuis onder de indruk van WoonSTap 18min | Gemeente Enschede](#)
[Factsheet doorbraakmethode](#)

34. Woonunit met lichtere woonbegeleiding voor jongeren (Leerpark)

Dordrecht

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Minimaal 33 jongeren die niet op een netwerk kunnen terugvallen, krijgen een tijdelijke unit aangeboden om in te wonen. Aan die plek is relatief lichte begeleiding gekoppeld. In het Leerpark zullen rond de 330 tijdelijke woonunits worden geplaatst. Daarvan is tien procent gereserveerd voor deze doelgroep. Deze jongeren lopen een relatief grote kans op straat te belanden.

De units voor deze groep worden 'gespikkeld' gesitueerd tussen studenten en jonge spoedzoekers, dus tussen reguliere huurders in. De jongeren worden vanaf het begin begeleid bij het in gang zetten van zoeken naar gewenste vervolghuisvesting. Voor het beheer wordt een organisatie ingezet die tijdens kantooruren op locatie aanwezig zal zijn, en die voor calamiteiten 24 uur per dag bereikbaar is. Deze beheerder zal ook sociale activiteiten organiseren, om zo cohesie tussen de verschillende groepen bewoners te stimuleren.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Tussen een scholencampus en de lokale rondweg in was een perceel beschikbaar, waarvoor lastig een bestemming kon worden gevonden. De tijdelijke woonunits, die zeker vijftien jaar mee kunnen, worden daar geplaatst. Bijzonder bij de ontwikkeling van dit concept is ook de samenwerking tussen de verschillende partijen en de verschillende afdelingen binnen de gemeente.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

De projectontwikkelaar, de beherende woningcorporatie en de gemeente hebben de samenwerkingsafspraken vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Woningcorporatie en gemeente bepaalden grofweg welke doelgroep in aanmerking komt voor de units voor deze jongeren. De Sociale Dienst Drechtsteden (SDD), de woningcorporatie, de beheerder en de gemeente deden onderzoek naar de behoefte, en beschreven de doelgroep en de routing. De instroom van bewoners komt in handen van de SDD (WMO), zorgaanbieders, de beheerder en de gemeente. De laatste heeft ook de algehele projectleiding.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

We hebben de opleverdatum al enkele malen moeten verschuiven, omdat de samenwerkingsovereenkomst nog niet rond was. Ook hebben we behoorlijk wat energie gestoken in de afstemming en afbakening van beheers- en hulpverleningstaken. Omdat er mogelijk overlap zit in de doelstellingen van deze partijen, is het van belang goed helder te hebben wat er van hen wordt verwacht.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

De eerste jongeren zullen in de eerste helft van 2022 instromen.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

De jongeren betalen zelf huur aan de woningcorporatie. De begeleiding wordt via de WMO gefinancierd uit middelen voor de lichtste varianten van intensieve begeleiding. Het projectleiderschap werd uitgevoerd door de projectleider dak- en thuisloze jongeren vanuit het Actieprogramma.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

We gaan het project nog promoten aan de hand van de planning voor de realisatie van de unit. Daarnaast moeten we de WMO nog openstellen en de instroom van de jongeren gaan plannen en uitvoeren.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Laat je niet leiden door mogelijke beren op de weg, maar ga aan de slag met gedreven projectleiders. Het is belangrijk om goed duidelijk te hebben waar je met elkaar naartoe wilt. Sluit mogelijke discussiepunten in het proces af met duidelijke beslissingen.

Wie heeft het initiatief genomen?

De gemeente, de projectontwikkelaar en de woningcorporatie hebben het initiatief genomen om tien procent van de woonunits te reserveren voor jongeren met weinig of geen netwerk.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Er zullen minimaal 33 plekken worden gereserveerd voor deze doelgroep.

Contactgegevens voor meer informatie

Mireille Henderson, 078 7704730

35. Zwaardere woonbegeleiding met woning voor jongeren

Dordrecht

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Jongeren tussen 18 en 27 jaar krijgen een betaalbare woning, waaraan relatief intensieve begeleiding is gekoppeld. Het gaat om jongeren die hun hulpvraag eventueel tot de volgende dag kunnen uitstellen, zonder hierbij een gevaar voor buurt of zichzelf te vormen. In eerste instantie zijn vijftien portiekflats gereserveerd, verspreid over verschillende complexen. De jongeren worden 'gespikkeld' gehuisvest, tussen de reguliere huurders in. Ze worden vanaf het begin begeleid bij het in gang zetten van de gewenste vervolghuisvesting. Tussen alle huurders in woont een aantal 'goede burens'. Dit zijn vrijwilligers die naar de jongeren omkijken, soms activiteiten met hen ondernemen en een oogje in het zeil houden.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

De samenwerking tussen alle betrokken partijen bij de ontwikkeling van dit concept en het inzetten van vrijwilligers als goede buur. De relatief oude en kleine portiekflats stonden op de nominatie om te worden gesloopt, omdat ze niet meer voldeden aan woonwensen van deze tijd. Na renovatie kunnen deze woningen echter goed worden verhuurd als jongerenwoning.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

De product- en grove doelgroepomschrijving is in handen van het Leger des Heils, de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD), de zorgaanbieder en de Woningcorporatie. SDD en de gemeente. SDD en gemeente doen de productontwikkeling in het kader van de WMO. Het onderzoek naar de vraag en de promotie van het nieuwe product ligt bij verschillende zorgaanbieders, SDD en gemeente. Woningcorporatie, zorgaanbieder(s) en gemeente ontwikkelen de routing naar het nieuwe product en naar vervolghuisvesting. De instroom van bewoners wordt gedaan door SDD (WMO), zorgaanbieders en gemeente. De gemeente levert ook de algehele projectleiding door een projectleider dak- en thuisloze jongeren, vanuit het Actieprogramma.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Het ontwikkelen en uitvoeren van zo'n woon/zorgproduct was een intensief traject. Het is vanuit onze WMO een nieuw product, en er zijn veel partijen bij betrokken. Het is goed dat zo'n nieuw product gebonden is aan regelgeving rond contracten met zorgaanbieders. Het doorlopen van dat proces kost echter ook de benodigde tijd. Ook brengt een verbouwing mogelijke onzekerheden met zich mee. Flexibiliteit van en voortdurende afstemming tussen de projectleden is daarbij belangrijk. Om de juiste spirit erin te houden, helpt het om samen te werken met gedreven projectleden die een duidelijk beeld hebben van de doelgroep.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

De eerste jongeren zijn eerste helft van 2021 ingestroomd. De vijftien plekken zijn inmiddels allemaal vergeben, en duidelijk is dat er meer vraag dan aanbod is.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

De jongeren betalen zelf huur aan de woningcorporatie. De begeleiding wordt gefinancierd uit de WMO, middels de zwaarste variant van intensieve begeleiding. De 'goede burens' zijn onbetaalde vrijwilligers. Het projectleiderschap werd uitgevoerd door de projectleider dak- en thuisloze jongeren, vanuit het Actieprogramma.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Duidelijk is dat de vraag naar dit woon/zorgproduct groter is dan het huidige aanbod. Zorgaanbieders willen deze vorm van begeleiding graag bieden, maar het is lastig om geschikte betaalbare woningen te vinden.

Vanaf april zijn de eerste jongeren in etappes ingestroomd. Dat verloopt tot nu toe goed, maar er zullen zeker ook verbeterpunten naar boven komen. Die zullen we dan oppakken.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Laat je niet leiden door mogelijke beren op de weg, maar ga aan de slag met gedreven projectleden. Het is belangrijk om goed duidelijk te hebben waar je met elkaar naar toe wilt. Sluit mogelijke discussiepunten in het proces af met duidelijke beslissingen.

Wie heeft het initiatief genomen?

Het Leger des Heils heeft in eerste instantie een oproep geplaatst in de centrale inbox, een platform waar vraag en mogelijk aanbod vanuit corporaties bij elkaar komen. Daar reageerde een corporatie op, waarna het balletje is gaan rollen.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Momenteel vijftien. We gaan onderzoeken of dit aanbod in de toekomst verder moet worden uitgebreid.

Contactgegevens voor meer informatie

Annelies Plevier, 06-46325426

36. Pilot Springplank voor studenten

Arnhem

Wat houdt het project/initiatief precies in?

De pilot Springplank voor studenten is een initiatief van studentenhuisvester SSH&, zorgaanbieder Pactum en gemeente Arnhem. Doel is het realiseren van een fijne woonplek voor studerende jongeren. We zijn een pilot begonnen waarbij we elk jaar drie studerende jongeren (vanaf MBO niveau 1 en 2) vanuit de maatschappelijke opvang (MO) laten uitstromen naar een studentenkamer. Pactum zal deze jongeren de eerste twee jaar ambulante begeleiden. Daarna kan een jongere (met of zonder begeleiding) in de kamer blijven zolang hij of zij studeert. Deze afspraak helpt mee om de doorstroom en uitstroom voor jongeren uit de MO te bevorderen. De samenwerkingsafspraken zijn een onderdeel van het uitvoeringsplan Van Opvang Naar Wonen.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

SSH& heeft zeer ervaren klantbeheerders. Ook al is het voor de studentenhuisvester een geheel nieuwe doelgroep is, SSH& staat erg open voor het huisvesten van deze jongeren. SSH& is het gewend om met jongeren om te gaan en schrikt niet van mensen die net iets anders nodig hebben dan de gemiddelde studerende jongere. SSH& heeft zowel zelfstandige als niet-zelfstandige kamers, in grote en kleine studentencomplexen, en op plekken waar veel of juist weinig sociale verbinding is tussen de bewoners. Zo zijn er kamers voor jongeren die een prikkelarme omgeving zoeken, maar ook voor jongeren die juist samen met anderen in de magic mix willen wonen. De klantbeheerder van SSH&, de ambulante begeleider van Pactum, de wijkcoach en niet te vergeten de jongere zelf bundelen hun krachten. Zij werken samen om het voor de jongere een geslaagde woonplek te laten zijn. Zij evalueren regelmatig en de begeleiding wordt waar nodig geïntensiveerd of juist afgeschaald.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Het is een samenwerking tussen SSH&, Pactum en gemeente Arnhem. Daarnaast hebben de wijkcoaches van Wijkteams Arnhem een belangrijke (verwijzende) rol. Ook is Werk & Inkomen betrokken voor (maatwerk bij) inkomensondersteuning als die nodig is.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Doordat de betrokkenen vanaf het begin af aan open waren over wat het doel was (uitstroom uit de MO) en over de groep jongeren die woonruimte zocht, was er nauwelijks sprake van koudwatervrees. Er was respect voor elkaars expertise en er werd samengewerkt op basis van gelijkwaardigheid. Na het instroomoverleg zijn de werkafspraken vastgelegd en waar nodig aangepast.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

In 2021 zijn drie jongeren via deze pilot gehuisvest. In oktober volgt een evaluatie. Het doel is om daarna jaarlijks drie nieuwe jongeren te plaatsen. Zeker zo belangrijk is het onderlinge vertrouwen dat door de positieve samenwerking is ontstaan. Doordat de overige corporaties in Arnhem weinig kamerbezit hebben, is SSH& voor jongeren belangrijk om zelfstandig te kunnen gaan wonen. De begeleiding van Pactum biedt zowel de jongere als de verhuurder vertrouwen.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Met deze samenwerkingsafspraken zijn geen financiële verplichtingen voor Arnhem gemoeid.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Een evaluatie van de samenwerkingsafspraken.

Wie heeft het initiatief genomen?

De gemeente Arnhem is initiatiefnemer, voortvloeiend uit de prestatieafspraken.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

In 2021 zijn drie jongeren gehuisvest. Er bleken veel meer geschikte kandidaten dan beschikbare kamers te zijn. Het is knap dat zij ondanks het gebrek aan een echt dak boven hun hoofd toch weten te studeren. Na een positieve evaluatie (oktober 2021) hopen we jaarlijks drie nieuwe jongeren te kunnen plaatsen.

Contactgegevens voor meer informatie

Masja.kruse@arnhem.nl

Tobias.van.dalen@arnhem.nl

O.teunissen@ssh.nl

37. Skills in de stad

Maastricht

Wat houdt het project/initiatief precies in?

'Skills in de Stad' biedt kwetsbare jongeren woonruimte, opleiding, werk en coaching. Voor het bieden van een woon- en werkplek wordt gebruik gemaakt van leegstaand Rijksvastgoed. In Maastricht is dit een pand van de Koninklijke Marechaussee. Dit pand wordt verbouwd. Het verbouwen van het pand is meteen een leer-werkplek voor de jongeren.

Skills in de Stad biedt jongeren een tot twee jaar huisvesting via het project. Daarna verhuizen ze naar zelfstandige woonruimte. De jongeren worden gecoacht op meerdere levensgebieden: meer en meer zelfstandig wonen, oefenen met werknemersvaardigheden en/of het op orde krijgen van hun financiën. Het gaat er echt om jongeren perspectief te bieden.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Het speciale van Skills in de Stad is dat werken, leren, wonen en coaching bij elkaar zijn gebracht op één woon-werkplek: een leegstaand pand uit het Rijksvastgoed.

Het concept biedt kwetsbare jongeren essentiële ondersteuning op vier samenhangende domeinen: werken, leren, wonen en support. Deze jongeren hebben problemen op één van deze gebieden of zijn er niet vaardig genoeg in. Daardoor lopen ze vaak ook vast op een ander gebied. Dat zorgt ervoor dat ze bijvoorbeeld onderwijs niet afronden, en niet aan het werk gaan of blijven. Met het Skills-pakket worden die problemen integraal aangepakt. Geen losse trajecten, korte lijnen. Na afronding van het Skills-programma beschikken de jongeren over voldoende vaardigheden. Zijn zelfredzaam en gekwalificeerd voor de arbeidsmarkt. Met de Skills-aanpak vergroten jongeren hun waarde voor werkgevers en daarmee hun kansen op de arbeidsmarkt.

De kracht van het Skills-concept zit voor een belangrijk deel in ondersteuning. Skills biedt op verschillende leefgebieden integraal maatwerk. Gebaseerd op andere projecten is het de verwachting dat de behoefte aan coaching in de loop van de tijd in frequentie afneemt. Nadat de jongeren zijn uitgestroomd, blijft Porthos, sociaal ondernemer en exploitant van Skills, nog minimaal drie jaar bij ze betrokken. Porthos is ook een vangnet waarop ze kunnen terugvallen. Dat geldt ook voor de werkgevers. Nazorg is belangrijk om uitval te voorkomen.

De geboden ondersteuning sluit aan bij het gedachtegoed van Positieve Gezondheid. De pijlers (ofwel leefgebieden) daarvan zijn lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, sociaal maatschappelijk participeren en dagelijks functioneren. In het monitoren van deelnemers zal Positieve Gezondheid een vaste waarde vormen.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Partners zijn de gemeente Maastricht, het Rijksvastgoedbedrijf, het Atelier Rijksbouwmeester en Porthos, sociaal ondernemer en exploitant van Skills.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Om het pand van Rijksvastgoed in gebruik te nemen, moet aan randvoorwaarden en regelgeving worden voldaan. Dit kost veel tijd. Met name het in gebruik nemen van het pand - met alle juridische onderleggers - vraagt tijd, met name omdat er diverse juridische afdelingen bij betrokken zijn.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Er is een locatie waar jongeren van 17 tot 35 jaar kunnen wonen en werken. Er is een samenwerkingsverband tussen de bovengenoemde partijen, waardoor jongeren ondersteuning en begeleiding op meerdere levensgebieden krijgen. Voor alle partners geldt dat het perspectief van de jongere het uitgangspunt is. Het streven is eind dit jaar te beginnen. De eerste fase is de verbouwing van het pand, samen met enkele deelnemers.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Met de MKBA Vastgoed gewikt, maatschappelijk gewogen (info@ics-advies.nl) zijn de kosten en baten van de Skills in de Stad-aanpak in beeld gebracht en is inzichtelijk gemaakt bij welke partijen (publiek/privaat) de kosten en baten neerslaan.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Het verder uitvoeren van de werkzaamheden, zodat de jongeren eind dit jaar in het pand kunnen wonen en werken. Het pand in gebruik nemen en verbouwen, toegang tot Skills organiseren, financiering voor de coaching/begeleiding regelen, afstemmen met andere zorgpartners ten behoeve van de samenwerking.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Zet in op het bieden van perspectief voor jongeren. Het gaat niet alleen een dak boven hun hoofd. Investeer in het opzetten van een enthousiast team, dat zich voor een langere periode aan het project wil verbinden. Betrek verder meteen alle partijen bij je team: ook het bedrijfsleven en het onderwijs.

Zet in op 'ontschotten': kom meteen met één budget. Probeer samenwerking te genereren, tussen zowel 'wetgeving' als betrokken partijen in de stad, zoals zorgaanbieders, woningbouwverenigingen, scholen/werkplekken en maatschappelijk werk.

Wie heeft het initiatief genomen?

Het Rijksvastgoedbedrijf. Dat heeft twee steden voor een pilot geselecteerd: Maastricht en Leeuwarden.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

In totaal kunnen circa 30 jongeren er een woonplek krijgen.

Contactgegevens voor meer informatie

Elina Cuypers: Elina.Cuypers@maastricht.nl

Frank Köster info@ics-advies.nl - www.ics-advies.nl/skillsindestad

Skills in de Stad: Zo geef je jongeren een dak én een toekomst | Wat er al gebeurt | Iedereenondereendak

38. Casa24: Kamers met Kansen

Purmerend

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Casa24 is er voor jongeren van 18 tot 25 jaar uit Purmerend/Waterland, die de behoefte hebben om tijdelijk in een project te wonen, daar met coaches en medebewoners om te gaan en die gemotiveerd zijn om die slag naar zelfstandigheid te maken. Casa24 biedt huisvesting, gekoppeld aan individuele coaching en activiteitenprogramma's (individueel en in groepsverband). De maximale termijn van het verblijf is 18 maanden. We werken samen aan een goede uitstroom. Het hebben van een vorm van dagbesteding (minimaal 4 uur per dag) is een voorwaarde voor verblijf. Het halen van een startkwalificatie op een opleiding is belangrijk.

Alle deelnemers worden zo nodig ondersteund om zichzelf verder te ontwikkelen, op weg naar zelfstandigheid. Ze worden gestimuleerd om hun toekomst zelf vorm te geven en daar een actieve rol in te spelen. De bewoners leren problemen op te lossen, zowel op persoonlijk als maatschappelijk vlak. Er wordt veel aandacht besteed aan het ontwikkelen van woonvaardigheden. De coaches werken vanuit een competentiegerichte benadering. De verantwoordelijkheid ligt bij de jongere zelf.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Casa24 is voor een 'vergeten' groep jongeren. Zij vallen door hun leeftijd vaak tussen wal en schip. Bovendien is dit project bedoeld voor jongeren die door hun thuissituatie dreigen te worden gemarginaliseerd, terwijl zij zelf (nog) geen ernstige problematiek of diagnoses hebben. Door de werkwijze van de coaches en de opzet van het gebouw creëren we een veilige sfeer, waarin de bewoners het kantoor en de medewerkers als een thuis gaan zien. Dat creëert een omgeving waarin groei en ontwikkeling mogelijk is, en jongeren zich gehoord en gesteund voelen. Bij Casa24 wonen alleenstaande jongeren en vijf jonge ouders met hun kind(eren).

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Het Algemeen Opvangcentrum Purmerend (AOP) levert de coaches en de leidinggevende, huurt het pand van de woningbouwvereniging en is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken. De Gemeente Purmerend heeft het project geïnitieerd en financiert het. De Wooncompagnie (woningbouwvereniging) levert het pand en verzorgt het onderhoud. Op cliëntniveau zijn diverse samenwerkingspartners betrokken, zoals scholen en opleidingsinstituten, het jongerenloket van de Sociale Dienst en Altra (voor ondersteuning van jonge ouders).

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Tijdens de eerste verbouwing van het (bestaande) pand waren de buurtbewoners uiterst bezorgd en negatief over de komst van 24 jongeren in hun wijk. Wij zijn met deze mensen in gesprek gegaan en hebben hun zorgen geïnventariseerd. Op basis daarvan hebben we afspraken gemaakt, Wij houden ons daaraan, net als de jongeren. We bespreken deze afspraken met iedere nieuwe bewoner en doen een beroep op de (gemeenschappelijke) verantwoordelijkheid. Inmiddels hebben we een klankbordgroep van burens. De leden daarvan kunnen direct contact met ons opnemen en komen jaarlijks naar een door Casa24 georganiseerd buurtoverleg. De afgelopen vier jaar hebben de buurtbewoners geen klachten over Casa24 of de bewoners gehad.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Uit onderzoek bij de woningcorporaties blijkt dat jongeren die in Casa24 hebben gewoond aantoonbaar meer woonvaardigheden hebben dan andere jongeren. Bovendien heeft het project ervoor gezorgd dat jongeren hun opleiding konden afmaken, hun rust konden vinden en de ondersteuning kregen die bij hen paste.

Zoals een jongere zelf het zegt:

‘Het wonen bij Casa24 en de begeleiding heeft mij veel gebracht. Ik heb een baan gevonden waar ik nog steeds met veel plezier werk en die ik combineer met een opleiding. Daarnaast weet ik nu ook goed hoe ik voor mijzelf moet zorgen. Ik heb geleerd gestructureerd te leven, corveetaken uit te voeren en mijn huis te onderhouden. Ik heb gezonde maaltijden leren te maken, en geleerd hoe ik kan sparen. Ik leid een fijn leven doordat ik in de afgelopen anderhalf jaar ook het contact met mijn familie heb kunnen herstellen. Ik hoop dit zo te kunnen houden, ook al kan ik nooit meer bij ze wonen. Ik heb geleerd meer over mijn emoties en gevoelens te praten zonder deze op te krop-pen. We hebben samen veel zaken kunnen oppakken waar ik alleen nooit aan zou kunnen werken. Ik zie mijzelf nu als een zelfstandige, stabiele jongeman, die weet hoe hij in het leven hoort te staan. Ik weet wat belangrijk is en wat ik nodig heb”.

(JdV, oktober 2021, tijdens afronding van traject Casa24)

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Inmiddels bestaat Casa24 al een aantal jaar en is de wereld ook wat veranderd. Wij proberen jongeren met steeds uiteenlopendere (en zwaardere) problematiek een veilig tijdelijk thuis te bieden. Om dit goed te kunnen doen, kijken wij naar wat een jongere nodig heeft om op een gezonde manier zelfstandig te kunnen wonen.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Kom eens bij ons langs en kijk en luister. Zo hebben wij dat jaren geleden ook bij anderen gedaan toen we Casa24 aan het opstarten waren.

Wie heeft het initiatief genomen?

Het AOP, de gemeente Purmerend en de Wooncompagnie.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Casa24 heeft 24 plekken en zit altijd vol. Er is een kleine wachtlijst, maar vraag en aanbod voor dit project zijn goed in balans.

Contactgegevens voor meer informatie

Casa24, Wilhelminalaan 14, 1441 EL Purmerend
Leidinggevende Sasha van Amstel – 06-34 92 50 81

39. Jongerenteam Ervaringsdeskundigen Alkmaar

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Alkmaarse jongeren die levenservaringen hebben in de jeugdzorg, verslavingszorg of maatschappelijke opvang worden opgeleid tot ervaringsdeskundigen. Tijdens de cursussen leren de jongeren hoe ze hun eigen ervaringen kunnen inzetten om steun te bieden aan andere jongeren, en hoe zij hulpverleners, beleidsmakers, bestuurders en docenten vanuit cliëntperspectief van advies kunnen voorzien.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Er is in Alkmaar geen vergelijkbaar aanbod, waarbij jongeren worden opgeleid tot ervaringsdeskundigen. Het project onderscheidt zich dus van de rest van het aanbod op het gebied van ervaringsdeskundigheid.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

De gemeente Alkmaar financiert het project. RCO de Hoofdzaak voert het uit, door de jongeren op te leiden tot ervaringsdeskundigen en hen in te zetten. In de opzetfase was er ter ondersteuning ook een stuurgroep, waarbij jongerenwerkorganisatie Straatgeluid en GGZ Noord-Holland Noord betrokken waren.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

De coördinator van het jongerenteam ervaart dat samenwerkingspartners niet altijd weten hoe ze moeten omgaan met ervaringsdeskundigen, of hen niet serieus nemen. Door veel bekendheid te geven aan het project en good practices te delen, komt dit inmiddels steeds minder vaak voor.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

De ervaringsdeskundige jongeren zijn ingezet als maatje voor andere jongeren, hebben hun herstelverhaal gedeeld met welzijns- en zorgorganisaties en hebben op middelbare scholen gastlessen gegeven over mentale gezondheid. Dat heeft positieve effecten gehad. Jongeren krijgen mee dat het goed is om te praten over je gevoelens, zowel positief als negatief, en dat het OK is om een hulpvraag te hebben. Docenten en zorgprofessionals leren beter naar jongeren te luisteren en hen te begrijpen.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

De kosten voor de tweejarige pilot bedragen in totaal € 82.322.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Het structureel positioneren van het jongerenteam, zodat het blijvend kan worden ingezet.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Ga niet zelf het wiel uitvinden, maar kijk naar good practices in andere gemeenten. Betrek het netwerk er vanaf het begin af aan bij.

Wie heeft het initiatief genomen?

RCO de Hoofdzaak, in samenwerking met de gemeente Alkmaar.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Sinds de start in april 2018 zijn 26 jongeren opgeleid tot ervaringsdeskundige. In 2021 worden nog eens 10 jongeren opgeleid.

Contactgegevens voor meer informatie

NBatelaan@alkmaar.nl

40. Netwerk betrekken en eigen regie resourcegroepen-methodiek

Amsterdam

Wat houdt het project/initiatief precies in?

We kijken aan de hand van de resourcegroepen-methodiek of het mogelijk is cliënten – onder wie dak- en thuisloze jongeren - zó te ondersteunen dat ze zelf de regie kunnen voeren over hun hulpvragen, en ook het eigen netwerk van cliënten weer actief te betrekken bij deze hulpvragen. Het informele en formele netwerk helpen zo samen - onder regie van de cliënt – om de doelen te bereiken, en andere huisvestingsmogelijkheden te vinden dan alleen een verblijf in de maatschappelijke opvang.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Een aantal componenten maakt deze aanpak anders dan de reguliere zorg. Cliënten krijgen één regie-ondersteuner die hen helpt bij hulpvragen, ook als er meerdere partijen betrokken zijn. Deze regie-ondersteuners helpen cliënten bij het weer actief betrekken van het eigen netwerk. Zij zijn getraind om de expressed emotions (gespannen relaties) die er vaak zijn te doorbreken. In de resourcegroep zijn informele en formele zorg gezamenlijk betrokken op aanbeveling van de cliënt. Belangrijk aspect daarbij is dat het alleen om mensen gaat van wie de cliënt wil dat ze erbij betrokken zijn.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

In de stuurgroep zitten de Regenboog groep, HVO Querido, het Leger des Heils, MEE, Arkin, Cordaan, Sigra en de gemeente Amsterdam. De uitvoering en de regie-ondersteuners vallen onder de Regenboog groep, HVO Querido, het Leger des Heils, Cordaan, PerMens, Arkin, de maatschappelijke dienstverleners (Combiwel, Centram), MEE en Ringzorg. Training en intervisie zijn in handen van de Kandidatenmarkt, CQ procesmanagement, Jules Tielens en anderen. De projectbegeleiding wordt gedaan door CQ procesmanagement (www.cqp.nl) en het onderzoek door Meetellen.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

De beeldvorming rond het betrekken van het eigen netwerk. Bij veel betrokkenen zag je eerst a;s reacties: 'doen we al' of 'kan helemaal niet' of 'cliënt wil niet'. Dat zagen we snel veranderen in 'het werkt!'. Laten zien dat het kan, hielp hierbij enorm.

De capaciteit is een knelpunt. Deze methodiek vraagt meer inzet aan het begin van een traject. Ondanks dat capaciteit was toegezegd, is het hebben van tijd in de praktijk voor de regie-ondersteuners vaak lastig.

Sturen op wat er wel mogelijk is. Daarover continu schakelen met het management en bijsturen als regie-ondersteuners in de knel kwamen.

Structuurverandering. Tijdens het project veranderde de inrichting van het sociaal domein, waardoor er veel aandacht uitging naar de nieuwe buurtteamstructuur. Aandacht en focus. De projectorganisatie moest het onderwerp bewaken en goed op de agenda houden.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Binnen de organisaties is breed het beeld ontstaan dat er veel meer mogelijk is met eigen netwerken van cliënten dan voorheen werd gedacht. Cliënten zelf geven aan dat zij het spannend

vonden, maar ook heel waardevol om weer contact te hebben met eigen familie en vrienden, én om iemand te hebben op wie ze ook buiten kantooruren konden terugvallen.

Uit de meting blijkt dat het in zo'n 80 procent van de gevallen lukt om het contact met eigen netwerk te herstellen. Als het om de toegang tot de MO/BW gaat, dan is het in 20 procent van de gevallen gelukt om een andere vorm van huisvesting te organiseren. Het is duidelijk geworden dat wanneer je deze methodiek inzet bij de toegang tot MO/BW, zo'n 50 procent van de cliënten niet wil meedoen, tegenover 8 procent in een andere setting. De belangrijkste reden is dat men na een MO/BW-traject zicht heeft op een eigen huis, en die kans wil men niet verliezen.

De methodiek is helaas minder effectief als cliënten zelf niet willen. Deze methodiek is daardoor niet toepasbaar op elke cliënt. In een ander traject is door het Trimbos Instituut aangetoond dat de empowerment van cliënten sterk verbetert door deze methodiek.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Voor dit project was een investering nodig van ongeveer 650.000 euro over een periode van vijf jaar. Het geld was nodig voor projectbegeleiding, onderzoek, training, intervisie en materiële kosten. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor de inzet van de regie-ondersteuners. Deze zijn betaald door de betrokken zorgaanbieders, uit hun reguliere middelen. Het project is in vijf fasen uitgevoerd over een periode van vijf jaar. Voor elke fase is een aparte begroting gemaakt. Deze informatie is in overleg beschikbaar.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Het project is afgerond. De resultaten worden ingevoerd in de organisaties in het sociaal domein. Dat is grotendeels als gebeurd.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Het helpt als er aan het begin van een cliënttraject kan worden geïnvesteerd, zodat de cliënt de regie heeft én het eigen netwerk actief wordt betrokken. Dit vraagt wel dat betrokken hulpverleners getraind zijn én dat zij tijd hebben om extra inzet te plegen aan het begin van een traject. Het is echter een doelmatige investering die loont. Als de resourcegroepen methodiek ingezet wordt om dakloosheid te voorkomen, dan is het beschikbaar stellen van alternatieven op het gebied van huisvesting een belangrijke randvoorwaarde. In Amsterdam heeft men daarvoor de Woonwaaier ontwikkeld.

Wie heeft het initiatief genomen?

Dit initiatief komt van het Platform Opvangorganisaties Amsterdam (POA).

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Het project was gericht op alle groepen van 18 jaar en ouder. In totaal waren er zo'n 160 deelnemers, onder wie een kleine veertig jongeren.

Contactgegevens voor meer informatie

Vanuit CQ Procesmanagement: Michiel van Hees, michiel@cqp.nl, 06-53932959
Samantha Spiering, samantha@cqp.nl, 06-27107370
Malou Mac Gillavry, malou@cqp.nl, 06-31754467

Vanuit de gemeente Amsterdam: Richard den Heijer, r.den.heijer@amsterdam.nl,
06-642654702

41. Vergoeding Eigen Risico GGZ Amsterdam

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Jongvolwassenen die jeugd-GGZ ontvangen, moeten zodra zij 18 jaar oud worden € 385,- eigen risico per jaar betalen als zij hun GGZ-behandeling voortzetten in het volwassen domein. Uit onderzoek in 2017 blijkt dat jongvolwassenen dit bedrag als een belemmering zien om hun noodzakelijke GGZ-behandeling voort te zetten. Het project Vergoeding Eigen Risico GGZ poogt deze belemmering weg te nemen, door het eigen risico voor deze specifieke doelgroep te vergoeden. Dit moet leiden tot zorgcontinuering en minder vroegtijdige stopzetting van het GGZ-traject. Kijk ook op: fbna.nl/projecten/ggz-pilot

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Het is domein overstijgend: het weghalen van een financiële belemmering leidt tot zorgcontinuïteit.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Fonds Bijzondere Noden, GGZ-behandelaars, Gezinsmanagers, toeleiders (jongerenwerk, klantmanagers).

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Het eigen risico is voor meer jongvolwassenen een probleem, ook voor jongeren ouder dan 18 jaar. Daarom hebben wij na een tussenevaluatie besloten de doelgroep uit te breiden naar tot en met 23 jaar. We bieden de mogelijkheid het eigen risico te vergoeden voor de duur van twee jaar. Daarbij wordt ook extra hulp geboden bij het versterken van de financiële bestaanszekerheid.

Een tweede belemmering is dat het aanvragen (en toekennen) van de vergoeding al voldoende blijkt voor jongeren om hun GGZ-behandeling voort te zetten. De rekening valt in de meeste gevallen echter pas een jaar later in de bus. Niet iedereen levert die declaratie dan in, en dat is wel nodig om de vergoeding van het eigen risico te ontvangen. Samen met de zorgverzekeraars kijken we naar een oplossing hiervoor.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Het project wordt eind 2021 afgerond. Een evaluatie laat zien dat er iets minder aanvragen zijn gedaan dan verwacht, maar behandelaren en jongeren geven unaniem aan dat er behoefte is aan deze regeling. Wij schatten in dat de groep die hier baat bij zou hebben veel groter is dan verwacht. Cijfers hieromtrent zijn deelbaar in het najaar.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Eventueel later te delen, na overleg.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Er moet beoordeeld worden of en zo ja hoe deze vorm van ondersteuning ingebed kan worden in de reguliere regelingen en met welke financieringsvorm.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Kijk op <https://fbna.nl/projecten/ggz-pilot/>, en neem contact met ons op om te horen hoe wij dit in Amsterdam hebben gedaan en hoe je dat in je eigen gemeente kunt doen.

Wie heeft het initiatief genomen?

De gemeente Amsterdam.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Er hebben tot nog toe 224 jongeren gebruik van gemaakt.

Contactgegevens voor meer informatie

Sabrine Engländer, s.englander@amsterdam.nl, 0630851707

42. Dashboard dak- en thuislozen

Dordrecht

Wat houdt het project/initiatief precies in?

De ontwikkeling van een dashboard dat de gemeente Dordrecht structureel toegang geeft tot relevante informatie rond (dreigend) dak- en thuislozen.

Het dashboard toont de actuele stand van zaken rond belangrijke kengetallen, hun onderlinge relatie en trends. Er kan een analyse worden gemaakt van ondersteuningsvragen en verschuivingen hierin, en de actuele stand van zaken rond de bezetting van voorzieningen, plus de in- en uitstroom. Er kan ook een analyse worden gemaakt voor evaluatie en rapportage. In het verlengde daarvan kunnen aan de hand van vaak binnengekomen adviesvragen van de ketenpartners verbeteringen worden opgepakt. Tot slot kan de uitvraag van de landelijke monitor worden gegenereerd.

Bij de ontwikkeling van het dashboard was er een aantal uitgangspunten: systemen en handelingen worden zoveel mogelijk op elkaar afgestemd, en er zijn zo weinig mogelijk verschillende registratiesystemen. Daardoor zijn er ook zo weinig mogelijk extra registratiehandelingen voor medewerkers.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Met het dashboard zijn we in staat om sneller in te springen op trends en beter uitvoering te geven aan beleid. Daarnaast worden de ketenpartners ontlast, omdat wij hen minder vaak - en minder ad hoc - naar beleidsinformatie hoeven te vragen.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Er is eerst een 'wensenlijst' voor het dashboard opgesteld. Daaraan is bijgedragen door medewerkers met inhoudelijke kennis van de Sociale Dienst Drechtsteden, de Dienst Gezondheid en Jeugd en de centrumgemeente Dordrecht. Toen de contouren duidelijker werden, zijn het Leger des Heils, het sociaal wijkteam en de regiogemeenten betrokken. KPMG doet mee wegens de connectie met de landelijke monitor. Vanuit alle organisaties zijn ook ict-deskundigen betrokken. Het Onderzoekscentrum Drechtsteden heeft het dashboard gebouwd.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

In het begin hebben we veel energie moeten steken in het verduidelijken van de meerwaarde van het dashboard. Daarnaast moet informatie in een dergelijk project erg nauwkeurig worden verzameld. De gegevens moeten door de verschillende partijen op exact dezelfde manier worden aangeleverd. Anders is de informatie niet 'stapelbaar' en het dashboard daardoor niet betrouwbaar. Dit vergt veel afstemming, voortdurende bevraging, vertaling van de verschillende datasystemen en nauwkeurigheid. We hebben die obstakels overwonnen door veel energie te steken in afstemming, en door steeds het eindresultaat voor ogen te houden.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Het dashboard is klaar en we zijn het nu aan het finetunen. De relevante informatie is beschikbaar. We kunnen hierdoor beter gefundeerde beslissingen nemen, en het juiste gesprek voeren met elkaar. Er wordt meer gepraat en gehandeld op basis van data, en minder op basis van onderbuikgevoelens en incidenten. Ook hoeven we onze ketenpartners minder te belasten met vragen om aanlevering van informatie.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

Het dashboard is intern door het Onderzoekscentrum Drechtsteden gebouwd. De projectleiding is uitgevoerd door de projectleider dak- en thuisloze jongeren vanuit het Actieprogramma.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Hoewel bijna al de datawensen uit de start van het project terug te vinden zijn in de eerste versie van het dashboard, zijn enkele items nog niet beschikbaar. Dat komt omdat het bij sommige partners te lastig was om de manier van dataverzameling te wijzigen. Dit kan in de toekomst nog worden verbeterd.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Steek genoeg tijd in de eerste fase van het project. Daarin wordt de noodzaak ervan goed duidelijk gemaakt, wordt de benodigde data gedefinieerd en dienen de informatiemenuutjes helemaal uitgeschreven/vertaald te worden. Zorg ervoor dat dit bij alle partners op dezelfde wijze wordt vastgelegd. Als dit goed en nauwkeurig is gedaan, gaat het bouwen van het dashboard stukken makkelijker en sneller.

Wie heeft het initiatief genomen?

De projectleider dak- en thuislozen en de strategisch adviseur.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

Dit komt alle voor (dreigend) dak- en thuislozen (indirect) ten goede, niet alleen de jongeren.

Contactgegevens voor meer informatie

Jeannette Walderveen 078- 770 4815

43. Webinarreeks Maatwerk in de Participatiewet Amsterdam

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Het aantal wetten en regels voor jongeren met multi problematiek groeit. Dat maakt het voor professionals steeds moeilijker om gerichte hulp te bieden. De wetgeving is in beweging, de wet- en regelgeving spreekt zichzelf soms tegen en betrokken partijen hebben wel eens tegengestelde belangen. Daardoor is het lastig om prioriteiten te stellen en zijn standaardoplossingen niet altijd van toepassing. Dan is maatwerk nodig, maar rijst ook de vraag: waar mag je een uitzondering maken?

Om professionals daarbij te helpen, ontwikkelde het Jongerenpunt Dak- en Thuislozen van de afdeling Werk, Participatie en Inkomen (WPI) van de gemeente Amsterdam een Webinar reeks. Het gaat om drie laagdrempelige bijeenkomsten van 75 minuten, die zich makkelijk laten inplannen over een periode van vijf weken. Doel is om inzicht te geven in wat er binnen de wet mogelijk is en hoe maatwerk gelegitimeerd kan worden aangeboden.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Deelnemers krijgen niet alleen een presentatie over de mogelijkheden van de Participatiewet, maar ook de mogelijkheid zich vast te bijten in uitdagende praktijkvoorbeelden. Deze worden ingebracht door het Jongerenpunt, maar ook door deelnemers zelf. Zo ervaren ze welke afwegingen er moeten worden gemaakt en hoe die kunnen worden gelegitimeerd.

De Webinar reeks is uniek door de gemengd samengestelde deelnemersgroep; hulpverleners, bewindvoerders, schuldhelpverleners en ambtenaren van gemeenten werken integraal samen om de ingebrachte casussen op te lossen. Ze ervaren dat een multidisciplinaire aanpak nodig is om vanuit het perspectief van jongeren te kunnen werken. Het vraagt ook lef om regie te voeren en verantwoordelijkheid te nemen. Je moet immers buiten de gebaande paden durven stappen.

Bij dit alles is gebruik gemaakt van de handreiking 'Maatwerk in de P-wet', die door Divosa is ontwikkeld als onderdeel van het landelijk actieprogramma dak- en thuisloze jongeren.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

De Webinar reeks wordt aangeboden door adviseurs van het Jongerenpunt aan netwerkpartners/ hulpverleners rond dak- en thuisloze jongeren, en aan ambtenaren die zich bezighouden met de Participatiewet. De adviseurs verzorgen de presentaties en reacties op de ingebrachte casussen, en begeleiden de casuïstiekbesprekingen in break-out-rooms. Een algemeen procesbegeleider begeleidt de opening en het afsluitende plenaire gesprek. Deelnemers bekijken voor de Webinar reeks een video waarin de handreiking Maatwerk in de P-wet door Divosa wordt toegelicht.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Het grootste obstakel blijkt de techniek. Het scherm delen, het werken in break-outrooms en het voeren van online uitwisselingen vraagt oefening. Verder reageren zowel deelnemers als organisatoren alleen maar enthousiast. Deelnemers willen het bespreken van complexe casuïstiek met diverse gemeenten een structureel onderdeel van hun werk te maken.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

Dat ruim veertig professionals meer kennis hebben van de mogelijkheden voor het bieden van maatwerk, en ervaren welke afwegingen gemaakt moeten worden om te komen tot een oplossing met een menselijke maat, waarbij het perspectief van jongeren centraal staat. Er wordt proactief contact gezocht met het Jongerenpunt om casuïstiek te bespreken en maatwerk te onderzoeken. Lijntjes worden korter en jongerenadviseurs draaien spreekuren op locaties van zorgpartijen. Deze outreachende werkwijze is nieuw, en zorgt op een laagdrempelige manier voor het aanbieden van gemeentelijke dienstverlening. Daardoor kunnen hulpvragen van jongeren sneller worden opgepakt. Jongeren en netwerkpartners ervaren deze werkwijze als ondersteunend en minder bureaucratisch.

Het Jongerenpunt Dak- en Thuislozen gaat naar aanleiding van de Webinars ook werken met een casuïstiektelefoon. Netwerkpartners kunnen dit nummer bellen voor casuïstiekoverleg. Hierdoor worden de lijnen nog korter, en worden alle jongerenadviseurs ingewerkt om maatwerk te bieden en dit telefonisch uit te leggen aan netwerkpartners. Zo wordt de kennis over maatwerk gedeeld, en zit die niet alleen bij specialisten. Maatwerk krijgt een expliciete en legitieme rol in de werkwijze.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

De Webinar reeks heeft tijd (op aanvraag) gekost, maar er waren geen out-of-pocket kosten. De bijdrage van Divosa is betaald uit het landelijk actieprogramma dak- en thuisloze jongeren van VWS.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

De Webinar reeks kan worden verfijnd, bijvoorbeeld door te werken met andere casuïstiek. Denk aan situaties waarin het geregeld misgaat, of aan situaties waarin jongeren afhaken of terugvallen.

Deelname uit andere gemeenten geeft aanleiding om vaker complexe casuïstiek met elkaar te bespreken. Die wens is meermaals uitgesproken. De landelijke Participatiewet wordt in verschillende gemeenten anders uitgevoerd. Onderlinge uitwisseling is waardevol, om zo van elkaar te leren.

Het zou goed zijn om structurele casuïstiek- of uitvoerders overleggen te hebben, waarbij de direct betrokken begeleider of uitvoerder aanwezig is. Er kan ook vaker worden gewerkt met een regisseur die een helicopterview over het hele traject heeft. Dat is goed voor de effectiviteit en efficiëntie, zorgt voor directe communicatielijnen en versterkt de vertrouwensband tussen professionals.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Een breed samengestelde groep deelnemers is fijn. Zo kan casus van verschillende kanten worden belicht. Het is wel zaak om vooraf de kennis over de Participatiewet te toetsen. Zo praat je niet over de deelnemers heen, of krijgen ze geen informatie die ze al kenden. De kwaliteit van de casussen is belangrijk: niet te makkelijk maar ook niet onoplosbaar. Deelnemers moeten de Webinars met een positief gevoel verlaten. Hou extra casussen achter de hand, voor als deelnemers er geen aandragen.

Wie heeft het initiatief genomen?

Het Jongerenpunt Dak- en Thuislozen van WPI, in samenwerking met de 100%-Ambitie pilot van de gemeente Amsterdam.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

De Webinar reeks is bedoeld voor professionals die werken met dak- en thuisloze jongeren.

Contactgegevens voor meer informatie

Judith Uringa, manager team dak- en thuisloze jongeren/ WPI Gemeente Amsterdam

06 - 48450108, j.uringa@amsterdam.nl

Jan van Galenstraat 323, 1056 CH Amsterdam

www.amsterdam.nl/werk-inkomen

Maatwerk Participatiewet voor dak- en thuisloze jongeren | Divosa

Het draaiboek, de presentaties en het filmpje van Divosa zijn beschikbaar voor andere gemeenten die hun eigen webinarreeks willen maken.

44. Activitycoach dak- en thuisloze jongeren

Purmerend

Wat houdt het project/initiatief precies in?

Veel dak- en thuisloze jongeren die opgevangen worden bij het Algemeen Opvangcentrum Purmerend (AOP) hebben een negatief zelfbeeld, en vaak grote moeite om deel te nemen aan de samenleving. Met name de stap om van de bank te komen en mee te gaan doen lijkt een onmogelijke opgave. De gemeente Purmerend heeft uit de Blokhuisgelden middelen beschikbaar gesteld voor een Activitycoach voor deze jongeren. Die kan hen helpen de stap naar integratie te maken.

Wat maakt het project speciaal? Hoe verschilt de aanpak van andere partijen?

Anders dan veel andere partijen is de Activitycoach beslist geen activiteitenmedewerker. In de filosofie van het AOP moeten activiteiten namelijk buiten de deur plaatsvinden. Dus niet gezellig met elkaar pingpongen in de inloop, maar in een buurtcentrum. Of nog beter: bij de tafeltennisvereniging. De Activitycoach is de brug naar de activiteit. Als de cliënt het te ingewikkeld vindt, gaat de Activitycoach een paar keer mee naar de tafeltennisvereniging en legt daar contacten. Als de cliënt zich veilig voelt en zelf durft te gaan, stapt de Activitycoach terug.

Welke partijen zijn betrokken bij het project en welke rol hebben zij?

Het Algemeen Opvangcentrum Purmerend (AOP) levert de Activitycoach. De gemeente Purmerend heeft het project gefinancierd. Spurt en React (sportorganisatie en reïntegratiebedrijf) leveren activiteiten en locaties. Met H2O Esportcenter is een speciaal traject afgesproken om gamers van de bank te krijgen, en hen middels gametrainingen voor te bereiden op werk in de IT-sector. Naast het spelen van games krijgen de jongeren les in onder meer programmeren. Jongeren kunnen zich aanmelden en intekenen voor dit traject. De Activitycoach begeleidt het.

Waar zijn jullie tijdens het project tegen aan gelopen, en hoe hebben jullie die obstakels of tegenslagen overwonnen?

Het project is in volle gang. Er zijn al jongeren gaan zwemmen en sporten, en anderen helpen bij een bedrijf dat kerstpakketten inpakt. Binnenkort begint de eerste gameopleiding. Voor medewerkers is het ingewikkeld om in hun hoofd de stap te maken naar het naar buiten richten van hun aandacht en te focussen op de kracht van de cliënt. Daarnaast is er om iedere cliënt in beweging te krijgen een reeks aan obstakels te overwinnen.

Wat is het resultaat? Wat heeft het project opgeleverd?

We houden bij hoeveel jongeren we tijdelijk tot activiteiten kunnen bewegen en hoeveel jongeren we permanent in beweging krijgen.

Hoeveel heeft het project gekost? Is er een begroting beschikbaar?

De kosten voor de medewerker. Daarnaast is er een budget beschikbaar om de jongeren activiteiten te kunnen laten doen: als je wilt zwemmen, moet je een zwembroek hebben en een kaartje kunnen kopen. Overigens is het een van de taken van de Activitycoach om alleen 'haalbare' activiteiten te begeleiden. Je kunt wel vliegles willen nemen, maar dan moet je wel vooraf bedenken hoe je dat gaat betalen als je zonder uitkering op de bank zit. De kunst zit in het vinden van de balans tussen dromen najagen en langdurige continuïteit waarborgen.

Wat moet er nog gebeuren in de (nabije) toekomst?

Dit is een tijdelijk project. Als het zo succesvol wordt als het lijkt, moet er worden gezocht naar permanente financiering.

Welke tips zou je andere gemeenten of organisaties geven als zij een dergelijk project willen oppakken?

Durf buiten de gebaande paden te denken.

Wie heeft het initiatief genomen?

Het AOP, de gemeente Purmerend en H20.

Hoeveel jongeren maken hier gebruik van?

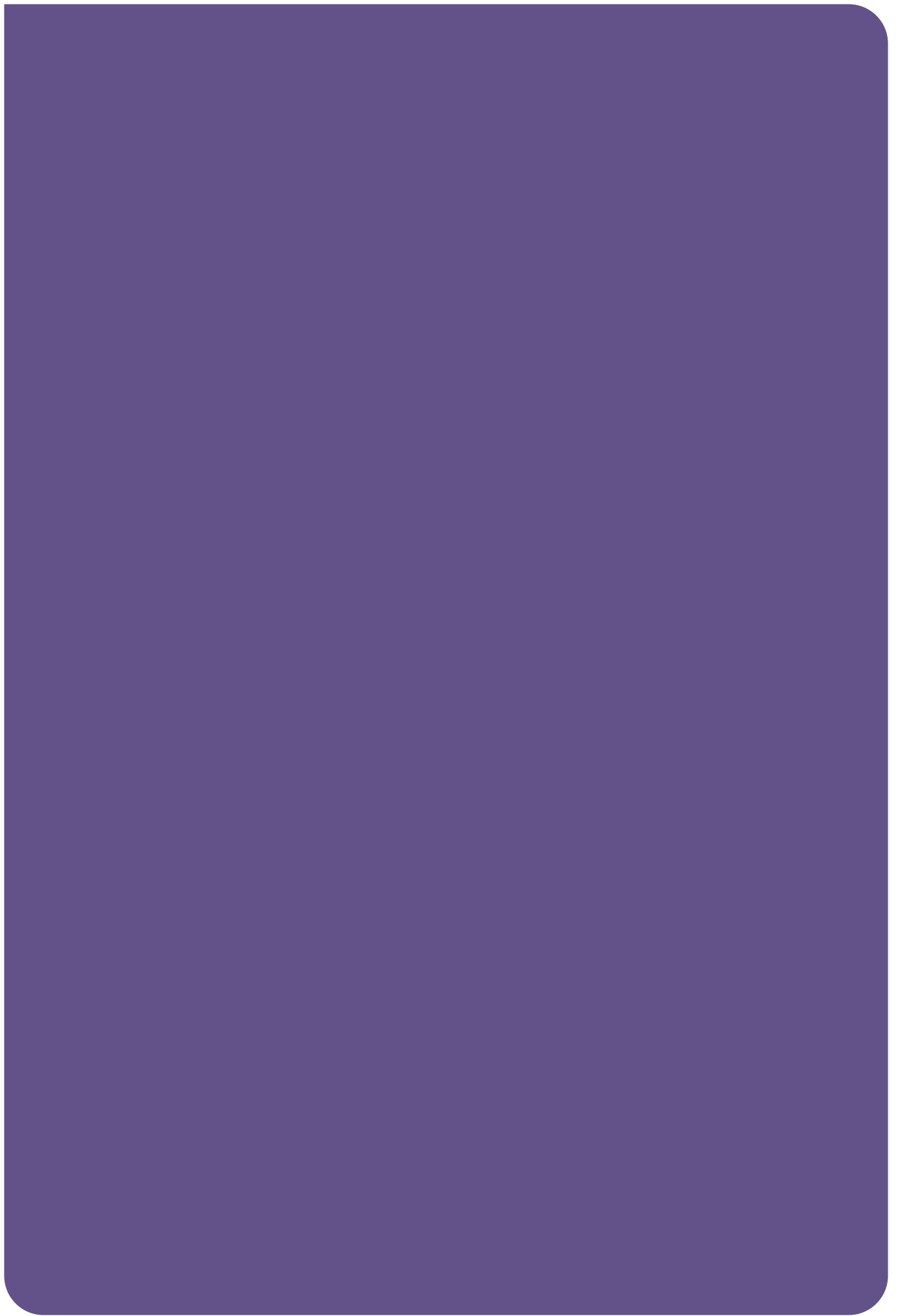
Het AOP begeleidt ongeveer 175 mensen. Iedereen die behoefte aan hulp van de Activitycoach kan er gebruik van maken.

Contactgegevens voor meer informatie

Activitycoach Tess Hofkes
Zeevangstraat 2 Purmerend
thofkes@opvangcentrumpurmerend.nl

4. Geraadpleegde literatuur

- Blokhuis, P. (2020). Voortgangsrapportage beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Geraadpleegd op 1 september 2021 op www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/12/18/kamerbrief-over-voortgangsrapportage-beschermd-wonen-en-maatschappelijke-opvang
- Centraal Bureau voor de Statistiek (2021). Stijging van het aantal daklozen tot stilstand gekomen. Geraadpleegd op 2 november 2021 op www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/44/aandeel-jongere-daklozen-in-5-jaar-tijd-gehalveerd
- Crisanti, A.S., Duran, D., Greene, R.N., Reno, J., Luna-Anderson, C. & Altschul, D.B. (2017). Longitudinal analysis of peer-delivered permanent supportive housing: impact of housing on mental and overall health in an ethnically diverse population. *Psychological Services*, 14(2), 141-153.
- De Groot, N. & Rensen, P. (2010). Social exclusion and youth homelessness in Northern, Southern and Central Europe. Utrecht: Movisie.
- Jacobs, E., Skemer, M., & Courtney, M. (2015). Becoming adults: One-year impact findings from the youth villages transitional living evaluation. New York: MDRC, May.
- Leidelmeijer, K., Frissen, J., van Iersel, J. (2020). Veerkracht in het corporatiebezit. De update: een jaar later, twee jaar verder. In Fact Research, Circusvis, Rigo. 2020
- Skemer, M., & Jacobs, E. (2016). Striving for independence: Two-year impact findings from the youth villages transitional living evaluation. New York: MDRC
- Slesnick, N., Dashora, P., Letcher, A., Erdem, G. & Serovich, J. (2009). A review of services and interventions for runaway and homeless youth: moving forward. *Children and Youth Services Review*, 31(2009), 732-742
- Visser, A., De Groot, N., Emmen, M. (2019). Wat werkt bij de aanpak van dak- en thuisloosheid onder jongeren. Movisie. Utrecht 2019
- Wolf, J. (2015). Niemand tussen wal en schip. Referentiekader in een notendop: maatschappelijke zorg voor mensen in multiprobleemsituaties. Nijmegen: academische werkplaats OGGZ.

Bijlage 2 Lessons learned uit rapport Movisie voor gemeente Maastricht

Onderstaand treft u een overzicht van de lessons learned vanuit de deelname aan het landelijke actieprogramma dak- en thuisloze jongeren, gebaseerd op het rapport Movisie 'De basis op orde voor dak- en thuisloze jongeren'. Welke best-practices wij hebben overgenomen van de overige pilotgemeenten staat beschreven conform volgorde punten in de diverse actielijnen in rapport Movisie.

Actielijn Preventie, nazorg en regie

Informatievoorziening

1 en 7: Informatievoorziening voor jongeren van gemeente Den Haag en gemeente Leiden

- Evenals de gemeenten Den Haag en Leiden hebben wij via de ketengroep en het landelijke Jongerenpanel jongeren zelf bevroegd m.b.t. taalgebruik en te gebruiken termen in onze informatievoorziening. Tevens hebben we jongeren laten meelezen hierin.

4: Implementatie Kwikstartapp gemeente Groningen

- Evenals gemeente Groningen hebben wij de Kwikstartapp geïmplementeerd en gevuld met lokale informatie.

Integraal werken

12: Jongerenregisseur gemeente Haarlem

- Evenals gemeente Haarlem werken we in Maastricht vanuit de ketengroep conform het principe van de jongerenregisseur.

13: Team 16+ gemeente Alkmaar

- Naar het voorbeeld van het Team 16+ van de gemeente Alkmaar maken we in Maastricht meer verbinding met Jeugdzorg en kijken naar een meer soepele overgang van Jeugdzorg naar Wmo. Dit doen we door meer beleidsmatige afstemming Jeugd-Wmo o.a. wat betreft de huidige lopende aanbestedingen Jeugd en Wmo-BW/MO. De exacte afstemming en een verbreding van deze afstemming is gewenst en nader uit te werken.
- Binnen de gemeente Maastricht wordt reeds met een perspectiefplan 16+ gewerkt binnen de aanbesteding GIK-J.

16: Nextchapter gemeente Leiden

- Idem als punt 13

Actielijn Eigen netwerk en ervaringsdeskundigen

39: Ervaringsdeskundigen gemeente Alkmaar

- Naar het voorbeeld van gemeente Alkmaar gaan we meer inzetten op het opleiden en gebruik maken van ervaringsdeskundigen (b)in(nen) de aanpak dak- en thuisloze jongeren. Dit is tevens opgenomen in plan Zicht op Thuis.

NB: Waarschijnlijk overbodig te vermelden, maar in het rapport van Movisie staat gemeente Maastricht ook als voorbeeld vermeld, namelijk bij de actielijn Preventie, Nazorg en Regie (punt 19: Doelgericht samenwerken) en bij de Actielijn Opvang en Wonen (punt 32: Credohuis en punt 37: Skills in de stad).